

Forord

I forbindelse med udarbejdelse af dette speciale, vil jeg gerne benytte lejligheden til at sende en stor tak til Saba Damgaard & Taktom Kristensen, som har været mine trofaste sparringspartnere og har været uundværlige igennem hele processen. En særlig tak til min vejleder, Sune Qvotrup Jensen for grundig og konstruktiv vejledning. Jeg sætter stor pris på vores samarbejde.

Endelig vil jeg takke min familie og ikke mindst min kæreste mand, som har vist enorm støtte og lagt øre til en masse. Uden jeres støtte havde jeg aldrig nået mit mål.

Aalborg Universitet, Kriminologi 2018
Elnaz Etemadi

Abstract

This thesis seeks to examine the media discourse relating to the concept of radicalization through studying the media coverage of the phenomenon, including their description of the relationship between Islam and radicalization. There has been significant focus on Islamist radicalization by the western media and politicians since 9/11 in which potential links between Islam and terrorism has been scrutinized internationally. The debate about radicalization has been aimed at Islam in general, and Islamism in particular, and the media has to a large extent applied this discourse.

The scientific theory approach of this thesis is based on social constructivism, and the methodological framework is based on critical discourse analysis. This paper seeks to conduct a qualitative text analysis based on 40 articles of empirical material from two Danish newspapers; namely *Morgenavisen Jyllands-Posten* and *Politiken*. The articles that are analyzed in this thesis are published during a limited period of time after substantial terror attacks. Hence, the empirical data is used to examine the existing discourse, where radicalization is linked to a specific minority group. The theoretical framework of the paper is based on applicable theories, such as power discourse, moral panic, stigma theory and recognition theory.

The findings suggest that although the media's use of the term radicalization implies a consensus about its meaning, the research shows that there is no clear definition on the concept, thus making the use of the term problematic. Furthermore, the research indicates that the term radicalization is applied in three agendas; security, integration and foreign policy, despite the ambiguity surrounding the definition of the term. It is further argued that the different interpretations of the term radicalization, within the three mentioned agendas, present a risk of adverse interaction. It can therefore be problematic to deal with radicalization from the existing perspective, because groups or individuals that may be a problem for the integration agenda are not necessarily a problem for the security agenda and vice versa. Moreover, the study shows that the use of the term radicalization by the policymakers and the media has led to the Muslim population being perceived as “suspect citizens”, where the discourse arguably depicts Islam and terror as being intertwined.

The media's radicalization discourse is prominent and Islam is often depicted as a threat to western society, thus the rhetoric creates dichotomy between “them and us”. Additionally, the media creates a situation of moral panic within society at large. The discourse contributes to the stigmatization of

a whole minority group; hence societal reaction and judgment significantly weaken the minority groups' social identity. This thesis further argues that radicalization and terrorism is not inspired by theology, but it is rather a political phenomenon. However, the discourse shows that the media portray radicalization as a religious phenomenon, often neglecting the narrative of the political dimension of the concept. The consequences of this discourse are the stigmatization and perceived lack of recognition of a minority group, including vulnerable youngsters. Some of these youngsters are challenged on many parameters, and can therefore experience significant anger and frustration at the discourse. These youth can in some cases experience the feeling of contempt, thereby seeking radical environments where they experience fellowship and achieve recognition. Lastly, the paper explains how the radical groups use theological references to justify their rhetoric, and the research shows that they use a political ideological struggle, and seek to present a political utopian society to the youngsters, where religion will be the cornerstone of their society.

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1 Indledning	6
Italesættelse af fænomenet	8
Problemformulering	10
Begrebsafklaring	10
Læsevejledning	12
Kapitel 2 Eksisterende forskning	13
Kapitel 3 Metode	14
Den adaptive tilgang	14
Det videnskabsteoretiske grundlag	15
Diskursanalyse som metode	16
Valg af medier	17
<i>Fravalg af andre medier</i>	18
Indsamling af artikler	19
<i>Kodningsproces</i>	22
Sekundær empiri	23
Kritisk diskursanalyse	24
<i>Faircloughs tre-dimensionelle model</i>	26
<i>Opsummering af Faircloughs tre-dimensionelle model</i>	29
Metodiske overvejelser	30
Kapitel 4 Den teoretiske rammesætning	33
Magt diskurs	33
Moral Panik	35
Stigmateorien	38
Anekendelsesteorien	40
<i>Anerkendelsessfære</i>	41
Operationalisering	44
Kapitel 5 Analyse	47
Analyse del 1	47
Den historiske konstruktion	47

Fremstilling af radikaliserings i medierne	49
<i>De tre agendaer</i>	53
Delkonklusion	57
Analyse del 2	59
Italesættelse af islam og radikaliserings	59
<i>Opfordrer islam til vold og ødelæggelse?</i>	62
Delkonklusion	65
Analyse del 3	66
Konsekvenser af mediernes fremstilling	66
Delkonklusion	72
Konklusion	74
Perspektivering	77
Litteraturliste	78

Tro og loveerklæring

Det erklæres herved på tro og love, at jeg egenhændigt og selvstændigt har udformet nærværende projekt. Alle citater i teksten er markeret som sådanne, og projektet eller væsentlige dele af det har ikke tidligere været fremlagt i anden bedømmelsessammenhæng.

Jeg er bekendt med reglerne for eksamenssnyd, herunder også plagiering og har læst Aalborg Universitets regler på:

<http://www.studerende.aau.dk/Eksamenssnyd+-+hvordan+undg%C3%A5r+du+det%3F/>

Jeg er bekendt med, at overtrædelse af reglerne vil blive indberettet for rektoratet og i sidste ende kan ende med bortvisning. Endelig står jeg inde for, at antal ord anført på forsiden stemmer overens med virkeligheden.

Kapitel 1 Indledning

I det seneste årti har den vestlige verden haft stor fokus på radikaliserings og terrorisme, hvor en række begivenheder har medført til større fokus på området. Historisk blev emnet for alvor sat på dagsordenen, da det blodigste terrorangreb i verdenshistorien blev ført i New York og Washington den 11. september 2001. Denne historiske begivenhed startede en ny epoke, da den daværende præsident Georg W. Bush gjorde *'krigen mod terror'* til sin regeringspolitik, som satte en domino effekt på de resterende vestlige lande. Krigen mod terror var startskuddet til, at den vestlige verdenssamfund var i mod terror og endemålet var, at bekæmpe terrorisme fra jordens overflade. I forlængelse af 9/11, pegede forskerne på, at angrebet på USA var ligeledes med til at ændre mediernes diskurs omkring terrorisme, hvortil terrorisme blev koblet sammen med islam (Roy & Ross 2011:288, Powell 2011:90).

Dog var det ikke medierne indblanding, der definerede trusselbilledet og hvem der var fjenden af demokratiet. Med sin erklæring om krigen mod terror, refererede Bush således til verdenssamfundet, hvortil han sagde følgende citat: *"Over time it's going to be important for nations to know they will be held accountable for inactivity (...) You're either with us or against us in the fight against terror"* (CNN 2001). Med denne erklæring blev nutidens begyndelse af dikotomien 'dem og os, hvilket blev tydeliggjort i talen. Denne definitionsagt omkring, hvem der udgjorde en terrortrussel blev en magt styrke for Bush og hans administration og medførte også en sammenholdene reaktion fra de resterende vestlige lande (Beck 2002:44).

Før 2001 blev termen radikaliserings anvendt i akademiske sammenhænge, hvor medierne i mindre grad anvendte det. Dog blev begrebet for alvor sat i sammenhæng med terrorisme efter London angrebet i 2005 (Sedgwick 2010:480). Hidtil havde man en opfattelse af, at terrorister var udefrakommende grupper eller individer, der ikke havde kendskab til vestens demokrati eller værdier, men var fanatiske både religiøst men også ideologiske. Krigen mod terror handlede netop, at bekæmpe disse onde fanatikere, som var i kontrast med vestens værdier, og dermed bevare demokratiet og frihedsrettigheder i vestens samfund. Dog ændrede dagsordenen, da terrorangrebet i London fandt sted. Offentligheden opdagede, at angrebet ikke blev udført af udefrakommende onde fanatikere, men derimod af 4 britiske borgere der havde levet side om side med vestens værdier. Dette var til offentlighedens store overraskelse, hvor det samtidig skabte store undren over, hvordan

disse 4 mænd kunne udføre sådan et angreb mod deres eget samfund (Crone 2016:589). I forlængelse af dette skrev Morgenavisen Jyllands-Posten en artikel, hvor følgende ord blev beskrevet: *"De første selvmordsbombere i Europa lignede ikke langskæggede fanatikere, men velintegrerede unge, som var fortrolige med vestlige værdier. De var terrorister af egen avl"* (Ammitzbøll et.al. 2005). Det er tydeligt, at begivenhederne der fandt sted 9/11 har spillet en stor rolle i forhold til den diskurs og den formning af den globale forestilling om terrorhandlinger og deres gerningsmænd, i dette tilfælde islamistiske gerningsmænd (Featherstone et.al. 2010:169). Med eksempel fra Jyllands-Postens artikel, var det tydeligt, at medierne anvendte i vid udstrækning den diskurs der blev fremført i argumentationen mod terror, hvor billedet nu havde ændret sig til at der var tale om 'homegrown-terrorister'. Efter London angrebet var opmærksomheden nu rettet mod hver nations grænser, hvor man var interesseret i at vide, hvad de underliggende faktorer var i forhold til terrorisme. Begrebet radikaliserings blev nu anvendt i denne sammenhæng, hvor man ligesom i dag, brugte det i en bredere sammenhæng om tilstedeværelse af totalitære og antidemokratiske ideologier, hvor accept af udemokratiske metoder, som muligvis kunne lede til anvendelse af politisk vold (Kühler 2011:89). Radikaliserings blev således betragtet som et alvorligt samfundsmæssigt problem, som skulle bekæmpes. Man var nu interesseret i at finde ud af, hvad årsager til at nogle individer eller grupper blev radikaliseret, og den radikaliseringsproces de gik igennem, inden at de blev terrorister. Sidenhen har de vestlige lande brugt adskillige ressourcer på, at bekæmpe radikaliserings og terrorisme, hvor der i dag er en konsensus mellem de vestlige lande, at fortsætte bekæmpelsen af radikaliserings og terrorisme. Denne bekæmpelse har ligeledes medført en værdipolitik, som spiller en central rolle i den globale verden og har haft en afgørende betydning i det politiske spil end tidligere (Jensen 2011:35).

1.1. Problemfelt

I følgende afsnit vil specialets problemfelt blive introduceret. Afsnittet vil således belyse relevansen for undersøgelsen i forhold til mediernes fremstilling af radikaliserings og fremlæggelsen imellem islam og radikaliserings.

1.2. Italesættelse af fænomenet

Nærværende speciale, vil der tage udgangspunkt i mediernes rolle i forhold til fænomenet radikaliserings, hvor mediediskursen vil være i fokus; herunder offentligheden, politikere, fagfolk og eksperter mening. Hertil vil der særligt sætte fokus på, hvordan mediedækning af fænomenet bliver fremstillet og hvordan forholdet mellem islam og radikaliserings bliver fremlagt herom.

Siden terrorangrebet i 2001, satte det en potentiel forbindelse mellem islam og terrorisme øverst på den internationale dagsorden, hvor det politiske og mediemæssige fokus på radikaliseringsdebatten har været markant. I overvejende grad har radikaliseringsdebatten rettet mod islam og islamisme, hvor medierne har i vid udstrækning anvendt den fremførte diskurs (Certa 2016). I Danmark indvarslede 2001 én ny epoke i dansk politik, hvor der skete en ændring i diskursen i forhold til, hvordan etniske og religiøse minoriteter blev italesat og begrebsliggjort siden hen (Rytter et.al. 2012:97). Dvs. debatten om indvandre og integration omhandlede i stigende grad religion og sikkerhed, fremfor adresserer spørgsmål og udfordringer vedrørende samfundsdeltagelse og tilhørsforhold (ibid.). Denne diskursændring medførte også til, at mediernes diskurs ligeledes ændrede, hvor italesættelse af terrorisme automatisk blev koblet på islam (Mamdani 2002:766).

Italesættelse af islam og radikaliseringsdebatten kan på mange måder være problematisk for en minoritetsgruppe i det vestlige samfund. Særligt i Danmark, viser en tidligere undersøgelse, at muslimer i Danmark føler sig stempet af den offentlige diskurs, når eksempelvis terrorisme og muslimer bliver sat i sammenhæng (Kühler 2011:108). På trods af at regeringen havde udgivet en handleplan om radikaliseringsprocessen og blive inkluderet i det danske samfund, mener Lene Kühle, at radikaliseringsdebatten medvirker til at stigmatisere den muslimske befolkningsgruppe og dermed øge eksklusionen og marginaliseringen (ibid.:109). Mediernes medvirkning til den fremførte retorik, kan også i nogen tilfælde være med til at stigmatisere denne gruppe i samfundet, ved at fremlægge islam og radikaliseringsdebatten som noget der er foreneligt. Med andre ord, kan mediernes fremstilling medføre, at offentligheden formoder, at islam opfordre til voldelige handlinger og er i stærk kontrast med samfundets demokratiske værdier og rettigheder. Som et eksempel på dette, udtrykte den Konservative udenrigsordfører Naser Khader i Jyllands-Posten i 2015: *"Der er brug for mere viden om islam, muslimer, ekstremisme og radikaliseringsdebatten i dansk politik."* (Hvass 2015). Denne form for retorik kan opfattes som, at islam er foreneligt med ekstremisme og radikaliseringsdebatten, og ved at benytte denne form for diskurs i medierne kan det medvirke til at skabe en polarisering mellem den muslimske minoritetsgruppe og samfundet, hvilket kan medvirke til dikotomien *'dem og os'*, som medierne reproducerer.

1.3. Problemformulering

Med afsæt i ovenstående skrivelse, ønskes det at undersøge, hvordan radikaliserings diskursivt bliver fremstillet, og hvilke konsekvenser der følger heraf. Dette lyder således frem til specialets problemformulering.

Hvordan fremstilles fænomenet radikaliserings i Morgenavisen Jyllands-Posten og Politiken, og hvordan fremlægges forholdet mellem islam og radikaliserings af de udvalgte dagblade?

For at kunne besvare specialets problemformulering, vil følgende forskningsspørgsmål fremgå i undersøgelsen:

Hvordan fremstiller Jyllands-Posten og Politiken radikaliserings?

Hvad skriver de respektive dagblade om forholdet mellem islam og radikaliserings?

Ud fra ovenstående forskningsspørgsmål leder det videre til den teoretiske diskussion, hvor det ønskes at undersøge følgende:

Hvilke konsekvenser kan man plausibelt forestille sig at fremstilling af islam og radikaliserings har?

1.4. Begrebsafklaring

I specialet og dens problemformulering, fremgår der en række begreber som vil blive anvendt i undersøgelsen. For at skabe en forståelse af de anvendte begreber vil der give en redegørelse for de begreber der vil fremgå i undersøgelsen.

Omdrejningspunktet i dette speciale bliver fænomenet **radikaliserings**, hvor der bl.a. undersøges, hvordan begrebet radikaliserings bliver defineret. Der vil derfor lægges vægt på definitionsspørgsmålet, og dermed undersøge, hvordan det konstrueres. Da dette speciale bygger på socialkonstruktivistiske præmisser, må der tages højde for, at alt er socialt konstrueret i den sociale kontekst. Dog vil der alligevel i dette afsnit prøve at give en redegørelse for, hvad offentligheden definere radikaliserings. Ifølge regeringen betegner radikaliserings en kortere eller længerevarende proces, hvor en person tilslutter sig til ekstremistiske synspunkter eller legitimerer sine handlinger efter ekstremistiske ideologi (Justitsministeriet 2016:7). Dertil henviser regeringen, til begrebet **ekstremisme** som betegner en individ eller grupper, som begår eller søger at legitimere vold eller andre ulovlige handlinger med henvisning til samfundsforhold, som de er utilfredse med (ibid.).

I det 19. århundrede anvendte man oprindeligt begrebet radikaliserings i politisk sammenhæng, om tilhængere af demokrati, hvorimod begrebet i dag bliver brugt om politiske ideologier, der befinder sig i ekstremerne, som ovenstående definition afspejler (Andersen 2009:81). Termen 'radikal' kommer fra den latinske *radix*, som betyder 'rod', men også det, har sin oprindelse (ibid.). Denne oprindelse vil der kigges nærmere på i undersøgelsen, hvor der forsøges at foretage en dybtgående analyse af begrebet radikaliserings og hvordan det bliver anvendt i mediediskursen.

Islam er en af de store religioner, hvor termen islam på arabisk betyder underkaste eller hengive til den sande gud, Allah. Når man praktiserer islam, anses man som muslim, som følger Islams hellige skrifter Koranen. Det anslås, at der findes ca. 1,6 milliarder muslimer verden over, hvoraf ca. 306.000 af den muslimske befolkning bor i Danmark (Schou et.al. 2018; Jacobsen 2018). Dog er antallet af danske muslimer et skøn, da myndighederne ikke registrerer personers religiøse tilhørsforhold i Danmark. Inden for islam findes der forskellige retninger med forskellige tolkninger herom. De to største retninger er sunni- og shiamuslimer. Endvidere findes der ligeledes grene der fører til bl.a. wahhabismen og salafisme, som udspringer fra Saudi-Arabien (Crone 2009:64,68).

Islamisme er ligesom, begrebet radikaliserings, tvetydigt, da der endnu ikke er en konsensus om begrebets definition og betydning og kan dermed betegnes som uidentificeret religiøst objekt (Mozaffari 2013:18). Islamisme opstod i første halvdel af det 20. århundrede, hvori islamister opfattede islam som en politisk ideologi. Islamisterne fokuserede på staten og havde til formål, at formalisere det politiske liv med midler til at islamisere samfundet og fremme islamistiske mærkesager (Crone 2009:65). Deres mål er således at virkeliggøre et samfundsform der bygger på islamiske principper og lover, herunder sharia, som er de religiøse love inden for islam.

På trods af en konsensus i definition og betydning, kommer Mehdi Mozaffari med sit bud på definition på islamisme, hvor han sammensætter islamisme i fire indbyrdes elementer; *en religiøs baseret ideologi, en totalitær fortolkning af islam, erobring af verden og brugen af alle midler* (Mozaffari 2013:25). Til sammen definerer han begrebet således; *"Islamisme er en religiøs baseret ideologi, som rummer en totalitær tolkning af islam, hvis endemål er erobringen af verden med alle midler"* (ibid.).

Læsevejledning

Nærværende speciale er inddelt i 5 kapitler, hvor **kapitel 1** udgør indledning og problemfelt, der opridser grundlaget for specialets problemformulering og de følgende forskningsspørgsmål der skal løfte undersøgelsen. Endvidere beror kapitel 1 ligeledes på begrebsafklaring, hvor de væsentligste begreber vil blive defineret og som også vil fremgå i analysen.

I **kapitel 2** vil der være en gennemgang af den eksisterende forskning, som vil blive anvendt i analysen.

Kapitel 3 beskriver den metodiske tilgang til problemformulering; herunder forskningsstrategien og det videnskabsteoretiske grundlag. Derudover vil der være en redegørelse af metodevalg, samt en grundig beskrivelse af specialets empiriske grundlag; herunder valg af medier, datamaterialet og den sekundære empiri. Tilvalg og fravalg i forbindelse med udpegning af specialets analyseobjektivitet vil ligeledes præsenteres i kapitlet. Endelig vil der i dette kapitel være en redegørelse for den metodiske ramme for specialets undersøgelse. Kapitlet vil slutte af med en refleksion over det metodiske valg.

Kapitel 4 vil der fremgå det teoretiske fundament for specialets analyse, som skal bidrage til at løfte og besvare forskningsspørgsmålene. Kapitlet vil starte med en redegørelse af magtdiskurs, hvor næst der vil være en redegørelse af moralsk panik teorien, stigma teorien, samt anerkendelsesteorien. I slutningen af kapitlet vil der være et afsnit om operationalisering af teorierne.

Kapitel 5 indeholder analyse delene, hvor hvert forskningsspørgsmål vil blive delt op i hver analyse del. Der vil således være i alt tre analyse dele i dette kapitel. Første del vil omhandle, mediernes fremstilling af radikaliserings, anden del vil være mediernes fremlæggelse af forholdet mellem islam og radikaliserings og tilslut vil sidste del af analysen omhandle den teoretiske diskussion; hvilke konsekvenser man plausibel kunne forestille sig, at mediernes fremstilling af islam og radikaliserings har.

I slutningen af specialets vil konklusionen samt perspektivering indgå.

Kapitel 2

Eksisterende forskning

Basis for nærværende speciale er, at undersøge mediernes diskurs i forhold til fænomenet radikaliserings og fremlæggelsen mellem islam og radikaliserings. Først og fremmest vil specialet undersøge, hvordan radikaliserings bliver fremstillet i medierne. For at undersøge dette, kræver det at kigge på, hvordan fænomenet radikaliserings opstod og hvad definitionen på radikaliserings. Flere forskere har påpeget, at begrebet radikaliserings er et problematisk begreb at definere, da det allerede har fået tillagt en definition og betydning i den politiske og offentlige diskurs (Sedgwick 2010). Dermed er det interessant for undersøgelsen, at kigge på, definitionsbegrebet samt se på, hvordan medierne anvender begrebet og i hvilke sammenhænge. Som et eksempel, nævner Mark Sedgwick i sin undersøgelse, at begrebet radikaliserings bliver anvendt i tre kontekster; herunder sikkerhedsniveau, integrations niveau og udenrigspolitisk niveau (Sedgwick 2010:485). Det er derfor interessant for nærværende speciale, at kigge på, hvordan radikaliserings bliver anvendt i forhold til de tre niveauer, men også hvordan mediernes indblanding kan være med til at forstærke diskursorden i forhold til konteksten. Endvidere er det interessant for undersøgelsen, at kigge på, hvordan forholdet mellem islam og radikaliserings bliver fremlagt i medierne. Siden 2001 har den vestlige verden været i krig mod terror, hvor denne krig har medvirket til, at terrorisme er blevet koblet sammen med islam. Denne form for diskurs har medvirket til, at én bestemt religiøst grupper, herunder muslimer, er blevet til mistænkte samfundsborgere i den vestlige verden (Kundnani 2012:3). Der vil derfor kigge på, hvordan diskursen mod en bestemt minoritetsgruppe fremlægges i medie billedet, samt kigge på, hvordan diskursen kan medføre at stigmatisere en gruppe i samfundet. I forlængelse af denne undersøgelse, vil der ligeledes anvendes en anden eksisterende forskningsartikel af Arun Kundnani – ”*Radicalisation: the journey of a concept*” (2012). Ligesom Sedgwick undersøger Kundnani begrebet radikaliserings og hvordan begrebet har ført til opfattelsen af muslimske befolkninger som ”*mistænkte samfundsborgere*”. Kundnani undersøger således radikaliseringsprocessen og den fremførte diskurs, herunder *ethnic profiling* (Kundnani 2012).

Endemålet med denne undersøgelse er, at tilslut kigge på den teoretiske diskussion, hvor der i specialet vil undersøge, hvilke konsekvenser en bestemt diskurs kan have på en minoritetsgruppe i samfundet, som medierne fremfører. Dermed vil der i dette speciale tage udgangspunkt i en række teorier, der skal hjælpe med at besvare denne del af diskussionen. Udover Kundnani og Sedgwicks forskningsartikler vil der endvidere blive taget udgangspunkt i ”*Radicalization revisited: violence, politics and the skills of the body*” af Manni Crone. Denne artikel er relevant for undersøgelsen, da den undersøger den generelle opfattelse af radikaliserings. Crone undersøger, hvordan radikaliserings er konceptualiseret, og hvad de vigtigste fejllinjer er i de seneste diskussioner om radikaliserings(Crone 2016:590).

De bestående forskningsartikler vil blive anvendt i forhold til analytiske perspektiver, og de vil indgå i en kombination i analysedelene. Dermed vil dette speciale tage udgangspunkt i mediernes diskurser, hvor der vil foretages en tekstanalyse af bestemte medier.

Kapitel 3 Metode

I dette kapitel vil specialets metodologiske tilgang blive introduceret; herunder forskningsstrategien og valg af den videnskabsteoretiske tilgang. Dernæst vil specialets metodiske valg blive præsenteret, herunder diskursanalysen som anvendt metode. Efterfølgende vil specialets empiri blive præsenteret, og her vil der blive gjort rede for valg af medier, indsamling af datamateriale, kodningsproces, samt en redegørelse for den sekundære empiri. Tilslut vil der i dette kapitel blive givet en redegørelse for den Kritiske diskursanalyse, som danner den metodiske ramme, og i slutningen af kapitlet vil der være et afsnit om de metodiske overvejelser.

3.1. Den adaptive tilgang

I specialet er udgangspunktet, at bestræbe sig på at være åben overfor det empiriske materiale, og dermed ikke fastlåses på et konkret tilgang, hvor der trækkes hypoteser ned over empirien (Andersen et.al. 2012:73). Derfor bevæger denne undersøgelse hen mod den adaptive tilgang, da der ønskes en vekselvirkning mellem teori og empiri. Udgangspunktet for den adaptive tilgang har en mindre låst struktur sammenlignet med den induktive og deduktive tilgang. Den adaptive tilgang arbejder ud fra en vekselvirkning mellem teori og empiri, med frihed og fleksibilitet til at kunne tilpasse sig efter undersøgelsens forskningsproces (ibid.). Den induktive tilgang arbejder derimod kun med empirien, som er styrende for undersøgelsen, og ud fra empirien er målet at udvikle en teori. Tager man udgangspunkt i den deduktive tilgang, arbejder man ud fra opstillede hypoteser, hvor man tester hypotesernes gyldighed ud fra det empiriske materiale (ibid.). Nærværende undersøgelse har ikke til formål at arbejde med hypoteser og afprøve disse men derimod at tage udgangspunkt i empirien og tilpasse eksisterende teori i analysen. Hensigten med denne undersøgelse er netop som tidligere nævnt, at kunne anvende en vekselvirkning mellem teori og empiri, som tilpasses i forhold til undersøgelsens problemformulering. Denne form for tilgang tillader ligeledes, at man kan arbejde mere pragmatisk i forhold til de øvrige tilgange (Birkler 2005:82), dvs. direkte praksis, hvor teorien vil 'adaptere' sig til undersøgelsens empiri. Med andre ord er den valgte teori adapteret til den indsamlede empiri, hvor dele af teorierne vil indgå i analysen i stedet for teorierne i deres helhed. Med den adaptive tilgang bliver det således muligt at anvende de relevante teorier, der passer til problemstillingerne, og som udvælges fra og tilpasses det empiriske materiale (Jacobsen 2012:261).

3.2. Det videnskabsteoretiske grundlag

Nærværende undersøgelse tager udgangspunkt i den socialkonstruktivistiske tilgang, hvor der bl.a. undersøges hvordan radikaliserings bliver konstrueret af medierne, samt fremlæggelsen af islam og radikaliserings i den sociale verden. Med socialkonstruktivistisk tilgang vil dette afsnit positionere undersøgelsens ontologi ved at belyse en forståelse for måden radikaliserings bliver fremstillet i medierne, og hvordan man som forsker vil tilgå og begrebsliggøre radikaliserings. Undersøgelsen skal eksplicit belyse de nuancer og den kompleksitet der er på konstruktionen af begrebet radikaliserings og mediernes fremstilling af dette fænomen. Endemålet er således at analysere konstruktionen af radikaliserings og dens betydning, samt konsekvenser og følger, og hvor specialets epistemologiske ståsted vil placere sig i analysen. Epistemologien i socialkonstruktivisme handler om viden om, at virkeligheden er en social konstruktion, og at man ikke kan skelne mellem '*ægte viden*', og hvad der i et givet samfund eller fælleskab *regnes for* viden (Collin 2003:23). Dvs. at virkelighedsbilledet altid vil være konstrueret ud fra begreber og kategorier, som er bestemt af andre faktorer, herunder sociale omstændigheder, og ikke selve genstanden for erkendelsen (ibid.:25).

Det centrale i socialkonstruktivisme er, at de begreber og kategorier der anvendes til at beskrive og forstå omverdenen på, er med til at skabe en virkelighed, hvor *individer* eller *samfundet* er ansvarlig for de konstruerede fænomeners eksistens (Colin 2003:12,48). I forlængelse af dette bliver begrebet *diskurs* ofte brugt i socialkonstruktivisme, der som udgangspunkt arbejder med sprog og betydningsdannelser. Diskurs danner en ramme for, hvordan man kan forstå og begribe omverdenen, og mener ligeledes, at samfundets aktører er ansvarlige for de konstruerede fænomeners eksistens. I diskursteori er alt diskurser – alt hvad der eksisterer i verden, som der kan opnås viden om, omtales som diskurser. Dermed er det centrale for socialkonstruktivismen, netop diskursanalyse, som viser, at der ikke eksisterer én objektiv virkelighed. Det vil sige, at socialkonstruktivismen er fortalende for, at intet er universelt eller objektivt, men at der altid er flere perspektiver på et fænomen, hvor betegnelser der knyttes til sociale fænomener har en skiftende betydning i forskellige historiske perioder. Det er derfor væsentligt at se på, den præcise betydning som fænomenerne får i bestemte sammenhænge, da der antydes, at viden om verden altid er kulturelt og historisk indlejret, og at fokus skal lægges på *kontingens* (Christensen et.al. 2015:48-53). Begrebet kontingens skal forstås således, at sociale forhold er foranderlige og opstået specifikt i en given situation. Dermed positioneres ontologien omkring eksistens og hvordan den eksisterer,

hvorimod konstruktivismen hævder, at virkeligheden er social konstrueret; det vil sige, at det er et spørgsmål om virkelighedens beskaffenhed (Collin 2003:29).

Socialkonstruktivismen skal hjælpe nærværende undersøgelse med at fremvise individets forståelse, baseret på den sociale kontekst, hvorpå individer fortolker og definerer hinandens handlinger, ud fra den kontekst som handlingen tilskrives og forbindes med (Babra 2010:70). Helt eksplicit forekommer epistemologien således, at der ikke kan forventes, at der kan gives et endegyldigt billede af individet eller samfundet ”som de er i sig selv”, da man indser, at samfundet og samfundsindivider udvikler sig i en historisk proces uden slutpunkt (Collin 2003:29). Dette kan derfor betyde, at konstruktioner af fænomenet radikaliserings kan tilskrives efter forskellige meninger, alt efter hvordan samfundet og samfundsindividerne ser fænomenet.

3.3. Diskursanalyse som metode

I dette speciale fokuserer undersøgelsen på diskurser i forhold til tekstanalyse, hvor der kigges på, hvordan betydning af diskursen ’virker’ eller bidrager til den samfundsmæssige udvikling med diskursanalysen. Begrebet *diskurs* dækker oftest over, at sproget er struktureret i forskellige mønstre, hvor man som individ oftest følger de udsagn, man agerer i inden for de sociale domæner. Med andre ord dækker begrebet diskurs over en bestemt måde at tale om og forstå verden på, hvor sproget opfattes som et system, der ikke er bestemt af den kontekst. Diskursanalysens opgave er at analysere disse mønstre (Jørgensen & Philips 1999:9). Således beskæftiger diskursanalysen sig med studiet af *sprog i brug*, og fokuserer på *tale og tekst i kontekst* (Howarth 2005:17). Der er tale om en generel ramme for, hvordan man kan forstå og begribe omverdenen, og det dækker over en antagelse af, at sproget er konstrueret i nogle mønstre, der har en betydning for den måde, individet agerer på i sociale sammenhænge.

En diskursanalyse er en samlet betegnelse på en række forskellige teorier inden for en række tværfaglige og multidisciplinære tilgange, som man kan anvende på forskellige måder alt efter type af undersøgelser, samt hvor man lægger fokuset i det diskursanalytiske felt (Jørgensen & Philips 1999:9). Som benævnt i forrige afsnit om socialkonstruktivisme, er der inden for de diskursanalytiske tilgange et socialkonstruktivistisk grundlag, som er en fællesbetegnelse for en række nyere teorier om kultur og samfund (ibid.). Inden for de forskellige tilgange i socialkonstruktivisme er der en række lighedspunkter, der binder disse tilgange sammen. De filosofiske antagelser der er lagt til grund er, at disse tilgange først og fremmest er viden om verden og ikke en objektiv sandhed. (jf. 3.2 videnskabsteori). Virkeligheden er kun tilgængelig igennem

kategorier, som er et produkt af individers måde at kategorisere verden på. Igennem social interaktion skabes viden, hvor man både opbygger fælles sandheder og samtidig kæmper om, hvad der er sandt og falsk. Der er således sammenhæng mellem viden og social handling, hvor bestemte verdensbilleder i nogle former for handlinger er naturlige, og andre er unaturlige. Helt konkret betyder det, at den sociale konstruktion af viden og sandhed får konkrete sociale konsekvenser (Jørgensen & Philips 1999:14). Nøglepræmisserne i diskursanalytiske tilgange har baggrund i strukturalistisk og poststrukturalistisk sprogteori, hvor repræsentationer af virkeligheden skabes gennem sproget (ibid.). Dvs. at individets adgang til virkeligheden foregår gennem sproget.

Inden for diskursanalyse som metode er valget faldet på Norman Faircloughs Kritisk diskursanalyse, der ikke opfattes som politisk neutral, men snarere som en kritisk tilgang, der har fokus på social forandring, som skal afsløre den rolle, som en diskursiv praksis spiller i forhold til ulige magtforhold.

Redegørelse for Faircloughs kritiske diskursanalyse vil fremgå i slutningen af kapitlet. I følgende afsnit vil der først blive gjort rede for den indsamlede empiri samt overvejelserne herom. Endvidere vil der blive gjort rede for den sekundære empiri og anvendelsesovervejelser.

3.4. Valg af medier

Som det fremgår i dette speciale vedrører undersøgelsen en diskursanalyse af de danske medier, hvor der bliver taget udgangspunkt i artikler, der omhandler generel eller specifik viden om radikaliserings og fremlæggelse af forholdet mellem islam og radikaliserings. Da det ikke er muligt at anvende samtlige mediers dækning af undersøgelsens forskningsspørgsmål, er det nødvendigt at afgrænse sig på området. Derfor er der i denne undersøgelse taget udgangspunkt i de landsdækkende dagblade, der har størst læsertal, heriblandt Morgenavisen Jyllands-Posten (JP) og Politiken (Bilag 1). Disse udvalgte dagblade placeres i hver sin ende af den politiske skala. Til højre i den politiske skala, finder man JP, som støtter en liberal borgelige linje, og til venstre finder man Politiken som et radikal-socialliberalt dagblad (Winter 2011). De respektive dagblade er valgt på baggrund af at de kan give et afbalanceret billede af diskursordenen, da formålet med de valgte dagblade ikke er at skrive et politisk funderet speciale. Endemålet er således, at disse to dagblade skal bidrage til forskellige perspektiver, som til sammen skal danne grundlag for radikaliseringsdiskursen og dens fremstilling i medierne i den offentlige debat. Som en illustration på den indholdsmæssige plan fra JP og Politiken kan Irak invasionen i 2003 bruges, som et godt eksempel på de forskellige perspektiver de to dagblade dækkede, og hvor stor en del dagbladende

havde i den politiske meningsdannelse under krigen. En analyse af danske mediers dækning af invasionen i Irak viste, at dagbladene havde nogle politiske undertoner i forhold til det indholdsmæssige. JP udtrykte støtte til invasionen, og havde samtidig stofprioritering, der var mere fordelagtigt for den daværende regerings position, hvorimod Politiken eksempelvis var langt mere regeringskritisk i forhold til invasionen (Hjarvard 2007:33).

Som tidligere nævnt er formålet med at anvende de respektive dagblade at give et nuanceret billede af undersøgelsesobjektet, hvorfor det er væsentligt for undersøgelsen at se på de forskellige perspektiver, der er på fænomenet radikaliserings.

3.4.1. Fravalg af andre medier

I tidligere afsnit blev der lagt vægt på nødvendigheden af, at undersøgelsen afgrænser sig i forhold til datamateriale til analysen, hvorfor valget faldt på de respektive dagblade på baggrund af læsertal. At vælge landsdækkende dagblade som JP og Politiken har den fordel, at de henvender sig til en større befolkningsgruppe frem for de mindre dagblade, herunder eksempelvis regionale eller lokale aviser. Derfor var det oplagt, for at støtte undersøgelsens empiriske indsamlingsproces, at fravælge nicherdagblade, da de har en begrænset antal læsere i forhold til JP og Politiken. Endvidere må det ligeledes antages, at JP og Politiken på baggrund af deres størrelser giver en passende dækning af mediernes samlede diskursorden.

Ydermere er tv-udsendelser og radioprogrammer også fravalgt i datamaterialet, herunder eksempelvis Nyheder, debatprogrammer mm. Årsagen er bl.a. at adgangen til tv-udsendelser og radioprogrammer ikke er ligetil. Empiriindsamling af artikler er foretaget på Infomedia, som har samtlige artikler gemt i deres webarkiv. Derudover skal det også tages i betragtning, at der ligger et stort og kompliceret arbejde i at anvende tv-udsendelser og radioprogrammer som datamateriale, idet der skal transskriberes. At benytte denne form for data er på den ene side tidskrævende og harmonerer samtidig heller ikke med specialets øvrige rammer. Undersøgelsen afgrænser sig derfor til tekstproduktion, hvor fokuspunktet er, hvordan begivenhederne repræsenteres, og hvor der fokus på den tekst indhold, som konstruerer diskurser og genrer (Jørgens & Philips 1999:95).

3.5. Indsamling af artikler

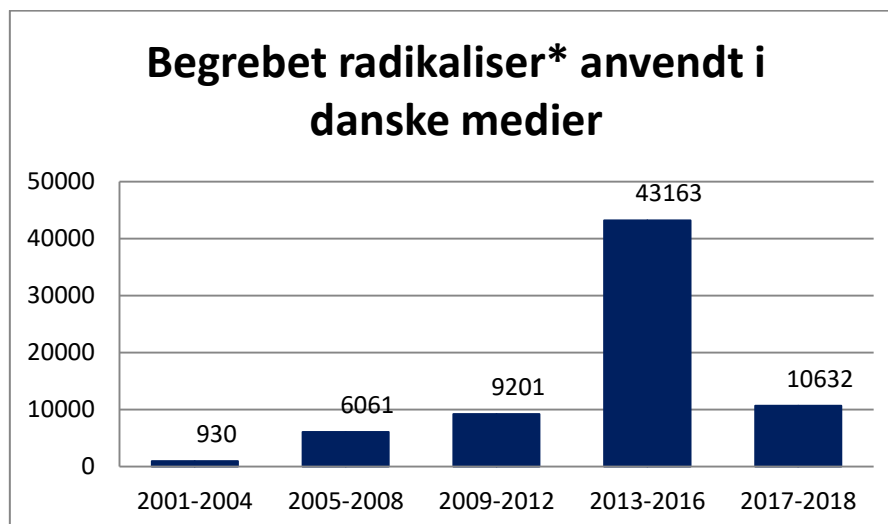
Indsamling af datamateriale i nærværende undersøgelse er med udgangspunkt i et eksplorativt tilgang, hvor der er foretaget en bred søgning af artikler, der omhandlede radikaliserings generelt. Målet med den eksplorative tilgang har været at indskrænke søgningen til et bestemt spor, som har relevans for undersøgelsen. Det vil sige, at der på forhånd ikke er valgt et bestemt spor at gå ud fra, da ønsket var at gå åben til værks, hvilket skulle give mulighed for at opdage og blive inspireret af relevante spor i løbet af søgningen.

Udfaldet af det indsamlede empiri er dog endt med 40 artikler fordelt i mellem 20 artikler fra Jyllands-Posten og 20 artikler fra Politiken. Artiklerne fra de respektive dagblade er indsamlet gennem artikeldatabasen Infomedia, som har muliggjort en grundig søgning af det ønskede materiale. Infomedia har endvidere været en stor hjælp i forhold til at kunne foretage en præcis søgning af en bestemt tidsperiode med et bestemt søgeord. Idet undersøgelsen tager udgangspunkt i fremstillingen af radikaliserings samt fremlæggelsen af forholdet mellem islam og radikaliserings, er der taget afsæt i specifikke søgeord for at finde frem til de mest relevante artikler. Overordnet set indgik ordene *radikaliserings* samt *radikaliser** i søgningen og herefter blev de kombineret med andre søgeord såsom; ”integration” ”islam” ”muslimer” ”udlænding” ”terror” ”ekstremisme” ”sikkerhed”. Søgningen foregik således, at blot ét af ordene skulle fremgå i artiklerne – og herefter blev der læst i indlæggene for at finde ud af, om de var relevante for undersøgelsen. Det har dog været nødvendigt at inddele søgeordene, så det gav et større udvalg af artikler. Dvs. at der f.eks. i søgeordet blev skrevet; radikaliser*, som herefter blev kombineret med islam eller muslimer, eller søgeordet radikaliser* kombineret med ord som ”integration” eller ”udlændinge”. Denne søgningsmetode gav som tidligere nævnt et større udvalg af artikler.

Udvælgelsen af de endelige artikler til det indsamlede datamateriale var forudbestemt på baggrund af nogle opstillede kriterier, som var relevante for undersøgelsens forskningsspørgsmål. Kriteriet var, at artiklerne bl.a. skulle indeholde viden af samfundsmæssig eller politisk karakter, religiøs eller social karakter eller sige noget generelt eller specifikt om fænomenet radikaliserings. Hvis en artikel ikke opfyldte nogle af de opstillede kriterier, blev de sorteret fra ved første gennemlæsning. I dataudvælgelsen i den indsamlede empiri er det også blevet besluttet at bruge debatindlæg og kronikker. Emnet radikaliserings er et meget omdiskuteret emne og mange fagpersoner, politikere, eksperter og andre samfundsborgere ytrer deres holdninger og meninger omkring fænomenet, hvilket er relevant for undersøgelsen. Desuden giver det også et indtryk af dagbladernes synspunkt,

når redaktionerne hos de respektive dagblade afgør, hvilke debatindlæg eller kronikker der skal trykkes i deres avis. Det anses som værende relevant for undersøgelsens forskningsspørgsmål.

Som nævnt var udgangspunktet for søgningen af artikler på infomedia en eksplorativ tilgang, hvor der blev foretaget en bred søgning i databasen. Efter at have søgt på forskellige søgeord og forskellige tidsperioder, blev der i løbet af søgningsprocessen snævret mere ind i forhold til, hvad der er relevant for empirien. Der blev således foretaget en ”mini kvantitativ” undersøgelse over, hvor mange artikler der havde anvendt ordet ’radikalisering’ siden 2001. En hurtig søgning på infomedia viser, at begrebet ’radikalisering’ anvendes hele 69.686 gange¹ i massemedierne, hvorfor en afgrænsning i forhold til tidsperiode har været nødvendig for specialet. Som et eksempel på hvor mange gange fænomenet er blevet nævnt i massemedierne, viser figur 1 tidsperioderne fordelt over en 3-årig periode fra 2001-2018.

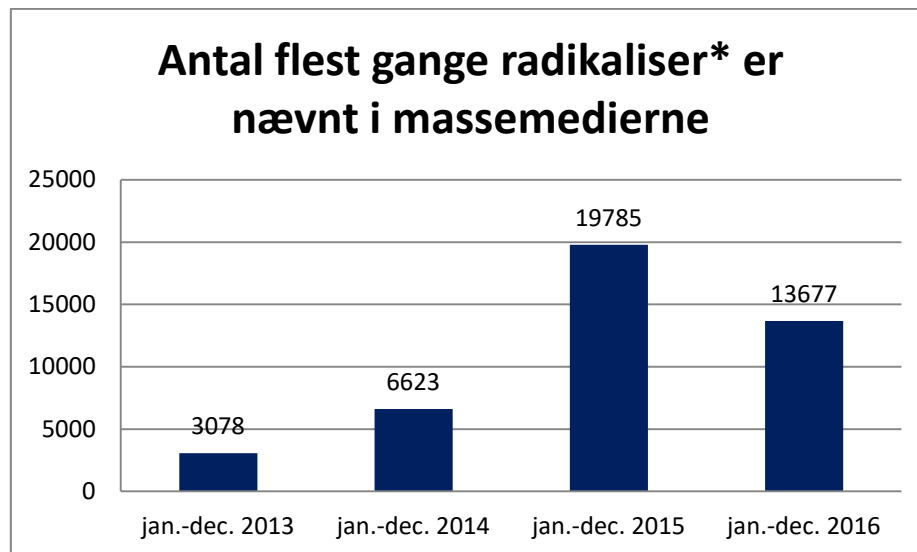
Figur 1: Illustration over hvor mange gange danske medier har anvendt ordet ’radikaliser*’² (infomedia).

Figur 1 viser antal gange begrebet radikaliser* er blevet anvendt i massemedierne, og samtidig illustrerer den, at perioden mellem 2013-2016 har været det år, hvor fænomenet er nævnt flest gange. Når der søges på ordet ”radikaliser*” i databasen, bliver der taget afsæt i alle slags begreber, herunder radikalisering, radikaliseret, radikaliseringsdebat osv. Dette giver en bredere søgning i databasen. Denne form for metodesøgning har givet en oversigt over antal gange, fænomenet er blevet nævnt i massemedierne, og har gjort tidsperioden for datamaterialet væsentlig nemmere. Det

¹ Søgning er foretaget på infomedia fra perioden 01-01-2001 til maj 2018. Begrebet indgår både i tv-indslag, radioprogrammer, magasiner, artikler mm.

² Søgningssperiode er f.eks. fra 01-01-2001-31-12-2004. Denne periode er anvendt i alle årene. Dog er søgningssperioden mellem 2017-2018 fordelt i perioden 01-01-2017-maj 2018.

fremgår af figur 1 at fænomenet radikalisering i perioden mellem 2013-2016, er blevet nævnt 43.163 gange i de danske massemedier. Det er derfor interessant for nærværende speciale, at undersøge, hvilke periode imellem 2013-2016 har medierne skrevet flest gange om fænomenet radikalisering. Der er således lavet en søgning på databasen, for at undersøge, hvilke af perioden har radikalisering været mest fremtrædende, se figur 2. Formålet med dette har været, at afgrænse empirien til et bestemt tidsinterval, for at overskueliggøre materialet.

Figur 2.: Flest antal gange massemedierne har skrevet om fænomenet radikaliser* (infomedia).

Med den samme søgningsmetode i infomedia illustrerer figur 2, at radikalisering har været nævnt flest gange i 2015. Årsagen bag dette tal kan findes i de terrorangreb, der blev begået i Europa i det år, hvor Frankrig oplevede to terrorangreb, nemlig Charlie Hebdo angrebet (7.januar 2015) samt terrorangrebet i Paris 13. november 2015. Derudover oplevede Danmark ligeledes et terrorangreb i København den 15. februar 2015. Det er derfor heller ikke nogen overraskelse, at mediernes dækning i forhold til emnet har været så stor i 2015. Med tanke på disse begivenheder og mediernes intensive dækning af fænomenet, er dette en naturlig afgrænsning i datamaterialet, da det vurderes at diskursen er fremtrædende efter disse begivenheder. Tidsintervallerne vil således tage afsæt i de tre forskellige begivenheder³, hvor der er søgt på artikler fra hændelsesforløbet og ti dage frem. Tidsperioden på ti dage er valgt ud fra en konstatering at datamængden omkring hændelserne falder drastisk efter ti dage fra terrorangrebet. Det skal påpeges, at specialet ikke vil tage udgangspunkt i diskurser omkring terrorangrebet som sådan, men nærmere den diskurs der blev fremført omkring fænomenet radikalisering efter disse angreb.

³ Den valgte periode omfatter artikler om terrorangrebet i Paris fra d. 7. januar-17. januar 15, attentatet i København d. 15. februar-25. februar 15 og artikler om terrorangrebet i Paris fra d. 13. november – 23. november 2015.

Der er i dette speciale taget forbehold for, at retorikken i datamaterialet kan forekomme skarpere i denne specifikke periode i forhold til andre perioder, hvor der ikke er sket en terrorhændelse. Dette kan være en begrænsning i forhold til generaliserbarheden af undersøgelsen, da diskursen kan være særlig påvirket af frygt og afmagt efter et terrorangreb. Dvs. at diskursen på fænomenet kan være anderledes i andre perioder, som dette speciale ikke tager udgangspunkt i. Dog kan dette speciale belyse den diskurs der er fremtrædende efter et terrorangreb, hvor en bestemt minoritetsgruppe er særligt udskældt af samfundet, hvortil retorikken medvirker til stigmatisering af denne gruppe. Endvidere kan det antages, at stigmatiseringen også kan forekomme i andre perioder, men i denne periode er retorikken særligt hård.

3.5.1. Kodningsproces

For at overskueliggøre det indsamlede empiriske materiale i undersøgelsen har det været nødvendigt at foretage kodning på de indgåede artikler. Formålet med kodningsprocessen har været at overskueliggøre empirien i forhold til analysen, hvorfor der er blevet kodet efter artikler, der passer til de opstillede problemstillinger. Endvidere indeholder disse temaer under kategorier, som hver i sær læner sig op ad teorier. Eksempel på dette kan ses i figur 3 (bilag 4:7).

Til kodningen er der i denne undersøgelse anvendt metodeværktøjet NVivo, som understøtter kvalitative data. NVivo er et godt værktøj at anvende som en hjælp til at organisere, analysere eller få indblik i kvalitative data som f.eks. artikler (Bryman 2004:420). NVivo som metodeværktøj anses for at være validt, da det kan bidrage til at danne et overblik og overskueliggøre den indsamlede datamateriale. Endvidere kan anvendelsen af NVivo i analyseprocessen højne reliabiliteten af analysen (ibid.). Anvendelse af NVivo er forgået således, at alle artikler blev importeret til computerprogrammet, og de fundne koder blev digitalt markeret i de enkelte artikler. Der blev opsat koder i programmet, hvorefter alle koderne i artiklerne blev markeret, for til sidst at samle de enkelte koder på tværs. Denne form for metode gjorde det muligt at eksportere de samlede koder fra programmet over i et samlet dokument med de forskellige kodninger, hvilket gav et overskueligt overblik over alle koderne. Denne form for metode gav endvidere et solidt grundlag for at arbejde videre med analysen.

Temaer og under kategorier	Eksempler fra artikler
fremstilling af muslimer og radikaliserings	• At politikere bør begrænse indvandring fra særligt muslimske lande. Gør de ikke det, vil det eventuelt næste terrorangreb være deres ansvar. • Problemet er, at islam ikke kun er en religion, men en totalitær ideologi, der gennemsyrrer alle aspekter af hverdagslivet, og at jihad (hellig krig, red.) er uadskillelig fra islam.
Moralsk Panik	• på samme måde som enhver politiker har sat sig ind i fx, hvad EU er for en størrelse, bør man sætte sig ind i den største fare, vi står overfor i dag, nemlig naziislamisme. • som verden er i dag, findes der flere ekstremister end nogensinde i moderne tid, som er parate til at håndhæve den voldelige del af islam.
Stigma	• For en umiddelbar betragtning har de to tragedier altså noget med islam at gøre.

Figur 3: Uddrag af kodning af artikler (bilag 4)

3.6. Sekundær empiri

Udover anvendelsen af eksisterende forskning i analysen, samt specialets primære empiri, vil der ligeledes blive anvendt to interviews, der tidligere blev anvendt i et andet projekt, der netop omhandlede radikaliserings. Disse to interviews anses for at være relevante for den teoretiske diskussion i forhold til konsekvenserne, som man plausibelt kan forestille sig, at fremstillingen af radikaliserings og islam har. Dog skal det understreges, at brugen af disse tidligere interviews ikke indgår i dette speciales empiriske materiale, men blot bliver anvendt som genanalyse i forhold til diskussionsspørgsmålet. Oprindeligt var formålet med disse to interviews, at undersøge, hvad årsagerne til at nogle unge mænd i det danske samfund, blev radikaliseret og tilsluttede sig til islamistiske miljøer. Hertil havde tidligere projekt foretaget et kvalitativ semistruktureret interviews, hvor der skulle være plads til øvrige spørgsmål, som ikke indgik i de opstillede spørgsmål. I begge interviews med informanterne, faldt snakken på, hvor høj grad de unge med anden etnisk baggrund var med til at skabe en negativ retorik blandt medierne og politikerne. Begge informanter havde deres egne meninger omkring den fremførte diskurs, som anses for at være relevant for den teoretiske diskussion.

Som tidligere nævnt, blev begge interviews lavet til brug i et tidligere projekt, hvorfor der var givet samtykke fra informanterne til at anvende deres identiteter til det tidligere projekt (Etemadi & Djuzic 2016). Men af hensyn til de etiske regler og efter grundige overvejelser er det blevet besluttet at anonymisere disse informanter, da der ikke er givet samtykke til at anvende deres navne i dette speciale. De følgende interviews er:

Informant 1.: T.L– politibetjent i Det kriminalpræventive sekretariat hos politiet. Interviewet blev foretaget i november 2015 og senere transskriberet i 2015 (Etemadi & Djuzic 2016) (bilag 2).

Informant 2.: M.A.S – ansat hos Imam Ali Moskéen. M.A.S er talsmand for den danske afdeling af moskéen. Interviewet blev foretaget i november 2015 og senere transskriberet i 2015 (ibid.) (bilag 3).

Da der i forvejen ligger transskriberinger af disse interviews, er der ligesom med den indsamlede empiri foretaget kodning af disse interviews igennem NVivo. Transskriberingerne blev importeret til NVivo, hvorefter relevante kodninger blev markeret, for herefter at blive overført til et dokument med alle de markerede afsnit i de to interviews.

Som det fremgår i specialet, er fokuspunktet en diskursanalyse med anvendelse af medieartikler. Dog vurderes det, at disse to interviews er relevante for den teoretiske diskussion, da disse interviews netop italesætter problematikken omkring diskursordenen.

3.7. Kritisk diskursanalyse

Som nævnt i første del af kapitlet tager nærværende speciale udgangspunkt i diskursanalyse, hvor den metodiske tilgang er inspireret af den Kritiske diskursanalyse (KDA), som er udarbejdet af Norman Fairclough. KDA danner ligeledes rammen om analysen i specialet. KDA anses både for at være en metodisk tilgang samt en teori, der skal give en forståelse af sociale forandringsprocesser (Fairclough 2008:7). Dermed er KDA en pakkedløsning, hvor tilgangen er tværfagligt og der samtidig lægges op til åbenhed (ibid.). Det vil sige, at der er en åbenhed om at bruge tilgangen som en ramme og samtidig kombinere det med andre tilgange. Diskurs bidrager til at konstruere sociale praksisser, som både reproducerer og forandrer viden, identiteter og sociale relationer, herunder magtrelationer (Jørgensen & Philips 1999:77). Tilgangen er et velegnet redskab til nærværende speciale, da den kan hjælpe med at besvare undersøgelsens problemformulering og de opstillede forskningsspørgsmål, herunder hvordan radikaliserings bliver fremstillet, og hvordan forholdet mellem islam og radikaliserings bliver fremlagt i dagbladene JP og Politiken.

Faircloughs KDA har til formål at få en lingvistisk orienteret diskursanalyse til at spille sammen med en social og politisk tænkning, som har relevans for samfundsvidenskabelig forskning. Det vil sige, at diskurs og sprog danner en analyseramme i undersøgelser, der lægger vægt på de sociale forandringer. Dog adskiller Fairclough sig fra den lingvistiske tradition, som er inspireret af

Ferdinand de Saussure. Saussure anser sprogbrug (parole) som et selvstændigt og autonomt 'system', hvor individer trækker på sproget på uforudsigelige måder alt efter deres ønsker og intentioner, mens sproget (langue) anses for at være systematisk og socialt (Fairclough 2008:16). Det vil sige, at lingvister ikke mener, at sproget skal forklares af fænomener uden for sproget, hvorimod KDA argumenterer for, at diskurs har et dialektisk forhold mellem sproget og sociale strukturer. Dvs. at sproget er socialt motiveret og aktørers position i den sociale struktur er med til at konstruere en bestemt sprogbrug (ibid.). Social praksis spiller derfor en central rolle i diskursen, og Fairclough pointerer, at social praksis både reproducerer og forandrer viden, identiteter og sociale relationer, heriblandt magtrelationer (Jørgensen & Philips 1999:77). Med andre ord mener Fairclough, at enhver tekst kommer med sit eget lille bidrag til at forme disse aspekter af samfundet og kultur. I de enkelte tilfælde kan ét af de tre sprogbrug, herunder sociale identiteter, sociale relationer eller videns- og betydningssystemer (svarende til repræsentationer), synes mere vigtig end de andre, men alle tre er altid i spil i en eller anden grad (Fairclough 2008:121). Fairclough mener derfor, at tilgangen skal være med til at 'løfte sløret' i den diskursive praksis' rolle, som forårsager det ulige magtforhold i den sociale praksis, hvorfor han mener at diskursen står i et dialektisk forhold til andre sociale dimensioner. KDA er således *kritisk* i den forstand, at dens formål er at bidrage til social forandring i form af lige magtforhold, herunder i kommunikationsprocesserne og samfundet som helhed, hvorfor tilgangen ikke er politisk neutral men snarere en kritisk tilgang til sociale forandringer (Jørgensen & Philips 1999:76).

I sammenhæng med nærværende speciale vurderes det, at den kritiske tilgang er særligt relevant for undersøgelsen, da forskningsspørgsmålene hviler på begrebsliggøres af radikaliserings og fremlæggelsen af islam og radikaliserings blandt medierne. Med udgangspunkt i KDA i denne undersøgelse vurderes det, at Faircloughs model er særdeles anvendelig i forhold til specialets forskningsspørgsmål og fordi Faircloughs tilgang består af talt eller skrevet sprog (tekst orienteret) diskursanalyse (Fairclough 2008:120). I følgende afsnit vil der blive redegjort for Faircloughs tre-dimensionelle model, da modellen indebærer tre forskellige dimensioner af diskursanalyse.

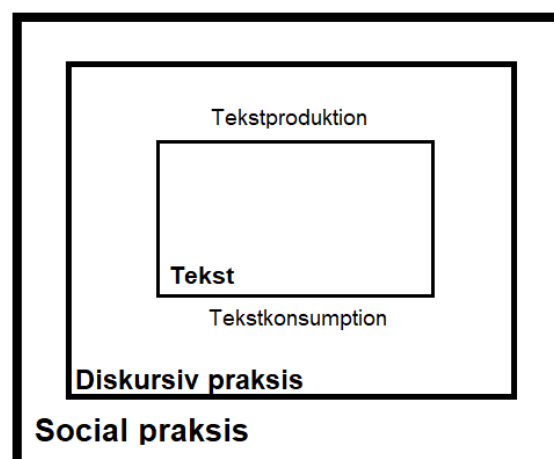
Dog vil alle tre dimensioner ikke indgå i specialets analyse, da det ikke vurderes som værende relevant for problemformuleringen. Udgangspunkt vil primært blive taget i bl.a. den inderste dimension, *tekst* i Faircloughs model, men alle tre dimensioner vil alligevel blive fremlagt i nedenstående afsnit.

3.7.1 Faircloughs tre-dimensionelle model

I følgende afsnit vil der blive gjort rede for Faircloughs tre-dimensionelle analysemodel, hvor han anvender de følgende tre dimensioner: *tekst*, *diskursiv praksis* og *social praksis*. For at skabe en forståelse for hvad modellen konkret betyder, vil der i første afsnit blive givet en redegørelse for den kommunikative begivenhed og diskursordner, der har en sammenhæng med de følgende tre dimensioner.

Kommunikative begivenheder og diskursordner

Fairclough tager udgangspunkt i at enhver sprogbrug er en kommunikativ begivenhed, og at en analyse af enhver type af diskurs skal gøres med særlig opmærksomhed på *den kommunikative begivenhed* og *diskursordner*. Disse to forhold er ifølge Fairclough dialektiske, da diskursordnen er en form for system, hvor kommunikative begivenheder både reproducerer diskursive ordner og ændrer dem gennem sproget (Jørgensen & Philips 1999:83). Analysen af kommunikative begivenheder inddeles i tre dimensioner som ses i nedstående figur 4. KDA skelner mellem diskursiv praksis og anden social praksis, sådan at diskursbegrebet reserveres til tekst og tale, hvorfor den diskursive praksis indgår et dialektisk forhold mellem de to andre dimensioner (ibid.:28). Med andre ord betyder dette, at den sociale praksis kan påvirke den diskursive praksis, og omvendt kan den diskursive praksis også påvirke den sociale praksis (ibid.). I de følgende afsnit gøres der rede for de tre dimensioner, der indgår i modellen, og der startes med en redegørelse indefra modellen.

Figur 4.: Faircloughs tre-dimensionelle model for Kritisk diskursanalyse (Jørgensen & Philips 1999:81)

Tekst

Ifølge Fairclough er tekstanalyse en kompleks sag, der nogle gange kan være en ret teknisk affære, da den består af mange analyseteknikker (Fairclough 2008:30). I grove træk har tekstanalyse til formål at se på, hvordan teksten konstrueres, og kortlægger ligeledes resultatet af den diskursive praksis. Fokuspunktet er således, hvordan begivenhederne repræsenteres, og hvor man koncentrerer sig om de formelle træk ved teksten, som konstruerer diskurser og genrer (Jørgens & Philips 1999:95). Endvidere opsætter Fairclough tekstanalyse under fire overskrifter; *ordvalg*, *grammatik*, *kohæsion* og *tekststruktur*, og disse fire overskrifter skal forstås ud fra niveauopdeling på en skala ud fra lingvistiske redskaber (Fairclough 2008:31). Da specialet arbejder ud fra et kriminologisk perspektiv, vil alle fire overskrifter ikke indgå i denne undersøgelse. Således bliver ordvalg fremhævet, da det primært vil blive anvendt i undersøgelsens analysedel.

Ordvalg handler grundlæggende om individuelle ord, hvor der analyseres på, hvilke ord der bruges f.eks. i en artikel, og hvilke alternative ord der ikke bruges (ibid.:34). Fairclough nævner eksempelvis selv reformuleringen mellem 'terrorist' og 'frihedskæmper', hvor han pointerer, at diskursers forskellige ordvalg fremhæves som socialt motiverede, og ordvalgene mellem disse gør en stor forskel (ibid.). Som et eksempel på ordvalg i forbindelse med terrorisme havde PET i 2008 anvendt en sprogvejledning, hvor de advarede mod at bruge ord som '*islamisme*' og '*fundamentalisme*' for ikke stigmatisere muslimer (Nielsen 2008). Til trods for stor kritik fra politiske fløje omkring PETs sprogvejledning, der blev sat i sammenhæng med *politisk korrekthed*, mente PET, at man altid skal overveje i hvor høj grad, det bidrager til sammenhængen at bruge religiøst afledte termer til beskrivelse af terror (ibid.). Når der skal analyseres på ordvalg i de udvalgte artikler i empirien, er det vigtigt at have øje for hvilke religiøse termer der bliver anvendt i sammenhængen med radikaliserings, og hvilke alternative ord der kunne have været anvendt.

Endvidere peger Fairclough også på et andet fokuspunkt, nemlig **ordbetydning** – der vedrører de forskellige betydninger et ord kan tillægges. Dermed argumenteres der for, at et ord oftest har forskellige betydninger, svarende til at der kan bruges forskellige ord til at udtrykke den samme mening (ibid.). Endelig mener Fairclough også, at det tredje fokuspunkt er **metafor**, der kan anvendes til at forme en bestemt forståelse af, det fænomen der beskrives (Fairclough 1995:114). Metafor inden for ideologiske og politiske

betydninger fremhæves, f.eks. en brugt metafor som Bushs tale (2001) omkring *krigen mod terror*. Bush fremhævede klart, at der ikke var plads til at stå neutralt i krigen mod terror, hvilket han påpegede med det berømte citat ” *You're either with us or against us in the fight against terror*” (CNN 2001). Hans metafor for krigen mod terror fremførte en dikotomi mellem ’*dem og os*’ med en påpegning om, at man måtte vælge imellem de vestlige værdier som demokrati og frihed eller terroristernes side (Davidsen 2001). En metafor som *krigen mod terror* er signifikant i forhold til avisernes implicite påstand om et solidaritets forhold med læserne (Fairclough 2008:143).

Diskursiv praksis

Den anden dimension i Faircloughs model er den diskursive praksis. Da den diskursive praksis ikke vil blive anvendt i nærværende undersøgelse, vil der kun gøres rede for den i dette afsnit.

Analysen hertil er af en mere fortolkende karakter, hvor man er interesseret i, hvordan teksten er produceret, og hvordan den konsumeres. Diskurs praksis medierer mellem den tekstuelle og den sociale praksis, da den tekstuelle og sociale praksis forbindes implicit og derved kommer i stand via den diskursive praksis (Jørgensen & Philips 1999:93). Med andre ord kigges der på, hvordan teksten er frembragt, og hvilke led en tekst må igennem, og hvilke eksisterende diskurser forfatteren trækker på for at skabe en tekst (ibid.). For at anvende produktion af tekst som en del af analysen, nævner Fairclough den *intertekstuelle analyse*.

Den **intertekstuelle** analyse i analysemodellen fokuserer på grænsen mellem tekst og diskursiv praksis. Det vil sige, at intertekstualitet er en egenskab ved tekster, der gør, at de er fulde af fragmenter af andre tekster: ”*Det kan være eksplicit markeret eller fusioneret ind i teksten, og teksten kan forholde sig assimilerende, modsigende, ironisk og så videre til de ’andre’ tekst.*” (Fairclough 2008:43). Intertekstualitet handler således om, at tekstproduktion altid trækker på allerede eksisterende tekster. Fairclough pointerer, at der er forskellige måder denne tekstproduktion finder sted på, og han både referer til ’*manifest interteksualitet*’ og ’*interdiskursivitet*’. Med *manifest interteksualitet* menes der, at teksten åbenlys trækker til andre tekster. *Interdiskursivitet* refererer til, når en tekstproduktion gengiver andre diskurser og diskurstyper, og har dermed en betydning for produktionen (Jørgensen & Philips 1999: 84-85; Fairclough 2008:44).

Social praksis

Den tredje og sidste dimension i Faircloughs model er analysen af sociale praksis. Ifølge Fairclough tages der udgangspunkt i de ikke-diskursive sociale og kulturelle relationer og strukturer, der skaber rammen for den diskursive praksis, som samtidig har en indflydelse på, hvilke diskurser der er til stede i den givne diskursorden (Jørgensen & Philips 1999:98). Som tidligere nævnt, medierer den diskursive praksis med den sociale praksis og tekst men for at anvende den sociale praksis, er det ifølge Fairclough nødvendigt at supplere med en sociologisk teori eller kulturteori, der netop kan belyse den sociale praksis. Selv trækker Fairclough blandt andet på Antonio Gramscis **hegemonibegrebet** (Fairclough 2008: 45,52). Grundlæggende betyder hegemoni lederskab og dominans inden for politiske, kulturelle, økonomiske og ideologiske domæner i samfundet, hvor hegemoni kan gå under betegnelsen *magt* (ibid.:52). Dermed giver begrebet hegemoni en mulighed for at analysere, hvordan den diskursive praksis indgår i en større social praksis, hvor magtrelationerne indgår. Endvidere udøver hegemoni en diskurskamp om magt samt indflydelse, hvor Fairclough argumenterer for, at hegemoni aldrig er stabilt, og kan være skiftende alt afhængig af de diskursive forandringer, der finder sted, når diskursive praksisser artikuleres på nye måder (Fairclough 2008: 52; Jørgensen & Philips 1999:88). Fordi der er én bestemt diskurs, som er dominerende i samfundet, betyder det ikke at alle diskurser er lige, nogle diskurser er mere fremherskerende i medierne end andre.

Når der skal laves en analyse af den social praksis domæne, mener Fairclough, at det kan foregå på forskellige abstraktionsniveauer. Analyse af sociale praksisser kan blandt andet handle om den *situationelle kontekst*, den *bredere kontekst af institutionelle praksisser* – som begivenheder er indlejret i eller den endnu *bredere samfundsmæssige og kulturelle ramme* (Fairclough 2008:130). Dermed mener Fairclough, at alle disse lag kan være relevante for at forstå den enkelte begivenhed, og giver en egentlig mulighed for at være tværfaglig og åben over for at bruge tilgangen som en ramme og samtidig kombinere det med andre relevante teorier, der netop kan dække over den sociale praksis.

3.7.2. Opsummering af Faircloughs tre-dimensionelle model

Når der tages udgangspunkt i en kommunikativ begivenhed i en diskursanalyse, hænger det dialektisk sammen med diskursordner, hvor man skal inddrage de tre dimensioner; *tekst*, *diskursiv*

praksis og social praksis (Jørgensen & Philips 1999:83). I dette tilfælde hænger en kommunikativ begivenhed sammen med mediernes fremstilling af radikaliserings og dens fremlæggelse af forholdet mellem islam og radikaliserings. I denne undersøgelse vil der primært blive lagt vægt på den første dimension – tekstanalyse, hvor ordvalg, ordbetydning og metafor vil blive undersøgt i det indsamlede datamateriale. Dette har til formål at finde frem til, hvordan fremstilling af radikaliserings bliver ført i medierne, og den italesættelse der er i mellem forholdet islam og radikaliserings. Den diskursive- og sociale praksis vil indgå indirekte i undersøgelsen. Dvs. specialet fokuserer ikke på tekstproduktionen, men derimod tages der udgangspunkt i, hvordan den diskursive praksis påvirker den sociale praksis, hvorfor disse to dimensioner vil indgå implicit i analysen.

3.8. Metodiske overvejelser

I forbindelse med specialet metodisk tilgang kan en diskursanalyse være udfordrende for en forsker og dennes rolle i undersøgelses- og analyse fasen. Forskerens ærinde er ikke at komme 'bag om' diskursen i sine analyser ved at finde ud af, hvad folk virkelig mener, når de siger noget om en given diskurs (Jørgens & Philips 1999:31). Derimod er forskerens rolle i en diskursanalyse at undersøge diskursen i sig selv, da udgangspunktet er, at man aldrig kan nå virkeligheden udenom diskurserne (ibid.). Formålet med en diskursanalytisk undersøgelse er imidlertid at arbejde med det, der bliver fremført, for at undersøge hvilke mønstre der er i udsagnene, og hvilke sociale konsekvenser de diskursive fremstillinger kan få for virkeligheden (ibid.). Dvs. det er ikke forskerens opgave at finde frem til, hvilke udsagn der er rigtige eller forkerte. Dette kan være udfordrende at stå overfor, da man som forsker er en del af den kultur og diskursive praksis, og naturligt har en opfattelse eller mening om de fremførte diskurser. Det er derfor vigtigt, at man som forsker sætter en parentes om sig selv og ens egen viden, således at ens egne vurderinger ikke overskygger undersøgelsen (ibid.).

Ydermere skal man være opmærksom på, at man ud fra socialkonstruktivistisk tilgang arbejder med den præmis, at virkeligheden er socialt konstrueret, at sandheder er diskursivt producerede og at subjekter er decentrerede (ibid.:32). Dette kan derfor så tvivl om ens egen rolle som forsker i sit arbejde, hvor man stiller spørgsmålstejn ved, hvordan ens egen repræsentation af verden er i forhold til alle mulige andre repræsentationer. Som tidligere nævnt bygger epistemologien i socialkonstruktivisme på, at alt er subjektivt, hvilket betyder, at undersøgelsens konklusioner alene hviler på fortolkninger. Målet for socialkonstruktivisme er således ikke at afdække sandheden, men

derimod at finde frem til hvordan virkeligheden bliver socialt konstrueret. Ud fra denne præmis er opgaven for en forsker at betragte sine egne resultater som et bud på en fortolkning, hvorfor man altid skal være opmærksom på, at disse bud kunne have været anderledes, hvis f.eks. ens egen kulturelle forståelse havde været en anden (ibid.:32).

Hensigten med specialet er således at prøve så vidt muligt at minimere dette problem ved at være opmærksom på ens egne opfattelser og holdninger til undersøgelsens problemstillinger og ved at afgive et nuanceret billede igennem empirien i analysen. Målet for nærværende undersøgelse er ikke at skrive en politisk anlagt speciale men blot at undersøge de forskellige perspektiver, som avisernes fremstilling af fænomenet og undersøge hvilke sociale konsekvenser, man kunne forestille sig de diskursive fremstillinger kan få for virkeligheden. Det kan dog nogle gange være svært som forsker at se diskurser som diskurs, altså som socialt konstruerede betydningssystemer, der kunne have været anderledes. Det er derfor også vigtigt, at man som forsker er opmærksom på, at man er en del af den diskursive praksis, som er genstandsfeltet for undersøgelsen (ibid.:31-32). Dvs. det er uundgåeligt som forsker ikke at have en forforståelse omkring fænomenet, hvorfor det er vigtigt, at man anvender sin forforståelse i undersøgelsen igennem refleksioner og overvejelser for at øge troværdigheden. Man skal derfor vægte sine overvejelser om refleksivitet højt og medtænke sin egen rolle i sit arbejde og igennem argumentationer, der begrundes tydeligt i ens metodiske og analytiske overvejelser for at højne troværdigheden i undersøgelsen (ibid.:121). Ydermere skal det påpeges, at det teoretiske og metodiske afsæt som undersøgelsen tager udgangspunkt i, ligeledes er med til at påvirke den forforståelse, man som forsker sidder med.

Når der arbejdes med kvalitativ metode ud fra en socialkonstruktivistisk tilgang, kan det medføre nogle konsekvenser i forhold til validitet og reliabilitet. Ud fra socialkonstruktivismens præmisser, er alt socialt konstrueret, hvor alt skabes i sociale kontekster. Dvs. reliabilitet kan være udfordrende, da forskerens selektion af det empiriske materiale og tolkning herom, er subjektive (Nygaard 2005:139). Den tolkning der fremgår eksempelvis i denne undersøgelse, kan således være anderledes for en andens undersøgelse. Derfor kan disse begreber diskuteres i forhold til nærværende undersøgelses anvendelse af validitet og reliabilitet, men der vil alligevel prøves at give en redegørelse for, specialets validitet og reliabilitet.

Begrebet reliabilitet dækker over hvorvidt resultaterne er troværdige og pålidelige, og om de kan reproducere af andre forskere (Bryman 2004:273). I forhold til specialets metodologiske tilgang er der så vidt mulig bidraget til gennemsigtigheden i udvælgelse af det empiriske materiale samt tydeligheden i de metodiske overvejelser. For at en undersøgelse kan opnå reliabilitet, skal der fremgå en tydelig beskrivelse af den metodiske fremgangsmåde (ibid.), hvor hvert skridt i processen bliver beskrevet. Herunder diskursanalysen som metode, afgrænsning af medievalg, indsamling af datamateriale, samt kodningsprocessen. Den metodiske fremgangsmåde er således nøje beskrevet for at øge reliabilitet.

Begrebet validitet handler om gyldigheden, hvor der bliver kigget på, hvorvidt specialet har undersøgt problemformuleringen og de opstillede problemstillinger (Bryman 2004:273). Det er nødvendigt at kende metoden bag den indsamlede data for at kunne vurdere validiteten af undersøgelsen (ibid.). På baggrund af dette har nærværende speciale prøvet i det omfang det er muligt at opbygge velovervejende argumenter for den metode og teori, der er lagt til grund for specialets analyse. Som tidligere nævnt, kan undersøgelsens resultater kun betragtes som et bud på ens fortolkninger, som kan være anderledes hos andre forskere. Da målet med undersøgelsen ikke er, at afdække sandheden, men derimod få en forståelse af, hvordan virkeligheden konstrueres, bliver undersøgelsens resultater dermed også en tolkning af det empiriske materiale.

Ydermere skal det gøres opmærksom på, at udvælgelse af artikler i de bestemte tidsintervaller afspejler sig fra et tidspunkt, hvor diskursen i forhold til radikaliserings, muslimer og terrorisme er på sit højeste niveau. Dvs. mediernes diskurs bruger i vid udstrækning disse begivenheder i forhold til andre perioder, hvor der ikke har været en særlig begivenhed til at fremføre en forstærkende diskurs. Derfor er udvælgelse af artikler også fra en periode, hvor bølgerne er på det højeste, hvor der fremstilles en frygtdiskurs blandt medierne. Årsagen til udvælgelse af disse tre tidsintervaller, ligger til grund for, at fremvise de forskellige diskurser der hersker i mediebilledet, men samtidig også undersøge, hvordan en bestemt minoritetsgruppe bliver særligt stemplet af medier, når et terrorangreb finder sted. Det derfor relevant, at tage fat i netop disse tre tidsperioder for netop at få et indblik i den fremførte medie diskurs, men samtidig også løfter for den analytiske ramme.

Kapitel 4

Den teoretiske rammesætning

I dette afsnit vil der blive gjort rede for valgte teorier, som skal danne rammen om specialets analyse. I forlængelse af metodevalg af Faircloughs KDA vil der i dette afsnit blive givet en præsentation af den teoretiske ramme; herunder Foucaults magtdefinition. Efterfølgende vil der gøres rede for Moral Panic teorien og Goffmans teori om stigma samt en redegørelse af Axel Honneths anerkendelsesteori. Endelig vil der i slutningen af kapitlet være et afsnit om operationalisering af teorierne, hvor der gøres rede for, hvordan teorierne er relevante i forhold til specialets analyseramme.

4.1. Magt diskurs

I forlængelse af Faircloughs kritiske diskursanalyse vil der i dette speciale blive set på Michel Foucaults definition på den diskursive magt, selvom den kritiske diskursanalyse (KDA) har et mere tvetydigt forhold til Foucaults magtbegreb (Jørgensen & Philips 1999:23). KDA hævder, at den diskursive praksis bidrager til at skabe ulige magtforhold mellem sociale grupper, og at dette ulige magtforhold har en tilknytning til ideologiske effekter. Omvendt mener Foucault, at magt er spredt over forskellige sociale praksisser, og at magt skal forstås som et produktiv og dermed ikke udelukkende som undertrykkende (ibid.). KDA anvender begrebet *ideologi* inden for sociale praksisser, hvor Fairclough trækker på Althusser's teori omkring ideologi og magt. Hertil mener Fairclough, at de ideologier der er indlejret i diskursive praksisser, er mest effektive, når de bliver neutraliseret, og opnår status af 'commonsense' (Fairclough 2008:47). Dvs. ideologi står i magtens tjeneste, hvor Fairclough opfatter ideologi som betydningskonstruktioner, der bidrager til produktion og reproduktion af dominansrelationer (Jørgensen & Philipsen 1999:86). Dermed kan diskurser være mere eller mindre ideologisk anlagt, hvorfor de ideologiske diskurser bidrager til at opretholde magtrelationerne. Dermed er KDAs opgave at afsløre den diskursive praksis rolle i opretholdelsen af den sociale verden, hvor der indgår magtforhold.

Som nævnt mener Foucault, at magt er spredt over forskellige sociale praksisser, og at magt skal forstås som et produktiv (ibid.:23). Dvs. magt er både det der skaber den sociale verden, og det der gør, at omverdenen ser ud, som den gør, og kan italesættes på bestemte måder, hvilket medfører at magt er produktiv. Til trods for at KDA anvender ideologiske effekter i forhold til magt i diskurser, kan der fortsat anvendes et foucaultsk syn på magt. I nærværende speciale vurderes det, at Foucaults definition på magt i forhold til diskurser findes anvendelig i forhold til undersøgelsens

problemstillinger; herunder spørgsmålet om hvordan radikaliserings fremstilles i medierne, og det vurderes derfor, at Foucaults syn på magt er gangbart i forhold til den konkrete problemstilling.

I forhold til diskurser var Foucault interesseret i at undersøge, hvilke udsagn der var accepteret som meningsfulde og sande i en bestemt historisk epoke (ibid.:21). Foucault var således interesseret i at bevise, at alt er historisk kontureret. For Foucault var der ikke alene tale om aktører, der spillede en rolle, men derimod om at magt bringes i anvendelse via en enhed af grupper. Dvs. den diskursive magt tilhører ikke bestemte individer eller grupper i samfundet, som har nogle bestemte interesser, men er derimod spredt over alle områder af det sociale liv.

”Det der gør magten holdbar, der får os til at acceptere den, er simpelthen, at den ikke tynger os som en kraft, der siger ’nej’, men at den gennemkrydser og producerer ting, den forleder til nydelse, vidensformer, den producerer diskurser. Den skal snarere betragtes som et produktivt netværk, der løber gennem hele den sociale krop, end som en negativ instans, der har undertrykkelse som formål” (Foucault 1980:119 i Jørgensen & Philipsen 1999:23).

Foucault analyserer normalvis magt i forskellige former, hvor han bl.a. inddrager teknikker med tilhørende teknologier (Nilsson 2009:77). Ifølge Foucault står teknik for selve handlingen og teknologi står for knowhow (viden), hvorved teknologien knytter sig til en bestemt teknik. Foucault undersøgte bl.a., hvordan teknologi indeholder en betoning af viden om, hvordan en given magt (teknik) benyttes med et bestemt formål og dermed forventes at få en bestemt virkning (ibid.). Foucault mener, at der ikke findes et magtforhold uden en viden, altså det er magt og viden, der står i centrum. Hvis man har viden, så har man magt – og det er ikke bare over naturen, men også over individer (ibid.:81). Journalister har viden og adgang til befolkningen, og derfor kan deres viden relateres til magt. Sammenkoblingen mellem magt og viden medvirker til, at diskursen altid har sociale implikationer, da diskursen aldrig befinder sig uden for magt. Med andre ord kan diskurser ikke studeres uden at magt medtænkes, hvorfor magt og viden ikke altid kan studeres rent teoretisk, men skal studeres i deres kontekst (empirisk). I sine studier koncentrerede Foucault sig om, hvordan magten kommer til udtryk, hvad der sker i magtrelationen, samt hvilke midler der tages i brug. Målsætningen for Foucault var ikke at forklare, tolke eller forstå magten, men derimod beskrive hvordan magten blev udøvet, og hvad den førte til – dens virkninger og implikationer (Nilsson 2009:81).

Ligesom Fairclough mener Foucault ligeledes, at magt er en størrelse, der er i konstant forandring, og kan være skiftende alt afhængig af de diskursive forandringer, der finder sted (se 3.7.1. Faircloughs tre-dimensionelle model).

”Magten må analyseres som noget der cirkulerer, eller som noget der blot fungerer i form af en kæde. Den findes aldrig her eller der, aldrig i nogens eje, aldrig nogens vare eller besiddelse. Magt anvendes eller udøves gennem en netlignende organisation” (Foucault 1980a:98 i Nilsson 2009:82).

Dermed mener Foucault, at de der befinder sig i en overlegen position i en bestemt situation, ligeledes kan havne i den underlegne position, hvorfor magtens ændringer kan ske hvor som helst og være resultat af bevidste handlinger og utilsigtede forandringer (Nilsson 2009:82).

Som tidligere nævnt i afsnittet påpeger Foucault, at magt har en produktiv karakter, hvor magt producerer viden. Foucault hævder også, at magt producerer subjekter. Dette er en af magtens virkninger, nemlig at visse kroppe, visse adfærdsmønstre og visse diskurer m.m. er blevet identificeret og konstitueret som subjekter (ibid.:84). Dermed ikke sagt at subjekter ikke står i et forhold med magten, men er en af dens primære effekter (ibid.). Dette gælder delvis også for samfundet som helhed (ibid.) Dvs. kendetegnet ved vores samfund er, at forskellige magtteknikker kommer til udtryk i samfundet. Samtidig mener Foucault, at disse også giver et billede af, hvordan samfundet er opbygget, da han mener, at samfundet skabes af de virkninger som magten har. Magtens produktive karakter medvirker også til, at alle i samfundet bruger og drager nytte af magten, hvorfor magten bliver accepteret af samfundsborgere, da magt ikke kun er en form for repression og forbud, men derimod også producerer nydelse, skaber viden og diskurser (ibid.).

4.2. Moral Panik

Begrebet moralsk panik er en betegnelse, der bruges inden for sociologien, herunder kriminologien, hvor teorien handler om forskellige og usammenhængende fænomener, der kædes sammen til en omfattende frygtdiskurs. Dvs. indikationen i ordene 'moralisk panik' handler om at true noget, som man i samfundet finder ukrænkeligt eller grundlæggende (Thompson 2005:26). Historisk set er moralsk panik ikke et nyt fænomen, men noget der har eksisteret indenfor kriminalitet, og især ungdommens gøren og laden har været beskrevet som potentielt farligt for den gode moral og som en trussel mod samfundsordenen (ibid.:20).

Den første offentlige reference af moralsk panik blev udgivet af sociologen Jock Young, der undersøgte årsagen til det øgede antal stofmisbrugere i samfundet. Young noterede sig i sin undersøgelse, at årsagen lå til grund for politidistrikters oprettelse af narkopatroljer, hvilket resulterede i stigende antal narkorelaterede anholdelser (ibid.:25). Det interessante ved Youngs observation var hvordan samfundsdiskursen, herunder mediernes, offentlighedens og myndighedernes indblanding resulterede i det fænomen, som blev kendt for moralsk panik (ibid.). Hovedforfatteren bag moralsk panik er dog Youngs kollega, Stanely Cohen, der anvendte moralsk panik i forbindelse med mediernes, offentlighedens og udøverne af den sociale kontrolls reaktioner mellem Mods og Rocker i 60'ernes Storbritannien (ibid.:25). Med Moralsk panik trækker Cohen på den interaktioniske tilgang samt stemplingsteorien, hvor Cohen brugte disse tilgange til at se på, hvordan samfundet stempler en gruppe eller individer, som tilhører bestemte grupper, og hvilke konsekvenser der lå i dette (Cohen 2002:9-10). Dermed fokuserer Cohen på mediernes påvirkning i forhold til at skabe moralsk panik, hvor han påpeger, at moralsk panik opstår i et samfund, når en tilstand, episode eller gruppe af individer lige pludselig vokser i folks bevidsthed. Disse grupper eller individer bliver defineret som en fare for samfundet, hvorfor de bliver præsenteret som stiliseret og stereotypisk facon af massemedierne (S. Cohen 1972:2,9 i Thompson 2005:26). Cohen påpeger således, at der opstår moralske vogtere på barrikader, hvor det er socialt anerkendte eksperter, som kommer med deres diagnoser og løsninger, som kan resultere i, at de enten finder på nye måder at håndtere problemet på, eller problemet forsvinder helt. Ifølge Cohen kan disse moralske vogtere omkring et fænomen resultere i, at panikken nogle gange forsvinder og andre gange eksisterer den i en længere periode, hvor der kan opstå lovmæssige eller politiske ændringer i måden samfundet opfatter sig selv på (ibid.).

Med Cohens definition på moralsk panik er hovedpunkterne i teorien, at nogen eller noget skal defineres som værende en trussel mod samfundets interesser eller værdier. Denne trussel fremstilles på en let tilgængelig måde af medierne. Med mediernes indblanding forekommer der en hurtig opbygning af offentlighedens bekymring, som afføder en respons fra myndighederne og meningsdannelsens side. Mediernes indblanding, offentlighedens mening samt myndighedernes og meningsdannelsens respons resulterer i, at panikken aftager i omfang, eller medfører samfundsmæssige forandringer (Thompson 2005:11,26).

Som tidligere nævnt ligger der i ordene 'morsalsk panik' en indikation af en samfundstrussel. Men årsagen til at det kaldes morsalsk panik, er netop for at påpege, at man ser en trussel mod

samfundsordenen eller idealister, hvor udøveren af denne trussel bliver anset som afvigeren af samfundet. Forskellige teoretikere vil formodentlig lægge vægt på forskellige kendetegn på moralsk panik, dog er der bred enighed omkring, hvad de to kendetegn er ved moralsk panik. Det første kendetegn er den stærke *bekymring* omkring en bestemt gruppe eller kategorier af individer, og det andet kendetegn består og forhøjes af *fjendtlighed* overfor denne bestemte gruppe eller kategori af individer, som opfattes som en trussel (ibid.:27). Moralsk panik skaber således frygtfænomener, der kædes sammen med omfattende og omsiggribende diskursive formationer – et Foucault inspireret begreb, hvor forskellige og usammenhængende fænomener kædes sammen til en omfattende frygtdiskurs (Thompson 2005:12).

Et godt eksempel på moralsk panik er moderniteten i dag, der er fyldt af angstprovokerende risici, hvor hver ny udvikling, herunder eksempelvis TV og internettet, kan læses i en allerede etableret diskursiv formation i en sådan grad, at den forøger risici, og dermed skaber moralsk panik. Jo flere forandringer i samfundet og jo mere medierne griber den diskursive formation an, jo større risiko for moralsk panik. Denne slags eksempler på moralsk panik bliver betegnet som '*kontrafaktiske fortolkninger*' (ibid.:12-13). Med kontrafaktisk fortolkning menes der en tilbøjelighed blandt særlige grupper i samfundet, der oftest føler, at deres status eller position i et samfund er truet, hvorfor de oftest har følelsen af, at der bliver fremstillet et forvrænget eller forstørret billede af trusler mod den nuværende virkeligheds beskaffenhed, til trods for at der foreligger fakta, der beviser det modsatte (ibid.). Med andre ord beskriver kontrafaktisk fortolkning, at særlige grupper eller individer bliver stigmatiseret eller gjort til sydebukker i problemer, hvor der ofte er en mere strukturelt betinget baggrund som f.eks. ulige adgang til uddannelser, lav socioøkonomiske forhold, lavkonjunktur mv. Konstruktioner af frygt i f.eks. massemedierne kan både forene men også adskille befolkningen i samfundet. Dertil er frygt på mange måder enten et moralsk sammenbindings- eller et socialt opløsningsmiddel (ibid.). Frygt kan således binde individer sammen, hvilket kan medføre, at nogle individer eller grupper bliver ekskluderet eller stigmatiseret i samfundet. Når frygt bliver konstrueret i et samfund, får den også lov til ukritisk at florere og formere sig yderligere ved at diskursen reproduceres gentagende gange i eksempelvis medierne.

I henhold til den *kontrafaktiske fortolkning* brugte Cohen begrebet *folk devils* i sin forklaring omkring de individer eller grupper, der blev stemplet af medierne (Cohen 2002:29). Dvs. at Cohen mente, at de individer eller grupper der i samfundet blev anset eller fremstillet som problematiske, afvigende eller farlige, blev tillagt "djævelske" træk. Cohen argumenterede ligeledes for at

samfundet fremfører klare signaler om, hvilke roller samfundsbefolkningen skal undgå og skal emuleres, hvor der konstant er synlige påmindelser om, hvad man som samfundsborger ikke bør være, herunder Folk devils (ibid.: 48). De såkaldte folk devils er rettet mod de individer eller grupper, som har dannet sig subkulturer, og ofte er forbundet med kriminalitet eller afvigende adfærd fra samfundet. Cohen mener således, at typer der bliver stemplet af samfundet, oftest bliver behandlet anderledes, hvorfor resultatet heraf bliver, at disse individer eller grupper oftest accepterer, at de afviger fra samfundet, og dermed ændrer adfærd for at passe ind med andre, der står i samme position som dem (ibid.). Hertil mener Cohen ligeledes, at stemplingen forværres i den måde medierne fremstiller dem på, hvorfor det skaber uro blandt befolkningen, da deres reaktioner skabes igennem mediernes diskurser. Endvidere mener han også, at mediernes fremstilling af problematikken kan medvirke til, at disse individer eller grupper tilslutter sig subkulturer, da de får følelsen af at blive ekskluderet fra samfundet. Cohen mener således, at det er afgørende at se på beskaffenheden i de oplysninger, som medierne artikulerer i samfundet, hvorfor hans studier primært har været at undersøge, hvordan medierne fremstiller fænomener. Dvs. hvordan medierne fortolker og præsenterer situationer, og dermed stempler bestemte grupper eller individer i samfundet. Igennem deres fremstillinger skabes der således en reaktion i samfundet, hvilket senere kan medføre moralsk panik.

4.3. Stigmat teorien

Grundlæggeren af stigmat teorien var den canadisk-amerikanske sociolog Erving Goffman, som bl.a. undersøgte den sociale interaktion, som finder sted mellem stigmatiserede og såkaldt 'normale' individer (Goffman 2009:19). Stigma teorien rører ved noget af det dybeste, da den kigger på frygten for at blive afsløret og ønsket om at blive anerkendt, samtidig med at den beskriver stigmatiserede individers daglige men ofte stille kamp for at blive anset som normale (ibid.). Goffman betegner begrebet 'stigma' som en egenskab, der er dybt miskrediterende, hvorigennem nogle individers normale sociale identitet ødelægges som følge af omgivelsernes reaktion, kategorisering og bedømmelse (ibid.:20).

Ifølge Goffman har individer på baggrund af førstehåndsindtryk og udseende tilbøjelighed til, at kunne forudsige, hvilke kategorier man tilhører, samt hvilke egenskaber man som person besidder. Dette medfører, at man støtter op om sin førstehåndsindtryk og omformer dem til normative forventninger, hvortil man stiller krav til, hvordan personen skal være (ibid.:44). Skiller disse førstehåndsindtryk sig ud på en uønsket måde, mener Goffman, at individet vil blive reduceret fra

ligemand til et fordærvet, nedvurderet menneske (ibid.). Dette indebærer et stigma, da den pågældende bringes i meget stærk miskredit. Dvs. der ikke er tale om en afvigende adfærd eller afvigende personlige egenskaber, men derimod om egenskaber der i den konkrete situation er miskrediterende (ibid.). Den *tilsyneladende* sociale identitet er dermed den forestilling, man som individ gør krav på, hvorimod den *faktiske* sociale identitet er den egenskab, der afviger fra den *tilsyneladende*. Dog påpeger Goffman, at det at en persons egenskab afviger fra ens egen, ikke er ensbetydende med, at den også afviger fra andres. Tværtimod tager man stilling til sine egne krav, som kan opleves som uforenelige med vores stereotype forestilling om, hvordan en given individtype bør være (ibid.:45).

I stigma teorien findes der tre forskellige former for stigma; de '*kropslige vederstyggeligheder*' som indebærer fysiske eller psykiske misdannelser, den '*karaktermæssige fejl*' som indebærer eksempelvis socioøkonomiske forhold (misbrug, kriminalitet mm.) og endelig den '*tribale*' stigma som vedrører race, religion eller nationalt tilhørsforhold. Disse tre typer kendetegner stigma, hvor individet prøver at tiltrække sig omgivelsernes opmærksomhed, som efterfølgende resulterer i social afvisning og manglende anerkendelse af de øvrige potentielt set positive egenskaber (ibid.:21). Med andre ord bærer de såkaldte 'normale' individer ikke stigma, men derimod tror de på, at de individer der er belastet af stigma, ikke er rigtige mennesker (ibid.). Dvs. individer der er belastet af et stigma, bliver udsat for forskellige former for diskrimination, og bliver begrænset i at udfolde deres muligheder. Goffman mener således, at den stigmatiserede kan have en defensiv reaktion på sin situation som et direkte udtryk for den pågældendes defekt, hvoraf de 'normale' individer vil betragte pågældendes defekt og reaktion som en retfærdig straf for noget, den pågældende selv eller dennes familie eller slægt har gjort (ibid.). Som et eksempel på dette opfattes de straffede stadig som kriminelle, der på grund af tidligere afvigende adfærd bliver udelukket fra fællesskabet på trods af, at denne har 'ankret' sin straf. De har i lang højere grad svært ved at opnå at være en del af fællesskabet, hvor de anses for at være 'normale'. Goffman mener således, at de individer som bliver udsat for stigmatisering, bliver det på grund af en egenskab, der ikke kan undgå at tiltrække opmærksomhed. Disse individer besidder et stigma, som afviger fra samfundets forventninger på en måde der gør, at individerne er uønskede, og der bliver ikke set på disse individers øvrige egenskaber (Goffman 2009:46). Dette medfører således en fratagelse af en række udfoldelsesmuligheder, samt den respekt der udvises i et samfund, da de stigmatiserede af de 'normale' kan blive betragtet som værende farlige og derved udgøre en risiko for de øvrige medlemmer af samfundet (ibid.). Samfundet opstiller således en stigmatteori, en ideologi for at

forklare de øvrige medlemmer om de stigmatiseredes underlegenhed, og den fare de udgør for samfundet. ”Vi anvender specifikke stigmabetegnelser, såsom *krøbling*, *bastard*, *idiot*, i vores dagligsprog som en kilde til metaforer og forestillingsbilleder, uden at vi er opmærksomme på deres oprindelige betydning” (Goffman 2009:47).

Denne form for stempling i samfundet indebærer således et stigma, da den stigmatiseredes egenskaber bringes i dybt miskredit. Goffman mener således, at der opstår en diskrepans mellem en persons tilsyneladende og faktiske sociale identitet (ibid.:44). Goffman mener, at stigma bevæger sig i relationen på det individuelle plan, hvor et kontinuum af relationer med kategoribund er en specifik og normativ menneskeopfattelse (ibid.:96). Derimod er interaktionen personlig, da den stigmatiserede søger hen mod det tredje for at opnå accept eller anerkendelse fra et fællesskab, hvor den pågældende vil føle sig på lige fod med andre. Ifølge Goffman betegnes dette som at ’passere’, noget der forekommer ved, at den miskrediterede tilser bestemte egenskaber ved sig selv med henblik på at opnå anerkendelse fra det fællesskab, som den pågældende afviger fra (Goffman 2002:122). Her kan den stigmatiserede slappe af blandt sine egne og gøre den opdagelse, at det givne fællesskab den pågældende er indviet i, er af samme slags som den stigmatiserede (ibid.).

Hvis man skal tage udgangspunkt i Goffmans pointe, mener han, at alle samfundsborgere er potentielt miskrediterede, da der altid er én eller flere, som har egenskaber, der i en eller anden grad anses for at være afvigende fra fællesskabet. Stigmatisering foregår gennem bestemte sociale processer og i sociale situationer, hvorfor det i høj grad er stigmas situationsbestemthed (ibid.:25). Derfor mener Goffman, at kendetegnet ved stigmatisering er, at det ikke noget individet er født med, men derimod noget der tilgives i mødet med andre individer (Jacobsen & Kristiansen 2002:141, Goffman 2002:25).

4.4. Anekendelsesteorien

Til det teoretiske diskussionsspørgsmål i undersøgelsen er A. Honneths anerkendelsesteori ligeledes en relevant teori. Det teoretiske omdrejningspunkt er begrebet anerkendelse, da det vurderes, at denne teori er relevant til den teoretiske diskussion om, hvilke konsekvenser man plausibelt kunne forestille sig fremstillingen af forholdet mellem radikaliserings og islam kan medføre. Specialet vil derfor undersøge, hvor stor en rolle anerkendelse spiller i forhold til forskningsspørgsmålet, samt hvilke konsekvenser manglende anerkendelse kan medføre. Endvidere undersøger Honneth diskrimination blandt nogle grupper, hvor han bl.a. undersøger, hvilke konsekvenser diskriminationen kan medføre hos gruppens selvværd. Dette finder specialet relevant, idet der

kigges på forholdet mellem diskrimination og stigmatisering, og hvordan dette medfører manglende anerkendelse.

Honneths anerkendelsesteori bygger på det individuelle, men samtidig omfatter teorien også makroniveauet, omkring de grundlæggende problematikker der kan påvirke samfundsudviklingen- og stabiliteten (Honneth 2006:10). Teorien er således bygget op af tre forskellige former for sfære; privat sfære, retslig sfære og til slut den solidariske sfære. Ifølge Honneth er de tre sfærer en forudsætning for hinanden, men også en forudsætning for samfundet (ibid.:11). Med andre ord argumenterer Honneth for, at hvis et individ ikke anerkendes eller har følelsen af at blive uretmæssig behandlet af samfundet f.eks. i form af fornærmelse eller stigmatiserende, føler denne en form for *ringeagt* (ibid.:175). Honneth anvender begrebet *ringeagt* i forbindelse med fornægtelse af anerkendelse, og henviser i begrebet til den specifikke sårbarhed ved individet, der er resultatet af den interne sammenhæng mellem individualisering og anerkendelse (ibid.). Som forklaring på dette siger Honneth, at ethvert individs normative opfattelse af sig selv, afhænger meget af andres opfattelse af selvet. Hvis denne opfattelse imødekommer *ringeagt*, mener Honneth, at det kan medføre en risiko for, at en krænkelse kan få individets identitet til at bryde sammen (ibid.), hvorfor den manglende anerkendelse kan føre til, at individet søger til de grupper, der har samme form for manglende anerkendelse som individet selv. Dermed er anerkendelsesformer ikke kun en forudsætning for andre, men ligeledes også en forudsætning for et samfund.

4.4.1. Anerkendelsessfære

I følgende afsnit vil der gøres rede for Honneths tre former for sfære inden for anerkendelse, den private sfære, den retslige sfære og den solidariske sfære. Nærværende undersøgelse vil primært tage udgangspunkt i de to sidste sfærer, nemlig den retlige og solidariske, da det vurderes at den private sfære ikke har nogen relevans for analysen. Privat sfære bygger primært på mikroniveau hvor nære relationer, herunder familie og venner indgår i. Som nævnt bygger specialet på en diskursanalyse af mediernes fremstilling af radikaliserings, islam og dens plausible konsekvenser, hvorfor det vurderes, at den private sfære ikke har nogen relevans for specialets problemformulering. Derfor vil der i dette afsnit gøres rede for den retslige samt den solidariske sfære.

Den retslige sfære bygger på den universelle rettighed, som er givet til ethvert menneske i et samfund, hvor individet er i stand til at få selvrespekt eller agtelse for sig selv som et ligeværdigt medlem af samfundet (Honneth 2006:12). Dermed gives anerkendelsen igennem de rettigheder,

som skal sikre individet, og som skal give adgang til at kunne realiseres som autonomi i samfundet. Hertil forklarer Honneth, at individer uden rettigheder, ikke har den frihed til at have selvrespekt, og at den selvrespekt kun kan blive realiseret, når et individ er anerkendt som et *autonomt handlende retssubjekt* (ibid.). Selv kalder Honneth den retslige sfære for fornuftbaseret, og henviser endvidere til Hegel og Mead, hvor han påpeger, at individet kun kan forstå sig selv som bærer af rettigheder, hvis individet er opmærksom på, hvilke normative forpligtelser man har over for de andre (ibid.:147). Som tidligere forklaret, betyder det således, at rettigheder giver individet selvrespekt, og dermed en anerkendelse af at være lige medlem af et samfund. Denne rettighed giver ligeledes individet ret til at stille sociale krav, hvor den retslige sfære primært betegner det forhold, hvor 'jeget' og den anden respekterer hinanden som retssubjekter, da de begge kender de sociale normer, der ligger i den legitime fordeling af rettigheder og pligter i samfundet (ibid.:148). Dog påpeger Honneth, at et individs selvrespekt kan ødelægges, hvis der opstår en negativ holdning overfor et individs eller en gruppes sociale værdier. Hertil mener han, at der kan opstå en ringeagt hos individer eller grupper, hvis der nedgøres eller forskelsbehandles på en gruppes livsførelse (ibid.:178). Følelsen af at blive krænket på det retslige område eller blive udsat for forskelsbehandling fra samfundet, kan medføre manglende anerkendelse og dermed også ringeagt. Denne form for ringeagt kan eksempelvis være en følelse af diskrimination, der giver en krænkelsererfaring hos individer, og dermed et tab på selvrespekt i den retslige sfære. Honneth beskriver endvidere, at fratagelse af individets rettigheder, indikerer, at individet ikke er i stand til at få tillagt den samme grad af moralsk tilregnelighed som de øvrige samfundsmedlemmer (ibid.:177-178).

Den solidariske sfære forekommer igennem relationen til en gruppe, et fælleskab eller i samfundet, hvor individet bliver anerkendt igennem deltagelse eller engagement (Honneth 2006:12). Med andre ord indgår subjektet i en solidaritet enten i en gruppe eller i samfundet, hvorved der ydes en positiv bidragsydelse til gruppen, fællesskabet eller samfundets organisation. Honneth beskriver yderligere, at anerkendelse særligt sker, når subjektet indgår i et fælleskab, hvor man kan se sig selv og bliver anerkendt for sin unikke partikularitet (ibid.). Yderligere beskriver han, at denne form for anerkendelse medfører en værdsættelse af selvet som individ og som et medlem af et solidarisk fællesskab (ibid.).

”Solidaritet skal både være fornuftsbaseret og emotionel for at fungere regulerende i mellem menneskelige relationer og som et følelsesmæssigt bånd af identifikation og samhørighed.” (Honneth 2006:12-13.).

Som tidligere nævnt fungerer fornuften igennem den retslige sfære, hvorimod den emotionelle form fungerer i privatsfæren. Dvs. kærligheden som findes blandt nære relationer i privatsfæren, fungerer som en emotionel form for anerkendelse (ibid.:12). I en sammenkobling imellem den private og retslige sfære fungerer solidariteten som en balance mellem fornuften og det emotionelle.

”Den kærlighed, som barnet får, er både forudsætning for dets ontologiske sikkerhed og for et vellykket møde med samfundet. De universelle rettigheder er en forudsætning for, at alle kan se sig som ligeværdige, og det er solidariteten også, hvis den bygger på en fælles værdihorisont, åben for pluralitet” (Honneth 2006:13).

Solidariteten afhænger af, hvorvidt samfundet er i stand til at integrere individets forskellige værdihorisonter, præsentationer og færdigheder. Åbenhed om at værdsætte hinanden og orientere sig mod de fælles mål i samfundet, medfører et værdifællesskab i samfundet, hvor individer føler et tilhørsforhold (ibid.:163-164). Disse værdifællesskaber er defineret ud fra en samfundsmæssig plan, hvor Honneth argumenterer for en åben og porøs orienteringsramme, hvori etiske værdier og målsætninger udgør en samfundskulturel selvforståelse. Den samfundskulturelle selvforståelse er derfor afhængig af den sociale værdsættelse af individer, idet deres muligheder og præsentationer bliver intersubjektivt vurderet i forhold til at være medvirkende til at realisere de kulturelt definerede værdier (ibid.:164). Samfundsmedlemmerne støtter den anerkendelsesform med social livssammenhæng i kraft af, at de sammen orienterer sig mod et fælles mål, hvilket udgør værdifællesskabet. Hvis den sociale værdsættelse derimod var afhængig af et samfunds dominerende selvforståelse og idealer, ville det medføre en ligeså historisk variabel som den retslige sfære (ibid.). Den solidariske sfære afhænger således af åbne etiske idealer for forskellige værdier, hvor denne åbenhed giver en større social værdsættelse i samfundet, hvilket giver adgang til et solidarisk fællesskab.

Som nævnt i forrige afsnit kan manglende anerkendelse medføre, at individet mister det positive forhold til sig selv, som ifølge Honneth er grundlaget for individets udvikling. Udover manglende anerkendelse kan det ligeledes medføre krænkelser eller ringeagtserfaringer hos individet – men også være motivet i kampen om anerkendelse. Så snart et individ føler ringeagt eller krænkelser i

den solidariske sfære, vil det komme til udtryk for eksempelvis i det kulturelle værdifællesskab. Her repræsenteres de moralske uretfærdigheder ved de tilfælde, hvor én eller flere personer bliver ydmyget, krænket eller ringeagtet i en sådan grad, at deres færdigheder og evner ikke længere opnår anerkendelse (ibid.14,178). Sådanne krænkelser eller ringeagt kan have en skadelig betydning for individets eller gruppens selvværdsættelse i et socialt betydningsfuldt fællesskab. Honneth giver selv eksempler på at 'ære', 'værdighed' eller 'status', giver social værdsættelse som et individs selvrealiseringsform tildeles inden for et samfunds kulturelle horisont. Men hvis eksempelvis samfundet indretter efter værdihierarki, hvor det vurderer enkelte livsformer og overbevisninger som mindreværdige eller mangelfulde, mister de pågældende individer eller grupper muligheden for, at deres egne evner kan tillægges social værdi (ibid.178). Honneth argumenterer dermed for at social nedværdigelse og ydmygelse truer individets identitet, hvor han bl.a. sammenligner det med fysiske sygdomme, der også truer dets fysiske eksistens (ibid.:180). Ringeagtserfaring kan således medføre en motivationsfaktor for individet. Kampen om at få anerkendelse i form af et fællesskab, hvor man kan se sig selv og bliver anerkendt for sin unikke partikularitet.

4.5. Operationalisering

I dette kapitel er der gjort rede for, de teorier der skal tage afsæt i specialets analyseramme. Alle fire teorier indtager deres position i forhold til de opstillede problemstillinger. Dvs. hver teori vil indgå i de problemstillinger som findes at være relevant i forhold til spørgsmålet.

Som udgangspunkt vil første del af analysen omhandle mediernes fremstilling af radikaliserings. Hertil er det tænkt at Foucaults teori om magt og diskurser, skal indgå i denne problemstilling, hvor bl.a. mediernes magt skal undersøges, og hvordan de fremfører en bestemt diskursorden i samfundet. Med udgangspunkt i teorien vil den historiske del af begrebet radikaliserings blive undersøgt i første del af analysen. I og med at Foucault lagde vægt på den historiske epoke, er det interessant at undersøge, hvordan og hvornår medierne for alvor anvendte termen radikaliserings. Ved hjælp af teorien vil analysen derudover undersøge konstruktionen af begrebet radikaliserings, og i hvilke sammenhænge det bliver benyttet. Ifølge Foucault er der ikke tale om aktører der spiller en central rolle i forhold til magt, men derimod bringes magt i anvendelse via et flertal af grupper, hvorfor mediernes dækning kan have en betydning i forhold til den offentlige diskurs (jf. 4.1. magt diskurs). Teorien er relevant for analysen, da Foucault bl.a. undersøger magtforhold, og hvordan det kommer til udtryk i samfundet, samt hvordan samfundet behandler de marginaliserede grupper, hvilket er gangbart i forhold til, hvordan begrebet radikaliserings bliver anvendt i mediediskursen.

For at skabe en røde tråd i analysen vil anden del af analysen tage afsæt i fremlæggelsen imellem forholdet mellem islam og radikaliserings, hvor også stigmaten vil indgå i denne del af problemstillingen. Med videreførelse fra analyse del 1 vil der i analyse del 2 være en glidende overgang fra magt diskursen til, hvordan samme kan føre til stigmatisering blandt en befolkningsgruppe i Danmark. Derfor vil vi i denne analysedel undersøge, hvordan stigmatisering opstår via mediernes diskurs, med andre ord hvordan nogle individer i samfundet bliver miskrediteret på baggrund af deres religion. I og med at der er tre forskellige former for stigma i teorien, vil analysen danne ramme omkring den *tribale* stigma, der netop kendetegnes ved race, nationalitet og religion (jf. 4.3. Stigmaten). Dette vil gøres på baggrund af den fremførte diskursorden der hersker blandt medierne, da det antages at disse individer bliver stigmatiseret i samfundet. Dog bliver stigma teorien også set i sammenhæng med moral panik teorien, der fungerer godt sammen. Moralsk panik teorien trækker nemlig tråde, til den stempling medierne kan forårsage, når de fører en vis diskursorden mod en bestemt gruppe, som bliver fremstillet som problematiske, afvigende eller farlige. Og ligesom Goffman argumenterede for, at samfundet opstiller en stigmaten, en ideologi, for at forklare de øvrige medlemmer om de stigmatiseredes underlegenhed, og den fare de udgør for samfundet, argumenterede Cohen for det samme (jf. 4.3. Stigma). Ifølge Cohen fremfører samfundet også klare signaler om, hvilke roller samfundsbefolkningen skal undgå, hvor der er konstant synlige påmindelser om, hvad man som samfundsborgere ikke bør være, altså *folks devils* (jf. 4.2. Moral Panic). Da befolkningens reaktion skabes igennem medierne, sker der en stempling af visse typer i samfundet, og via mediernes stempling skabes deres ligeledes en medieforstærkning (ibid.). På baggrund af denne moralske panik teori, vil der i analysen blive kigget på den medieforstærkning der fremgår, samt den moralske panik der skabes i samfundet.

I den teoretiske diskussion som også bliver den tredje og sidste del af analysen, vil der ligesom i forrige analyse del være en glidende overgang mellem de anvendte teorier i analyse del 2 i denne del af analysen. I den sidste del af analysen vil der være en diskussion om, hvilke konsekvenser mediernes fremlæggelse mellem islam og radikaliserings, kan have på minoritetsgruppen i det danske samfund. Særligt stigma teorien vil være gangbar i forhold til diskussionsspørgsmålet, hvor den vil trække tråde til Honnehts anerkendelsesteori. Undersøgelsen vil gå på, hvordan stigmatisering hersker over én bestemt minoritetsgruppe i Danmark, og hvordan den kan medføre manglende anerkendelse i samfundet. Anerkendelsesteorien er relevant for diskussionen, da den bl.a. kan afdække de anerkendelsessfærer, som beskrevet tidligere, hvor diskussionen bl.a. vil

omhandle, de konsekvenser det kan medføre, når medierne fremfører en bestemt diskurs. Ligesom Goffman mener Honneth at oplevelsen af ringeagt, altså manglende anerkendelse, kan medføre, at individet eller gruppen søger til et fællesskab, der har samme ringeagtserfaring, som individet selv (jf. 4.4. Anerkendelsesteori). Dermed kan der opstå en subkultur i samfundet, hvor individer der har ringeagtserfaring, finder anerkendelse hos hinanden. Det er derfor relevant for diskussionen at undersøge, hvilke former for ringeagt disse individer oplever i samfundet, og hvilke konsekvenser det medfører i forhold til at blive stemplet i samfundet.

Kapitel 5 Analyse

Kapitel 5 vil omhandle specialets analyse. Analysen vil blive delt op i forhold til forskningsspørgsmålene, hvor første del af forskningsspørgsmålet "hvordan fremstiller Jyllands-Posten og Politiken radikaliseringsbegrebet" vil blive behandlet først. Dernæst vil forskningsspørgsmålet "hvad skriver de respektive dagblade om forholdet mellem islam og radikaliseringsbegrebet" indgå i anden del af analysen. I slutningen af kapitlet vil den teoretiske diskussion fremgå, hvor den netop vil undersøge emnet "hvilke konsekvenser kan man plausibelt forestille sig at mediernes fremstilling af islam og radikaliseringsbegrebet har".

5.1. Analyse del 1

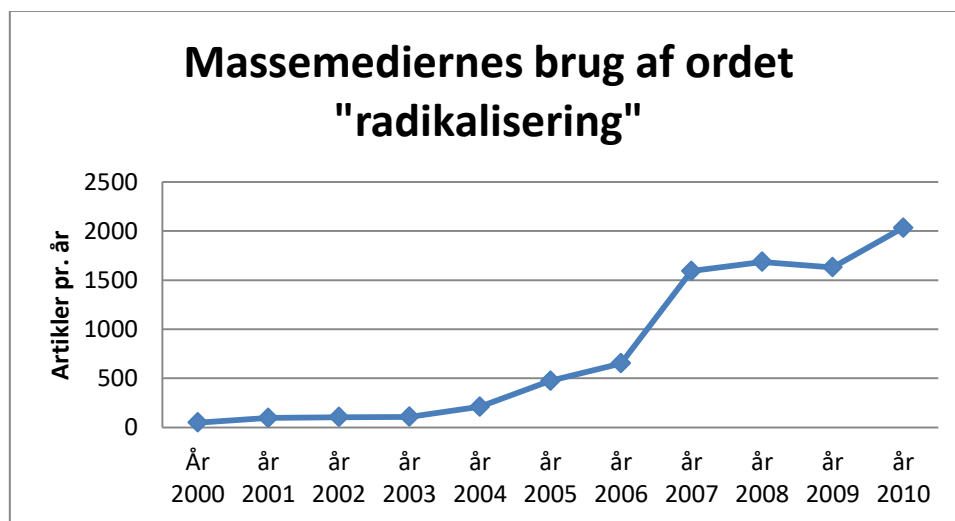
I denne del af analysen vil undersøgelsen tage udgangspunkt i det første forskningsspørgsmål; hvordan fremstiller Jyllands-Posten og Politiken radikaliseringsbegrebet? Analysen vil blive delt op i tre afsnit, hvor det første afsnit tager afsæt i den historiske del. Fokuspunktet vil således være hvordan begrebet opstod i medierne, og hvad det førte til, at medierne begyndte at anvende begrebet. Næste afsnit vil tage afsæt i definitionsspørgsmålet, altså hvordan radikaliseringsbegrebet bliver konstrueret i mediebildet, hvor der særligt vil blive taget udgangspunkt i Mark Sedgwick's forskningsrapport om definitionen af radikaliseringsbegrebet. Sedgwick's rapport skal hjælpe med at løfte sløret for hvordan dagbladene fremstiller radikaliseringsbegrebet. I det sidste afsnit i denne delanalyse vil der være en delkonklusion på analysen.

5.2. Den historiske konstruktion

Indledningsvis findes det nødvendigt at undersøge historien bag begrebet 'radikaliseringsbegrebet', herunder hvornår den for alvor blev anvendt i de danske medier. Da dette speciale arbejder ud fra socialkonstruktivistiske præmisser, finder specialet det nødvendigt at undersøge flere perspektiver på fænomenet. Herunder de betegnelser der er knyttet til sociale fænomener, hvor der ses skiftende betydninger i de forskellige historiske perioder. Det er derfor væsentligt at se på den præcise betydning, radikaliseringsbegrebet har i de bestemte sammenhænge, som bliver fremlagt i medierne. Som nævnt mener socialkonstruktivismen, at viden om verden altid er kulturelt og historisk indlejret, hvorfor der skal sættes fokus på kontingens (jf. 3.2. videnskabsteorien). Ligeledes mener Fairclough, at sprog som diskurs både er en form for handling, hvor individer kan påvirke verden, men at den ligeledes kan være en form for handling, som er socialt og historisk placeret (Jørgensen & Philips 2009:74). For at undersøge fænomenet *radikaliseringsbegrebet* er det nødvendigt at kigge på historien bag begrebet, og hvordan medierne samt offentligheden blev "introduceret" til begrebet.

Overordnet set blev termen radikalisering før 2001 brugt i akademiske sammenhænge, og medierne brugte det i langt mindre grad (Sedgwick 2010:480). Som et eksempel på mediernes anvendelse af begrebet radikalisering ses det i Politiken fra september 1999 at begrebet bliver brugt i forhold til Rusland og Tjetjeniens konflikt. Hertil bliver begrebet anvendt én gang i hele artiklen, hvor termen netop bliver brugt i akademisk forstand, idet eksperten dagligt sad med Ruslandsstudier: *"Resultatet kan meget vel blive en radikalisering af de lokale magthavere. Der er behov for en ændring af den overordnede russiske politik, så udvikling af den fattige region kan få hjælp til udvikling"* (Nielsen et.al. 1999). I forlængelse af udtalelsen bliver begrebet radikalisering brugt i sammenhæng med en krigskonflikt mellem to lande, hvor det samtidig kan tolkes ud fra udtalelsen, at anvendelsen af termen har en negativ klang. Dog er det ikke journalisten der anvender begrebet, men derimod en ekspert fra Oslos universitet, som man må formode har kendskab til begrebet.

Ifølge Mark Sedgwick blev termen jævnligt anvendt i akademisk sammenhænge, generelt som den blev beskrevet i sin relative betydning, som man kan se i artikler fra 90'erne (Sedgwick 2010:480). Ifølge Sedgwick har medierne siden 2001 anvendt begrebet hyppigere end før, hvor den største stigning i intervallet i brugen af begrebet radikalisering var i årene 2005-2007 (ibid.). I forlængelse af dette er der foretaget en undersøgelse på mediedatabasen Infomedia, hvor der lavet en søgning i forhold til, hvor mange gange de danske medier har brugt begrebet *radikalisering*:

Figur 5 (infomedia)

Som det ses ud fra figur 5 illustrerer grafen netop den stigning af danske mediernes anvendelse af begrebet i Danmark. Hertil fremgår det, ligesom Sedgwicks tese omkring anvendelse af begrebet i medierne, at den største stigning i anvendelsen af begrebet har været siden 2005. Ifølge Sedgwick kan årsagen findes i London angrebet i 2005, hvor 4 'homegrowns terrorister' udførte et

terrorangreb. Angrebet kom bag på Europa, da man hidtil havde troet, at terrorangreb var noget der blev udført af udefrakommende terrorister, og ikke terrorister der boede inden for landets grænser (Sedgwick 2010:480; Crone 2016:589). Dette angreb har ligeledes været medvirkende til, at europæerne blev opmærksomme på fænomenet, og flere forebyggende initiativer blev iværksat rundt omkring i Europa. Disse initiativer har også været med til at institutionalisere begrebet radikaliserings (Sedgwick 2010:480). Dvs. fænomenet radikaliserings hurtigt blev knyttet til eksempelvis myndigheder, hvor der skulle foretages anti-radikaliserings foranstaltninger for at komme problemet til livs.

Ifølge Peter Neumann blev 'radikaliserings' anvendt i forhold til terrorisme efter den politiske beslutningsproces. Man havde inden 9/11 hændelsen en velkendt diskurs omkring årsager (root-causes) til terrorisme i 70'erne. Dog ændrede denne diskurs sig efter terrorangrebet i USA, hvor det pludseligt blev problematisk at tale om og undersøge hovedårsagerne til terrorisme og til angrebet (Neumann 2008:4). Neumann argumenterer for at årsagen lå i, at man ikke var interesseret i at rationalisere og legitimere disse onde fanatikeres handlinger, hvorfor interessen i at finde årsager ('root-causes') ikke var tilstede (ibid.). Efter London angrebet i 2005 blev begrebet 'radikaliserings' en central del af terrorisme, hvor man blev interesseret i at vide mere om, hvad hovedårsagen var til dette fænomen, og hvilke faktorer der spiller ind i en rolle før "(...)the bomb goes off", således man kunne forstå både terrorisme og radikaliserings og forebygge det (ibid.).

Flere forskere peger på, at når fænomenet radikaliserings skal studeres, så bliver det ikke gjort i objektiv forstand, hvor man lægger vægt på at finde hovedårsagerne (root-causes) til problemet, samt hvorfor radikaliserings opstår. Derimod kigges der på individet, ideologien eller gruppen fremfor andre faktorer. Med andre ord er diskursen omkring radikaliserings begrænset på grund af politikernes behov for at bekæmpe fænomenet, hvor fokuspunktet kun er på bekæmpelse fremfor på at forstå root-causes (Sedgwick 2010:481-482; Kundnani 2012:5).

5.3. Fremstilling af radikaliserings i medierne

Siden de forskellige terrorangreb har fundet sted rundt omkring i Europa, har medierne i vid udstrækning anvendt den diskurs, der er omkring radikaliserings. I denne del af analysen vil der blive undersøgt, hvordan radikaliserings bliver fremstillet i mediediskursen, hvoraf der vil være en analyse af betydningen af begrebet radikaliserings.

Når man kigger på offentlighedens definition på radikaliserings, ser man, at der er en bred enighed om, hvad begrebet betyder. Hertil har forskellige medier tillagt begrebet en betydning, f.eks. definerer Politiken begrebet således: "(...) *radikalisering defineres oftest som en proces, hvori en person accepterer brugen af vold i et forsøg på at opnå et bestemt politisk eller ideologisk mål og for at omgøre samfundet*" (Soei 18.02.15). Jyllands-Posten (JP) giver deres bud på definition af radikaliserings således; "(...)'*radikaliserede*', som betegner en overgang fra at være moderat til at blive ekstrem" (Nielsen 14.01.15). Forskellige forskere herunder Sedgwick påpeger, at der hverken er en konsensus om, hvad begrebet radikaliserings er, eller hvad der forårsager radikaliserings (DIIS 2009:3). Sedgwick mener derimod, at begrebet radikaliserings eller radikal kan have to betydninger, hvor den ene betydning er *relativt*, og den anden betydning er *absolut* (Sedgwick 2010:481).

Den relative betydning er ifølge Sedgwick, den som offentligheden oftest støder på, og er ukontroversiel (ibid.). Dvs. det er eksisterende betydninger i den offentlige og politiske diskurs som fremhæves i samfundet. I regeringens handlingsplan for forebyggelse af radikaliserings defineres radikaliserings således; "*radikalisering betegner en kortere eller længerevarende proces, hvor en person tilslutter sig ekstremistiske synspunkter eller legitimerer sine handlinger efter ekstremistisk ideologi*" (Justitsministeriet, 2016, s. 7).

Som et eksempel på de følgende definitioner som nævnt i afsnittet, bliver definitionen fremlagt forskelligt, hvorimod betydningen er den samme. Offentligheden definerer klart, at radikaliserings er en proces, hvor individet gradvis overgår fra at være moderat til at være ekstremist i sine synspunkter, og legitimerer sine handlinger efter ekstremistisk ideologi, hvor brugen af vold er accepteret.

Begrebet radikal kommer af det latinske ord *radix*, som betyder 'rod', som også har sin oprindelse (Neumann 2008:3; Andersen 2009:81). Den har sin oprindelse i det 19. århundrede, hvor det blev brugt i politisk sammenhæng "*om tilhængere af demokrati*", hvorimod begrebet i dag bliver brugt om politiske ideologier, der befinder sig på ekstremernes side (Andersen 2009:81). 'Radikal' er ifølge Den Danske Ordbog, et adjektiv der kan have flere betydninger, hvoraf en af betydningerne der kan anvendes i denne sammenhæng, f.eks. er.: "*som arbejder for eller går ud på store, vidtgående forandringer, især i politiske forhold*" (ordbog). Her bliver begrebet 'radikal' et synonym for 'yderliggående', som ifølge ordbogen bliver defineret som; "*går til yderligheder, især med hensyn til politiske holdninger og handlinger*" (ordbog). Begrebet 'yderliggående' henviser endvidere til begrebet 'ekstremist', som ligeledes er antonym for begrebet 'moderat'. Sedgwick

påpeger, at begreberne 'moderat' og 'ekstremist' tjener det nyttige formål at angive en relativ position på et kontinuum af organiseret mening (Sedgwick 2010:481). Dvs. at der foreligger en position for hvert begreb, eksempelvis i hver sin ende af en "skala", hvor det har sin *relative* betydning.

Et kontinuum betegner den ikke mærkbare grænse, der er mellem to yderpunkter, hvor der i denne sammenhæng er tale om begreberne 'moderat' og 'ekstremisme'. Eksempelvis siger JP om definitionen på radikaliserings, at der er en; "(...) *overgang fra at være moderat til at blive ekstrem*" (Nielsen 14.01.15). Her er der tale om et kontinuum, hvor der sker en overgang fra at være moderat til at være ekstremist. I forlængelse af den *relative* betydning mener Sedgwick, at begrebet 'radikaliserings' er bevægelsen i det kontinuum mellem 'moderat' og 'ekstrem', hvori 'radikal' i dens *relative* betydning er uproblematisk (Sedgwick 2010:481), hvilket også kan ses i offentlighedens definition.

Dog mener Sedgwick, at der rejses to spørgsmål i forhold til den *absolutte* betydning af ordet 'radikal'. Det første problem han stiller spørgsmålstejn ved, er, hvor grænsen går fra moderat til ekstrem, hvortil han stiller det næste spørgsmål i forhold til, hvornår dette kontinuum bruges for at definere, hvem der er moderate eller ekstreme, herunder radikale. Hvis en gruppe sættes i forbindelse med en bestemt sag, placeres det relevante kontinuum der vedrører den bestemte sag (ibid.). F.eks. når der opstår et problem i samfundet, så kigger man på en gruppe i forhold til, hvad de mener om problematikken, der er opstået i det givne samfund. Ud fra gruppens mening placeres der et kontinuum i forhold til, om de er moderate eller ekstreme.

Som et eksempel på dette kontinuum som Sedgwick omtaler, ses følgende i JPs debatindlæg; "*Vi skal med andre ord presse på for, at islam leves mere moderat af muslimer, der anerkender dronning Margrethes bud om, at indvandrere og efterkommere af indvandrere må blive danskere af sindelag – ellers er de kommet til et forkert sted*" (Jalving 17.04.15). Dette er et eksempel på et kontinuum, hvor der trækkes på, at islam skal leves mere moderat, hvis man skal blive boende i Danmark. Her må det antages at tolkningen af islam, som praktiseres af muslimer, generelt ligger i et kontinuum af ekstremisme, hvorfor der menes at de skal leve moderat. Ifølge Foucault indgår magt som et element i givne diskurser, hvor magtudøvelsen der dette tilfælde kommer til udtryk via medier, påvirker eksempelvis de tanker, som muslimer har om dem selv og deres omverden (Nilsson 2009:82).

Dertil mener Foucault, at en gruppes magtudøvelse påfører andre grupper et tab (Frølund Thomsen 2005:153). Dvs. når muslimer som i ovenstående tilfælde fremstilles som ekstremister, så bliver de også stemplet og dermed fremsat som en marginaliseret gruppe, som ikke har, eller skal have noget med samfundet at gøre.

I det nutidige islam findes der mange forskellige grupper, hvoraf næsten alle disse grupper står for en bestemt sag. Nogle af disse grupper ligner på mange områder hinanden, men adskiller sig på samme tid også fra hinanden i forhold til de holdninger grupperne står for. Ifølge Sedgwick er det muligt at rangere grupper med flere emner på baggrund af deres holdninger til et bestemt emne, hvilket er det, der i praksis ofte er gjort, når man analyserer islamistisk radikalisme (Sedgwick 2010:481). Dog påpeger han, at man samtidig negligerer nogle af de andre holdninger til de andre emner, som disse grupper ligeledes har/står for, og som måske er vigtigere for de pågældende grupper (ibid.). Dvs. at selvom grupper inden for islam praktiserer de samme regler, som islam nu har, så er det ikke ensbetydende med, at disse grupper har samme holdninger til et bestemt emne som f.eks. terrorisme eller radikalisering. Derfor adskiller disse grupper sig fra hinanden i form af synspunkter og tolkninger, hvilket i nogle tilfælde ikke bliver adskilt i mediediskursen. I et debatindlæg fra Politiken bliver det bl.a. beskrevet at; *"flere vestlige politikere gang på gang fremfører, at islam og Vesten ikke ligger i krig. Millioner af muslimer er ellers af den stik modsatte opfattelse, hvilket adskillige blodige massakrer kan bevidne"* (Cohen 21.02.15). Til trods for at mange af grupperne inden for islam tager afstand fra voldelige handlinger, bliver de alligevel stemplet som værende i 'krig mod Vesten'. En metafor som 'krig mod Vesten' former en bestemt forståelse af fænomenet, hvor dikotomien af 'dem og os' samtidig forstærkes, og som bidrager til at fremme de bestemte diskurs omkring fænomenet (Fairclough 1995:114). Ifølge Foucault opstår magt i en form for kontrolmekanisme, hvoraf visse former for diskurser bruges til at holde hinanden fast med, at begrænse hinanden, at slå hinanden i hovedet med og i det hele taget kontrollere hinanden med (Richter 2011:423). Dvs. at individer fastholder hinanden i identiteter, som senere fører til stigmatisering, og her mener Foucault, at man gennem denne kontrolmekanisme er med til at utydeliggøre nogle andre individer i samfundet i dette tilfælde muslimer (ibid.). Når man som her fremhæver muslimer som ekstremister eller radikale, kommer disse individer til at 'miste' andre facetter af deres egenskaber (Richter 2011:423.).

Begrebet 'radikal' i sin relative betydning er nyttig, så længe termen 'moderat' i sit kontinuum bliver defineret, og der ligeledes erkendes, at et andet kontinuum kan være vigtigere for en gruppe

(Sedgwick 2010:482). Ifølge Sedgwick observeres ingen af de ovenstående kriterier, hvilket resulterer i, hvad der faktisk er en *absolut* anvendelse af udtrykket. Sedgwick mener, at årsagen skyldes at en linje mellem 'moderat' og 'radikal' formodes at være selvindlysende og fordi kontinuummet omkring '*dem og os*' også antages at være åbenlyst (ibid.). Dog er disse formodninger fejlagtige i Sedgwicks optik, da der hverken er en linje eller et kontinuum, der er åbenlys. Linjerne er derimod trukket i forskellige steder i et kontinuum i forhold til forskellige agendaer (ibid.). Dvs. at definitionen på radikaliserings ligger forskelligt alt afhængig af kontinuum i forhold til hvilken agenda, man kigger på.

5.3.1. De tre agendaer

Ifølge Sedgwick afhænger definitionen af radikaliserings meget af konteksten, og konteksten afhænger af de forskellige dagsordner; herunder '*The Security Agenda*' (efterretningstjenestens-agenda), '*The Integration Agenda*' (integrations-agenda) og '*The Foreign-Policy Agenda*' (udenrigspolitisk-agenda). Med disse tre forskellige dagsordner bliver radikaliserings defineret på forskelligvis i det vestlige samfund, hvortil de også ses forskelligt i konteksten (Sedgwick 2010:485). Analysen vil primært tage udgangspunkt i integrations-agendaen, da den er relevant for problemformuleringen, hvorfor de to andre agendaer kun vil blive beskrevet.

'*The Security Agenda*', indebærer efterretningstjenesten og politiet, som begge arbejder på at sikre landets sikkerhed. Deres arbejde med radikaliserings dækker i det omfang, at det udgør en indirekte eller direkte trussel mod landets sikkerhed (ibid.). Dvs. deres primære arbejde går ud på at sikre borgernes sikkerhed i landet, hvor de forhindrer terrorisme eller radikaliserings. Eksempelvis er de muslimske miljøer i Vesteuropa en vigtig "valgkreds" for islamistiske terrorister og formentlig også en kilde til deres støttende miljøer. Dette kan derfor være en indirekte trussel, som sikkerhedsagendaen vil operere inden for. Ifølge Sedgwick blander sikkerhedsagendaen sig ikke i særlig høj grad i den politiske diskurs, men er derimod tilbageholdende og ikke synlige i samfundet eller i mediediskursen, som politikerne er. (ibid.)

'*The Integration Agenda*' indbefatter en høj politisk diskurs, da den bygger på værdier og kultur. Dvs. integrationsagendaen afhænger af, hvordan samfundet opfatter ønskværdige kulturelle værdier, hvor eksempelvis homofobi i dansk kontekst kan opfattes som et tegn på radikaliserings (ibid.:487). Termen 'integration' er det modsatte af segregation, hvilket er en vigtig faktor at forebygge inden for integrationsagenda (ibid.:486). Inden for de seneste par år er der sket en ændring i politik, hvor 'neo-nationalisme' i høj grad er blevet mere fremtrædende i Vesteuropa. Ifølge Sedgwick bliver

neo-nationalisme karakteriseret som 'populistiske appel til nutidens massekultur', som spiller en signifikant rolle i Vesteuropa (ibid.). Denne signifikante rolle fra de neo-nationalistiske partier vedrører primært holdninger om indvandring, integration og forholdet mellem nationale regeringer og EU's centrale organer, hvor der er en bred vifte af holdninger og forståelser der resulterer i stigende fokus på kulturelle spørgsmål (Sedgwick 2010:486). Definitionsspørgsmålet om radikaliserings og dens sikkerhedstrussel i integrationsdagsordenen varierer meget fra sikkerhedsdagsordenen, da integrationsdagsordenen fokuserer på værdipolitik fremfor reelle sikkerhedstrusler. I JP stillede man spørgsmålet om, hvorvidt der skulle "*stramninger af udlændingelovgivningen eller forebyggelse af radikaliserings til?*" (Frank 16.02.15), efter terrorhændelsen i København, hvortil en kommentar til spørgsmål bl.a. var: "*Højrefløjen vil benytte dette skyderi til at skabe endnu mere frygt og få gennemført flere stramninger på indvandrerpoltikken*" (ibid.). Integrationen er i høj grad blevet koblet sammen med nationale og internationale sikkerhedsspørgsmål i det seneste årti i Danmark, hvor kendetegnet ved sikkerhedsspørgsmålet knyttes til den eksisterende opmærksomhed på integration, bekymringer om indvandring og kriminalitet, samt offentlighedens kobling til muslimer (Rytter et al. 2012:98). Dermed er integrationspolitikken gået fra at have sit fokus på deltagelse i fællesskabet i form af at være en del af arbejdsmarkedet, til at den efter London angrebet fokuserede på truslen fra 'home-grown' terrorister, hvor nødvendigheden af at overvåge og kontrollere religiøse grupper for at værne om det danske samfund og de danske værdier (ibid.). Forskere peger på, at indvandrere med muslimsk baggrund inden for dette rationale i sig selv, bliver defineret som potentielle "fjender" af samfundet og dens værdier, hvorfor politiske tiltag og regulering bliver indført i vid udstrækning for at kontrollere minoritetsgruppens religiøse tro og praksisser (Rytter et al. 2012:99). Som et eksempel på dette frembragte JP overskriften: "*En ny slags krig*" (Jyllands-Posten 16.02.15) efter terrorangrebet i København. En metafor der fremmer forståelsen af fænomenet, som samtidig også fremhæver en form for fjendtlighed og frygt, hvor ordet 'krig' fremhæver en klart defineret rolle, hvilket fremkalder en 'dem og os' dikotomi (Steuter & Wills 2010:156). Artiklen beskriver endvidere den krig der er i Europa, hvor den fremhæver en krig på kultur og værdier, som nu er i fare, da religionskrigen udfordrer disse værdier; "*Der er en slags krig i gang i Europa. Det er en krig på kultur og værdier, men det er også en slags religionskrig. Det må vi indse, hvis vi skal kunne forsvare vores samfundsmodel*" (Jyllands-Posten 16.02.15).

De former for magt der kendetegner det moderne samfund er ifølge Foucault ved hjælp af teknikken (handling), normalisering, samt ved hjælp af kontrollen (Nilsson 2009:85). I Foucaults optik defineres normalisering som en proces, hvor den enkelte bliver bedømt efter, i hvilken grad individet betragtes som afvigende fra den normerede adfærd (ibid.). Når magtudøvere herunder politikere italesætter sikkerhedsspørgsmålet om integration, formidles det videre igennem medierne, som er medvirkende til at navigere rundt i magten. Dvs. medierne giver politikerne en stemme i samfundet, hvor magt diskursen fordeles mellem politikere og medierne. Medierne forholder sig således til den magt, da de ikke blot formidler magten, men også er med til at forme den. I gengivelsen af diskursen omkring normalisering i samfundet hvor den muslimske gruppe falder uden for, udøves magten igennem ”pisk og gulerod”, hvor man forsøger at kontrollere minoritetsgruppens adfærd i samfundet. Dette kan resultere i, at den muslimske gruppes adfærd mistænkeliggøres, da den ikke falder ind under samfundets normalisering, dvs. normen i samfundet. Ifølge Foucault repræsenterer normen i samfundet en anden form for magt end f.eks. loven, hvor normen henviser til den disciplinære form for magt, hvorimod loven henhører til suverænitetsmagten (Nilsson 2009:86).

Som et eksempel på diskurser omkring kontrol i forhold til minoritetsgruppens tro og praksis, er der en artikel fra Politiken omkring sikkerhedsspørgsmål og integration, hvor Peter Skaarup fra Dansk folkeparti udtaler sig således:

”Dansk Folkeparti-politikerer ser eftergivenhed over for krav om for eksempel religiøse sær hensyn – såsom at der ikke serveres svinekød i børnehaven – som et element, der har fået problemet til at vokse, og foreslår, at der tages et opgør med den praksis” (Astrup 21.02.15).

En udtalelse som ovenstående medvirker til, at man skal gøre op med religiøse sær hensyn, hvor man via indirekte kontrol vil kontrollere den muslimske gruppes tro og praksis i samfundet. Yderligere bidrager diskursen til, at denne form for sær hensyn også er med til at gøre problemet med radikaliserings større, hvilket der i praksis skal gøres op med. Skaarup udtaler sig således; *”Vi kan ikke gøre noget ved, at nogle så kan føle sig stødt. Det er vigtige signaler”* (ibid.). I samme artikel afviser SF politikerer Karin Lorentzen denne forudsætning og udtaler således: *”Jeg kan ikke se, hvordan frikadeller i børnehaven kan give mere radikaliserings”* (ibid.). Neo-nationalismens diskurs om sikkerheds- og integrationsrespons forårsager en frustration, vrede og afmagt hos mange, der underkastes af mistænkeliggørelse, eller oplever andre former for forskelsbehandling

(Rytter et.al. 2012:100). Som et eksempel på denne frustration over populisternes fremførte diskurs, beskriver et indlæg i Politiken bl.a.: *"Fremmedfrygten har sejret"* (Mahmoud et.al 10.01.15), hvortil det uddybes med;

"Angrebet på Charlie Hebdo er et angreb på vores allesammens værdier. For hvilken frihed hylder vi, når vi i det offentlige rum pålægger danske muslimer (...) en ekstra bevisbyrde for at vise deres afstandtagen fra terrorisme?" (ibid.).

Udtalelsen viser et pres på den muslimske gruppe i samfundet, da de skal skille sig særligt ud i deres afstandtagen fra terrorisme. Når italesættelsen af en bestemt minoritetsgruppe bliver fremstillet som uden for normalen af samfundsordenen, medfører det en segregation fremfor integration, hvilket afspejler sig i den neo-nationalistiske dagsorden og ligeledes ytret i Politiken: *"Populismen og fremmedfrygten har sejret, når muslimske danskere ikke betragtes som borgere, der på lige fod med enhver anden (...)"* (ibid.). Ifølge Foucault bliver individet skabt igennem forskellige magtrelationer og diskurser, hvor denne proces kan betegnes som en objektivering af individet, hvorved Foucault mener, at når individet gør sig til objekt, bliver det samtidig genstand for kontrol og overvågning (Richter 2011:420). I denne sammenhæng bliver muslimerne gjort til objekt i magt diskursen, hvor de samtidig også bliver genstand for den udøvende kontrol og overvågning, som drejer sig om sikkerhedsspørgsmålet og integration inden for dagsorden. Dette indeholder dog et paradoks i forhold til integrationsdagsorden, da den i teorien arbejder med at integrere frem for at segregere en befolkningsgruppe, hvorimod diskursen i vid udstrækning skaber en dikotomi mellem 'dem og os', da italesættelsen af minoritetsgruppen sætter dem uden for normalisering i samfundet (Rytter et.al. 2012:99).

'The Foreign-Policy Agenda' bekymrer sig for radikaliserings både direkte og indirekte. Direkte trussel udmøntes fra den sikkerhedsmæssige dagsorden, altså deres definition på bekymring af radikaliserings, hvorimod den indirekte trussel udmøntes af de allierede landes samt de allierede arabiske landes definition på radikale grupper (Sedgwick 2010:487). Ifølge Sedgwick giver dette en kompleks definition af radikale, da de arabiske lande oftest har en politisk og økonomisk interesse, når de udpeger en gruppe eller parti for at være radikale (ibid.).

Vekselvirkning i forhold til konteksten

I forhold til definitionen på radikaliserings inden for de tre agendaer, påpeger Sedgwick, at der også er forskellige dagsordner og definitioner herom. Selv påpeger Sedgwick, at integrationsdagsordenens opfattelse kan være anderledes i forhold til sikkerhedsdagsordenens. F.eks. hvis en muslimsk gruppe ytrer sig om homoseksualitet som en synd, kan dette blive anset som 'radikal' i integrations-agendaen, men dette vil ikke vurderes som en direkte eller indirekte trussel i sikkerhedsagendaen. På grund af disse to agendaers forskelligheder, kan dette ligeledes medføre en konflikt (Sedgwick 2010:488). Et andet eksempel på forskellighederne mellem disse to agendaer er f.eks. konvertitter, som ikke udgør nogen sikkerhedstrussel inden for integrationsagendaen og ej omtalt som uden for normalisering i diskursen. Derimod kan konvertitter være en sikkerhedstrussel for sikkerhedsagendaen. Disse forskellige dagsordner kan medføre en risiko for negativ vekselvirkning, da det at en gruppe bliver stemplet som radikale i eksempelvis integrationsagendaen og dermed ekskluderet fra samfundet kan resultere i, at gruppen bliver radikaliseret og således en fare for landets sikkerhed (sikkerhedsagenda) (Sedgwick 201:491). Endvidere påpeger Sedgwick, at grundet de forskellige definitioner på radikalisering i de tre kontekster så er der ikke en entydig definition på begrebet radikalisering, da begrebet afhænger af agendaen, hvilket gør begrebet diffus (ibid.).

Delkonklusion

Undersøgelsen har afdækket fænomenet radikalisering, hvor der bl.a. er blevet undersøgt, hvordan medierne blev "introduceret" til begrebet. Overordnet set blev termen radikalisering før 2001 brugt i akademiske sammenhænge, og medierne brugte det i langt mindre grad. Efter terrorangrebet 9/11 var man ikke interesseret i at undersøge, hvilke årsager der lå til grund for angrebet, da man ikke ønskede at rationalisere og legitimerede de onde fanatikeres handlinger. Dog ændrede diskursen sig efter angrebet i London, hvor begrebet radikalisering blev anvendt for at undersøge, de årsager der lå til grund for, at nogle individer begik terror og dermed forebygge det. Til trods for diskursændringen inden for fænomenet radikalisering peger flere forskere på, at fænomenet ikke bliver studeret i objektiv forstand, da man egentlig ikke undersøger de grundlæggende årsager, som

kan spille en rolle for radikaliserings. I stedet kigges der på individet, ideologien eller gruppen fremfor andre faktorer.

På baggrund af de adskillige terrorangreb der er blevet begået i Europa, er det blevet undersøgt, hvordan radikaliserings bliver defineret i offentligheden. Det er blevet undersøgt, at begrebet kan have to betydninger; den *relative* betydning og den *absolutte* betydning. Den relative betydning er den definition, der bliver fremført i offentligheden, hvor radikaliserings anses for at være en proces der fører til ekstremistiske synspunkter og handlinger. Dvs. der opstår et kontinuum mellem 'moderat' og 'ekstrem'. I medierne bliver dette kontinuum ikke defineret, men derimod bruges begrebet i sin absolutte betydning, da linjerne mellem moderat og ekstrem formodes at være åbenlyst, og fordi kontinuummet mellem 'dem og os' er åbenlyst, hvilket påfører en magt over en bestemt minoritetsgruppe. Magten opstår i en kontrolmekanisme, hvor visse former for diskurser bruges til at holde hinanden fast med, begrænse hinanden, slå hinanden i hovedet med og i det hele taget kontrollere hinanden med.

Til trods for den tvetydige definition på begrebet påpeger undersøgelsen, at definitionen på radikaliserings afhænger af konteksten. I *The Security Agenda* defineres radikaliserings som en indirekte eller direkte trussel mod samfundet, hvorimod *The Integration Agenda* definerer radikaliserings som en trussel mod kulturelle værdier. Hertil spiller neo-nationalisme en afgørende rolle, da det medvirker til at italesætte en minoritetsgruppe som en sikkerhedstrussel for samfundet. Der hersker således en magt diskurs omkring de muslimske grupper i samfundet hvor der udøves en form for kontrol i minoritetsgruppen, da de anses for at være uden for samfundets normalisering, hvilket medfører en mistæneliggørelse af gruppen i samfundet. Til trods for at integrationsdagsordenen arbejder for integration, skaber populisternes samt medierne en segregation i blandt muslimer. I *The Foreign-Policy Agenda* afhænger definitionen på radikaliserings af de allierede lande, samt de arabiske.

Undersøgelsen viser, at forskellige definitioner på radikaliserings inden for dagsordnerne påfører en risiko for negativ vekselvirkning, da de er meget forskellige fra hinanden. I radikaliserings sammenhæng er problemet at grupper, som måske er et problem for integrationsdagsorden, ikke nødvendigvis er et problem for sikkerhedsdagsorden og vice versa. Undersøgelsen viser således, at den tvetydige definition gør begrebet radikaliserings diffus.

5.4. Analyse del 2

I denne del af analysen vil fokuspunktet være på forskningsspørgsmålet; hvad skriver de respektive dagblade om forholdet mellem islam og radikaliserings? Analyse vil tage udgangspunkt i italesættelsen af islam og radikaliserings, hvor der bl.a. undersøges hvordan moralsk panik opstår i samfundet, samt hvordan diskursen medvirker til en stigmatisering af minoritetsgruppen. Analysen tager endvidere udgangspunkt i Arun Kundnani's forskningsartikel, som vurderes værende relevant for forskningsspørgsmålet.

5.5. Italesættelse af islam og radikaliserings

Som tidligere nævnt blev begrebet radikaliserings for alvor brugt i sammenhæng med terrorisme, hvorved man var interesseret i at undersøge, hvad årsagerne var til, at nogle individer påtog sig radikale synspunkter. Konceptet radikaliserings har sidenhen ført til opførelsen af en befolkningsgruppe med muslimsk baggrund, som betegnes som 'mistænkte samfundsborgere' og potentielle terrorister (Kundnani 2012). Dette har medvirket til, at mediernes diskurs har ændret sig siden terrorangrebet i USA, hvor italesættelsen af islam nu automatisk bliver koblet på terrorisme og radikaliserings (Mamdani 2002:766).

Efter terrorangrebet i København i vinteren 2015 hvor en 22-årige gerningsmand skød og dræbte to uskyldige mennesker, blussede en stærk mediediskurs om den "formørkede ideologi" (Cohen 21.02.15) op igen, og fokuspunktet i diskursen problematiserede religionen islam.

Politiken og Jyllands-Posten (JP) karakteriserede gerningsmanden som; "morderen Omar Abdel Hamid el-Husseini" (Hergel 22.02.15) og "en utilpasset, kriminel og radikaliseret ung mand" (Jyllands-Posten 18.02.15), og tonen i debatten blev markant. Medierne førte en høj diskurs efter terrorhændelsen, og tonen medvirkede til at opretholde en 'dem og os' dikotomi, da begreberne 'muslim(er)' og 'islam' blev koblet på terrorisme. Fortællingen om hændelsen er således blevet noget negativt i medierne, hvor italesættelsen af islam har ført til en negativ retorik omkring en bestemt minoritetsgruppe i samfundet, som ansvarlige for begivenheden. Ifølge Stanley Cohen bruger medierne en bestemt form for fremgangsmåde, når katastrofer opstår i samfundet. Hertil refererer Cohen til 'sammenstøds fasen' og 'statusstadiet'. Sammenstøds fasen henviser til den begivenhed eller katastrofe, der opstår i et samfund, hvor statusstadiet refererer til, at befolkningen i samfundet gør status over, hvad det er, de tror, der er sket (Thompson 2005:47). Ifølge Cohen har medierne en indflydelse på status stadiet, da de spiller en stor rolle i forhold til, hvordan medierne

fremlægger og fortolker en hændelse, hvilket kan påvirke menneskers opfattelse og forestillinger om både afvigelser og ulykker (ibid.).

Disse fremstillinger og dets påvirkning på befolkningen ses også tydeligt i aviserne herhjemme. Som et eksempel på dette blev der i et debatindlæg i JP skrevet; ”(...)den politisk korrekte klasse, der gennem årene har tilladt en massiv indvandring fra Mellemøsten, forsøger at opretholde forestillingen om, at terroren ikke har noget med islam at gøre” (Granum-Jensen 19.02.15). Debatindlægget sætter en skarp retorik op, hvor islam bliver koblet på terrorisme, og hvor der på samme tid trækkes tråde til indvandrere fra Mellemøsten, som er ansvarlige for terror. Denne form for diskurs sætter fokus på at problematisere én bestemt religion, som beskyldes for at udgøre et problem, og skaber utryghed, hvilket også skaber en forståelse af ’dem og os’. Der kan argumenteres for, at tonen i debatten er fremtrædende, da terrorangrebet har chokeret hele nationen, og følelsen af fare og frygt hersker i samfundet. Netop denne fare og frygt anvender medierne i vid udstrækning, og de ytrer bl.a.:

. ”(...) politikerne bør begrænse indvandring fra særligt muslimske lande. Gør de ikke det, vil det eventuelt næste terrorangreb være deres ansvar” (Frank 16.02.15),

”Den terror som vi oplever, har i høj grad noget med islam at gøre. Den udspringer af islam”(Granum-Jensen 19.02.15),

samt ”(...) på samme måde som enhver politiker har sat sig ind i fx., hvad EU er for en størrelse, bør man sætte sig ind i den største fare, vi står overfor i dag, nemlig naziislamisme” (Khader 20.02.15).

Moralsk panik opstår ifølge Cohen, når en episode og en gruppe personer som i hændelsen i København, pludselige vokser i folks bevidsthed, hvoraf disse grupper eller personer bliver defineret som værende en fare for samfundet (Thompson 2005:26). Ytringer som ”begræns indvandring fra (...) muslimske lande”, terror ”udspringer fra islam” og ordvalg som ”naziislamisme” medvirker til at præsentere en minoritetsgruppe i samfundet, som stiliseret og stereotypisk facon hvor deres religiøse identitet bliver defineret som en fare for samfundet (ibid.). At forstærke en i forvejen tilstedeværende *bekymring* i forhold til muslimske grupper i samfundet, som en trussel eller fare for samfundet, bidrager til en *fjendtlighed* overfor disse grupper, hvilket skaber panik i samfundet.

Ordvalg som "naziislamisme" som i ovenstående eksempel, giver også et indtryk af den forståelse der er af koblingen mellem terror og islam. Et selvopfundet ord af politikeren Naser Khader bestående af begreberne nazisme og islamisme, medvirker også til, at en læser laver den naturlige association mellem nazisme og islam (Krogh Andersen 15.04.15). Sådan en association kan også medvirke til at forstærke en stempling mod en minoritetsgruppe, der praktiserer islam. Ifølge Cohen spiller de såkaldte *claims-makers* en rolle i moralsk panik, hvor de enten er med til at få panikken til at forsvinde eller få panikken til at vare i en længere periode (Cohen 2002:29; Thompson 2005:26). Claims-makers kan bl.a. være politikere, fagfolk eller eksperter, som kommer med deres diagnoser eller løsninger, hvor de enten finder på nye måder at håndtere problemet på, eller medvirker til at problemet forsvinder. I forlængelse af dette kan Khaders ordvalg "naziislamisme" føre til, at problemet ikke aftager, men at det derimod kan forventes at skabe mere frygt og panik i samfundet. Da nazisme og islamisme er sat sammen til et ord, kan det formodes, at læseren ikke kun tænker på islamisme som en totalitær ideologi, men derimod islam, hvor religionen kan tolkes som en totalitær ideologi. Dvs. islamisme og islam nemt kan forveksles af læseren, som ikke har kendskab til de to begreber. Som et eksempel på sådan en forveksling skrev en læser i et debatindlæg: *"Problemet er, at islam ikke kun er en religion, men en totalitær ideologi, der gennemsyrrer alle aspekter af hverdagslivet, og at jihad (hellig krig, red.) er uadskillelig fra islam"* (Johansen 17.02.15).

Sådan et bevidst ordvalg, kan bidrage til frygt i samfundet, og der kan opstå en moralsk panik, og læseren kan ledes til at associere islam med nazisme. Dette kan fremkalde billeder frem om nazismens modbydelige handlinger mod jøderne, hvor der var udryddelse, død og elendighed. Når frygtfænomener som kædes sammen med omfattende og omsiggribende diskursive formationer skabes, og forskellige og usammenhængende fænomener kædes sammen til en omfattende frygtdiskurs, medvirker det til en moralsk panik (Thompson 2005:12). Eftersom nazisme og islam er usammenhængende, og intet har med hinanden at gøre, kan denne form for artikulation skabe en frygt i samfundet, da man så ser islam som en afvigende religion, der skaber had og ødelæggelse. Dækningen af et fænomen, som ovenstående eksempler, viser også mediernes interesse i salget af en historie. Medierne er bevidste om, at frygt sælger, og hvis en befolkning kan lære at frygte noget eller nogen, er mediernes metode tilsyneladende effektiv til at fremhæve dikotomien mellem 'dem og os' (Suhr & Sinclair 2016:146).

En udtalelse som *"islam har som religion et dna, som igennem Koranen er voldeligt, og jo mere bogstaveligt = radikalt man læser Koranen, jo mere kommer dette voldelige jihadelement frem"* (Bramming 14.01.15) er en form for ytring, som fremstiller religionen islam som voldelig i sin helhed, og tager derfor ikke højde for, at det enkelte individ står til ansvar for sine egne handlinger. Religionen bliver forbundet med vold og krig, og dette kan give et indtryk af, at alle der praktiserer denne form for religion, legitimerer disse handlinger. Ytringer som *"DNA"* bidrager også til en forståelse af, at disse voldelige adfærd som udspringer af islam, bliver overført i de arvelige egenskaber fra generation til generation, medvirker til at give et indtryk af, at muslimer har voldelige egenskaber, som går videre fra generation til generation eller som i Cohens optik, at disse individer bliver betragtet som *Folk devils* (Cohen 2002:29). Dvs. at de individer eller grupper der i samfundet bliver anset eller fremstillet som problematiske, afvigende eller farlige, får tillagt *"djævelske"* træk.

5.5.1. Opfordrer islam til vold og ødelæggelse?

Man kan stille sig det spørgsmål, om radikaliserings og terrorisme udspringer af islam og om islam fører til had og vold, som ovenstående fremstillinger viser. Som tidligere nævnt i denne analyse, påpeger forskere, at radikaliseringsdiskursen har ført til opførelse af den muslimske befolkningsgruppe, som 'mistænkelige borger', hvor de konstrueres som potentielle terrorister, hvilket medierne anvender i vid udstrækning, omkring kobling mellem islam og terrorisme (Kundnani 2012; Mamdani 2002:776).

På grund af den tvetydige definition på radikaliserings, skal man tage sine forbehold i forhold til, hvordan radikaliserings og terrorisme bliver koblet på en bestemt religion. Ifølge Kundnani skal man netop adskille teologi og vold fra hinanden, da religion ikke har sin del i radikaliseringsprocessen. Ligeledes påpeger han, at terrorisme heller ikke er inspireret af teologien (Kundnani 2012:21). Til trods for mediernes italesættelse af islam og radikaliserings samt terrorisme, ses der modreaktioner på denne form for diskurs fra minoritetsgruppen. Som et eksempel kan nævnes en artikel fra Politiken, hvor forfatteren og digteren Yahya Hassan eksempelvis fortæller; *"Hvorfor har vi et behov for at skabe en parallel mellem en kriminel voldsmand og den almindelige muslim når vi ikke gør det mellem en sindssyg HA'er og den almindelige dansker?"* (Thorsen 2015). Sådan et eksempel tydeliggør den diskurs medierne fremfører, hvor minoritetssamfundet oftest bliver sat i parallel med en anden 'muslimsk' gerningsmands handlinger. Noget som ikke fremkommer på

samme måde, når der er tale om andre grupper i samfundet. Ifølge Cohen medvirker denne form for fremstilling af medierne til at stigmatiserer en minoritetsgruppe og stemple dem (Cohen 2002:48). I et indlæg i Politiken bliver det ligeledes beskrevet;

”HVOR sørgeligt det end er for mig at fortælle, er sandheden, at man som muslim holder vejret og af hele hjertet håber, at det ikke er endnu en i rækken, som har dræbt i vores religions navn”

(Hussein 19.02.15).

Frygten for at blive udsat for stigmatisering beskriver Hussein endvidere; *”fordi vi ved, at vi kommer til at lide under konsekvenserne af den politiske debat, hvor nuancerne imellem terrorister og den gennemsnitlige danske muslim oftest er til at overse”* (ibid.). Kontrafaktisk fortolkning i moralsk panik henviser til de grupper, herunder muslimske grupper i samfundet, der oftest føler, at deres status eller position i et samfund er truet, hvorfor de oftest har følelsen af, at der bliver fremstillet et forvrænget eller forstørret billede af trusler mod den nuværende virkeligheds beskaffenhed (Thompson 2005:13). Med andre ord beskriver kontrafaktisk fortolkning, at særlige grupper eller individer bliver stigmatiseret eller gjort til syndebukke, i problemer som opstår i et samfund, og at medierne er med til at forværre den stempling via deres fremstillinger af en bestemt minoritetsgruppe (Cohen 2002:48).

”I dag, i morgen og i overmorgen vil ganske almindelige sekulære muslimer stå op og tage på arbejde med en klump i halsen” (Kaymaz 17.02.15). Beskrivelsen herom viser også frygten for stigmatisering blandt minoritetsgruppen, hvor ordvalg som *”klump i halsen”*, viser frygten for miskredit der er hos muslimer, hvor de føler, at de skal forsvare deres tro og overbevisning, så samfundet kan forstå, at de ikke støtter et sådan form for angreb. Ifølge Goffman bliver individer eller grupper sociale identitet forringet eller ødelagt som følge af omgivelsernes reaktion, kategorisering og bedømmelse (Goffman 2009:20).

Når medierne fremstiller islam, herunder muslimer som nogle borgere der er til fare for samfundet eller en trussel, opstår der ifølge Goffman en miskredit hos minoritetssamfundet.

Eksempler på denne form for miskredit ses eksempelvis i de ytringer, der bliver fremlagt i medierne:

”Undersøgelser peger på, at et skræmmende stort flertal af muslimske indvandrere mener, at målet er en tilbagevenden til ”islams rødder”, at Koranen kun kan tolkes på én måde, og at intet står over sharia” (Jyllands-Posten 18.02.15).

&

”Der er mange muslimer, som mener, at lovene skal begrundes islamisk, og som altså hylder det islamiske samfundsideal, selvom de tager afstand fra terror. Derfor skal vi heller ikke tro, at muslimer er demokrater og hylder de demokratiske værdier, blot fordi de tager afstand fra terror” (Sørlander 17.02.15).

Disse former for udtalelser medvirker til at skabe en miskredit hos minoritetsgruppen, da der opstår en vekselvirkning mellem den *tilsyneladende* sociale identitet og den *faktiske* sociale identitet (Goffman 2009:45). Dvs. den forestilling der er omkring muslimer, som praktiserer islam, bliver ikke tilgodeset, hvorfor muslimernes egenskab afviger fra samfundets forestilling om, hvad der er normativt. Ifølge Goffman indebærer dette et stigma, da minoritetsgruppen bringes i meget stærk miskredit. Dvs. er der ikke tale om en afvigende adfærd eller afvigende personlige egenskaber, men derimod om egenskaber der afviger fra samfundets normative forventninger (ibid.:47). Endvidere mener Goffman, at den tribale stigma, altså stigmata såsom race, nation og religion, også udfordrer en gruppe, som minoriteten, da de besidder en egenskab, der ikke kan undgå at tiltrække opmærksomhed (ibid.). Dermed medvirker den tribale stigmata til, at samfundet ikke er villig til at se på de muslimske individers øvrige egenskaber, da de som helhed afviger fra samfundets normer og værdier. Med andre ord kan de holdninger samt handlinger, som samfundet har overfor en stigmatiseret føre til, at den stigmatiserede ikke bliver betragtet som en del af fællesskabet, hvorfor minoritetsgruppen eksempelvis bliver mødt med forskellige former for diskrimination og begrænsninger i forhold til deres udfoldelsesmuligheder (Goffman 2009:47).

Til trods for at medierne oftest fremstiller radikaliserings og terrorisme, som noget der udspringer af islam, mener Arun Kundnani ikke, at disse handlinger er inspireret af den teologiske faktor. Han argumenterer derimod, at der er andre faktorer, som i højere grad er årsag til radikaliserings og terrorisme (Kundnani 2012:21). Konceptet radikaliserings bygger mere på faktorer, såsom politisk eller adfærdsmæssigt oprør, hvor Kundnani mener, at dette oprør kan i nogle tilfælde føre til fascination for pludselig selvmordsvold, som der eksempelvis ses hos terroristerne (ibid.). For eksempel nævnes salafistisk gruppe, som er en gren inden for islam. Kundnani mener, at de salafitiske grupper som anvender vold og terror ikke alene er et bevis på, at vold og terror findes i teologien, men også at de i disse miljøer, benytter sig af teologiske referencer til at legitimere deres

handlinger (ibid.). Dermed mener Kundnani, at radikaliserings i højere grad er inspireret af politisk oprør, da der ikke er nok videnskabeligt belæg for at italesætte det som et religiøst fænomen. Politikere og ligeledes medier anvender dog religion som en af hovedårsagerne til, at radikaliserings og terrorisme opstår, og derved negligerer de oftere fortællingen om, at det har en politisk dimension.

Delkonklusion

I denne del af analysen er der blevet undersøgt, hvordan islam og radikaliserings italesættes i de respektive dagblade, herunder Jyllands-Posten og Politiken. Analysen viser, at konceptet radikaliserings har ført til opfattelsen af muslimske befolkninger som 'mistænkte samfundsborgere', og at medierne i vid udstrækning har anvendt denne diskurs, hvorved islam automatisk bliver koblet på radikaliserings og terrorisme.

Endvidere viser analysen, at den moralske panik bliver fremført af medierne i samfundet, og hvordan mediernes fremstillinger og fortolkninger påvirker samfundets opfattelse af en katastrofe. Denne påvirkning ses tydeligt i diskursen i de respektive dagblade, hvor islam bliver opfattet som en trussel og fare for samfundet, og hvor retorikken herom skaber en dikotomi mellem 'dem og os'. Opfattelsen af religionen islam som en trussel medfører også en opfattelse af dens praktikere, muslimer, som en trussel og fare for samfundet, hvorfor der anvendes ytringer som *"begrænse indvandring fra (...) muslimske lande"*, at terror *"udspringer fra islam"* og ordvalg som *"naziislamisme"*. Ordvalg som *"naziislamisme"*, medvirker bl.a. til, at en læser vil associere islam med nazisme. Ordvalg som dette som bliver artikulert af en claims-maker, kan medvirke til at blusse problemet endnu mere op, hvor det må antages, at 'naziislamisme' samtidig skaber frygt og panik i samfundet. Ligeledes må det antages, at denne form for association kan få en læser til at tolke islam som en totalitær ideologi og dermed forveksle islam og islamisme, hvis en læser ikke har kendskab til de to begreber. Moralsk panik kan bl.a. opstå ved at et frygtfænomen kædes sammen med en omfattende og omsiggribende diskursiv formation, hvor der bl.a. er usammenhængende fænomener som kædes sammen, hvilket skaber en omfattende frygtdiskurs i samfundet.

Mediernes indblanding i denne frygtdiskurs medvirker til at forværre problematikken, hvor minoritetsgruppen bliver stigmatiseret eller gjort til syndebukke i problemer, som opstår i et samfund, og medierne er med til at forværre denne stempling via diskursen. Der ses således en

miskredit hos den muslimske befolkningsgruppe, hvor deres sociale identitet bliver forringet eller ødelagt som følge af omgivelsernes reaktion, kategorisering og bedømmelse. Dermed opstår der en vekselvirkning mellem den *tilsyneladende* sociale identitet og den *faktiske* sociale identitet, hvor de forestillinger der er omkring muslimer, ikke bliver tilgodeset, hvorfor muslimernes egenskab afviger fra samfundets forestilling om, hvad der er normativt. Hermed opstår et stigma hos minoritetsgruppen, da samfundet ikke er villig til at se på de øvrige egenskaber, da de som helhed afviger fra samfundets normer og værdier.

Til trods for at medierne oftest fremstiller radikalisering og terrorisme som noget der udspringer fra islam, argumenterer Arun Kundnani for, at radikalisering og terrorisme ikke er inspireret af teologien, men derimod af andre faktorer, som i højere grad er årsagen til radikalisering, f.eks. politiske eller adfærdsmæssige faktorer. Kundnani mener ikke, at der er belæg for, at radikalisering udspringer af religiøse fænomener, men mener derimod, at det i højere grad handler om et politisk fænomen. Dog ses det i diskursen, at medier og politikere fremstiller radikalisering som et religiøst fænomen, og derved oftere negligerer fortællingen om, at det har en politisk dimension.

5.6. Analyse del 3

I denne sidste del af analysen vil den teoretiske diskussion bliver undersøgt, f.eks. hvilke konsekvenser man plausibelt kan forestille sig, der ville opstå af mediernes fremstilling. I undersøgelsen vil Manni Crones forskningsartikel indgå, de relevante teorier og de tidligere interviews som vil blive genanalyseret.

5.7. Konsekvenser af mediernes fremstilling

I nærværende speciale har tidligere analyser været inde på konstruktionen af radikalisering, og hvordan medierne fremstiller fænomenet, samt hvordan medierne fremlægger forholdet mellem islam og radikalisering. Det er blevet påpeget, at radikalisering er en tvetydig definition, og at radikalisering ligger i bevægelse i et kontinuum mellem moderat og ekstremist. Endvidere har første del af analysen påpeget, at medierne ikke giver en klar definition af dette kontinuum, da det ligger åbenlyst i forholdet til definitionsspørgsmålet, hvilket ikke er korrekt ifølge Sedgwick. Anden del af analysen viste, at mediernes diskurs i forhold til fremlæggelsen mellem radikalisering og islam også virker åbenlys, hvor diskursen påpeger at radikalisering og terrorisme udspringer af islam. Ifølge Kundnani udspringer fænomenet ikke af teologien og er ej heller inspireret heraf, men der er snarere tale om et politisk fænomen, som diskursen ikke påpeger. På trods af at det er et politisk inspireret fænomen fremfor teologisk, påpeger Kundnani, at konceptet radikalisering har ført til, at muslimer

er blevet til 'mistænke borgere' i samfundet. Når en minoritetsgruppe bliver stemplet som mistænkte i radikaliseringsdiskursen, stiller det også spørgsmålet op i forhold til, hvilke konsekvenser det kan medføre, når en bestemt gruppe bliver stemplet som et trusselbillede i samfundet.

I de respektive dagblade ses der forskellige former for bekymringer omkring den fremførte diskurs, hvoraf nogle af dem også nævner, hvad konsekvenserne kan være hos nogle individer fra minoritetsgruppen:

"Jeg er mest bekymret for, at man kommer til at skubbe den gængse opfattelse af unge veluddannede, velintegrerede, høflige og respektfulde muslimer over til en mere ekstrem form, hvor de anses for at være radikaliserede, ekstremister og terrorister" (Iqbal 14.02.15).

"Desværre ser vi en tendens til kollektiv fordømmelse, hvor vi stigmatiserer grupper i forhold til deres tro, etnicitet, oprindelsesland eller andet" (Bock 16.02.15)

"jo mere folk føler, at de lever i et uretfærdigt samfund, hvor deres religion ikke bliver respekteret, jo mere radikaliserede bliver de" (Politiken 14.01.15),

I disse ytringer deler alle en bekymring omkring den bestemte diskurs, der hersker omkring minoritetsgruppen, hvor man ud fra disse ytringer kan tolke, at deres bekymring er, den stigmatisering der bliver pålagt gruppen. Dog er spørgsmålet om mediernes diskurs er en medvirkende faktor til, at nogle individer vælger at slutte sig til radikale miljøer og dermed afviger fra samfundets normer og værdier. T.L. der til dagligt arbejder med forebyggelse af radikalisering, mener, at nogle af de faktorer der kan være medvirkende til radikalisering blandt minoritetsgruppen bl.a. er, at de har svært ved at finde en balance mellem to kulturer, hvilket kan være udfordrende for en ung minoritet, særligt i Danmark. (bilag 2:3). *"Dette giver et meget udsat og skrøbeligt menneske, som søger identitet, hvilket jeg vil mene, er det grundlæggende for et ungt menneske"* (ibid.). Dog mener T.L., at det ikke er alle i minoritetsgruppen, der er sårbare og bliver påvirket af mediernes diskurs, og derfor bliver disponible til at blive radikaliseret; *"hvis du er stærk nok til at høvle knaster på livets vej, for eksempel via uddannelse og fritidsjob så får vedkommende den tilværelse han håber på. Så dyrker man det, man har etableret og man har ikke behov for at trække sig fra samfundet (...)"* (ibid.).

Baggrunden for at nogle unge møder udfordringer, kan bl.a. være, at de ikke har ” (...)den fulde rygsæk med hjemmefra” (ibid.), hvilket kan udfordre dem, da man som minoritet både skal forholde sig til normer og værdier fra hjemmet, og normer og værdier i samfundet. Derfor mener T.L. at det er en udfordrende balancegang for nogle individer i minoritetsgruppen. T.L. påpeger endvidere, at de unges udfordringer ikke bliver nemmere når medier tager udgangspunkt i, hvor det er mørkest (bilag 2:3-4). Diskursen kan medføre en form for vrede og frustration hos disse sårbare unge, hvor der muligvis kan opstå en marginalisering fra det strukturelle fællesskab, da de ikke føler sig værdsat eller anerkendt. Dette bliver ligeledes påpeget i Politiken:

”De radikaliserede unge mænd føler som regel en vrede mod samfundet, og de har, berettiget eller ej, en opfattelse af at være marginaliserede i samfundet” (Skjoldager & Hvilsom 14.01.15).

Diskurser som; *”Muslimer skal koncentrere sig om at ændre på de ting i islam, som ikke harmonerer med vores moderne verden, og de skal tage kraftigt afstand fra terrorangrebet”* (Khader 15.01.15) skaber udfordringer for minoritetsgruppen, da de bliver pålagt at tage et ansvar, for eksempel at ændre på deres religion og dermed tage kraftigt afstand fra terrorangreb. Et ord som *’kraftigt’* i denne sammenhæng er ligeledes medvirkende til at skabe en bestemt forståelse for, hvordan muslimer skal opføre sig, hvilket kan være et voldsomt eller provokerende udtryk i forhold til ordbetydning. Dvs. ordvalget kan være socialt motiveret på baggrund af en forfærdelig hændelse, men formuleringen kan udtrykkes på forskellige måder, hvor man ikke nødvendigvis støder eller rammer en hel gruppe, hvorfor artikulationen på dette udtryk kunne have været formuleret på en anderledes måde og stadig udtrykke den samme mening (Fairclough 2008:34). Ifølge Goffman opstiller samfundet en stigmatteori, hvor der eksempelvis igennem medierne bliver forklarer de øvrige samfundsmedlemmer, om de stigmatiseredes underlegenhed og den fare de udgør for samfundet, ved brug af specifikke stigmabetegnelser (Goffman 2009:47). Disse stigmabetegnelser bliver således brugt igennem dagligsproget, uden at man er opmærksom på disse betegnelsers oprindelige betydning. Ligeledes medvirker metaforer og forestillingsbilleder til at give et billede af, hvilken *’fare’* de stigmatiserede udgør for samfundet (ibid.).

For de stigmatiserede medfører dette således en fratagelse af en række udfoldelsesmuligheder og den respekt der udvises i samfundet, da samfundets fællesskab anser disse individer som værende farlige og for at udsætte fællesskabet i samfundet for en risiko. Et eksempel på stigmabetegnelse

beskriver Naser Khaders eksempelvis i en artikel: *"De er nødt til at tage opgøret og bekæmpe de rådne frugter i deres plantage"* (Khader 15.01.15). Et metafor som "rådne frugter" kan i overført betydning tolkes som, at der findes dårlige grupper eller individer i deres religion, som almindelig muslimer skal gøre op med. Det er således flertallets 'moderate' muslimer, som skal påtage sig ansvaret og gøre op med terrorisme og radikaliserings, hvorfor en reformering af islam er nødvendigt, hvis det skal harmonere med samfundet. Udtalelser som "tage kraftig afstand fra", "vores samfund" og "rådne frugter" er nogle af de stigmabetegnelser, som Goffman nævner, og disse udtalelser forstærker samtidig en dikotomi i 'dem og os' eller i Goffmans teori; de stigmatiserede og de 'normale'. Som en konsekvens heraf har de stigmatiserede i lang højere grad sværere ved at opnå at være en del af fællesskabet, da de anses for at være 'normale'. De internaliserer derfor det stigma de har fået, hvorfor de stigmatiserede oftest søger hen til andre fællesskaber, som ligeledes deler samme oplevelse, som den de bærer rundt på et stigma (Goffman 2009:122).

Den søgen efter et nyt fællesskab grundet stigma og manglende anerkendelse kommer M.A.S ligeledes ind på i interviewet, nemlig at de unge der ikke bliver anset på lige fod med de øvrige samfundsborgere, oftest støder på udfordringer, da de leder efter muligheder for at undgå disse udfordringer (bilag 3:5). Manglende anerkendelse eller følelsen af at blive uretmæssigt behandlet af samfundet i form af eksempelvis fornærmelse eller stigmatisering, kan give en følelse af ringeagt hos disse unge (Honneth 2006:176). Dvs. disse unge opnår ikke anerkendelse inden for den retslige sfære, da deres selvrespekt bliver ødelagt, når der eksempelvis fremføres en negativ holdning eller negativ diskurs overfor disse unge eller minoritetsgruppens sociale værdier, hvorfor der kan opstå en følelse af ringeagt, når der nedgøres eller forskelsbehandles på deres livsførelse (ibid.:178). Dette bliver ligeledes påpeget i Politiken, hvor de bl.a. skriver; *"jo mere folk føler, at de lever i et uretfærdigt samfund, hvor deres religion ikke bliver respekteret, jo mere radikaliserede bliver de"* (Politiken 14.01.15).

I forlængelse af denne form for ringeagt bliver der ligeledes beskrevet i JP: *"Unge, der føler nogle uretfærdigheder i samfundet, går hen til islamisterne og får tilbudt et alternativ - også selv om de ikke forstår konsekvenserne af alternativet"* (Borg 20.02.15). M.A.S mener det samme. Når disse unge erfarer ringeagt og søger muligheder, påpeges det, at nogle af dem kan havne i radikaliserede miljøer, hvor de opnår et fællesskab med disse grupper (bilag 3:5). T.L enig i dette, da han oplyser;

”Her søger de ind i et fælleskab, det vil sige man tager afstand fra det etablerede samfund og skaber ’dem og os’ ” (bilag 2:3). De radikale miljøer vil netop fremhæve de uenigheder, de som gruppe oplever i samfundet, og ligeledes påpege, at de ikke har noget tilfælles med det danske samfund, som de unge vil kunne genkende (bilag 3:6). Ifølge Honneth, afhænger et individs normative opfattelse af sig selv af andres opfattelse af selvet. Hvis denne opfattelse imødekommer ringeagt, kan det medføre en risiko for krænkelser, som også kan ødelægge individets identitet (Honneth 2006:175). Honneth argumenterer således for, at vigtigheden af anerkendelse fra ens omgivelser for at kunne udvikle sin identitet og potentiale er en vigtig faktor. Manglende anerkendelse kan være med til at udgøre nogle motivationsmæssige grundlag for social modstand og konflikt, da disse individer vil tage kampen om anerkendelse op (ibid.:180). Kampen om anerkendelse kan således føre til, at nogle unge vælger at tilslutte sig radikale miljøer, da de opnår en anerkendelse den vej igennem. Dette bliver også påpeget i JP, hvoraf den stigmatisering der hersker i diskursen, kan føre til marginalisering blandt nogle unge med muslimsk baggrund, hvor de ligesom mediernes diskurs også er med til at skabe en ’dem og os’:

”Det er typisk unge (...). De mener, at muslimer bliver hetzet af medier, af politikere og i samfundet generelt. Det giver en følelse af frustration, som betyder, at nogle af de unge kan blive opsnappet af grupper, som siger: ”Det er rigtigt, sådan er det bare, vi er ofre, der bliver bekæmpet af islams fjender, så nu må vi samle os”” (Borg 20.02.15).

Ifølge Manni Crone udnytter radikale miljøer oftest sårbare individer til deres egen fordel for at bekæmpe en politisk ideologi. Ligesom Kundnani mener Crone, at terrorisme udspringer af et politisk fænomen, hvor hun ligeledes påpeger, at i islamisternes tilfælde, så fører de en politisk-religiøs proces, hvor disse radikale grupper tegner et sort/hvidt billede op for de unge (Crone 2016:595). I disse radikale miljøer udnytter de i visse tilfælde sårbare og identitetssøgende unges følelse af at være marginaliseret, hvor de italesætter de problemer, som disse unge oftest støder ind i. Eksempelvis kan det være, at de fremhæver, hvordan samfundet diskriminerer muslimer eller den fjendtlighed der er overfor muslimer blandt medier og politikere. Hertil anvender de samtidig også teologiske referencer til at legitimere deres retorik, hvorfor de opstiller en form for politisk utopi af et sharia samfund, som de unge kan føle sig en del af (ibid.). Når disse unge eksempelvis oplever krænkelser i solidariske sfærer i form af nedværdigelse, uretfærdigheder eller manglende tiltro til samfundet, bliver deres udvikling og potentiale i samfundet ikke-eksisterende, hvilket kan føre dem til radikale miljøer, hvor de bliver anerkendt, og føler sig værdsat (Honneth 2006:178). Ifølge Crone

kommer dette også til udtryk i disse radikale miljøer, hvor de som nævnt tegner et utopisamfund for muslimer med sharia lovgivning, hvor retfærdigheden vil styre. Endvidere giver denne fantasi også den idé om en politisk og social revolution, hvorved de ydmygede og udelukkede borgere fra det vestlige samfund, vil være de omnipotente herskere i det islamistiske samfund, hvilket Crone refererer til som værende en politisk subkultur (Crone 2016:595). Med andre ord må det antages, at disse radikale miljøer prøver at overbevise de unge om, at de kan være en del af dette retfærdige samfund, som vil bygge på teologiske love, men hvor de samtidig er en del af fællesskabet uden stigmata og manglende anerkendelse. Desuden mener Honneth, at når disse individer har tabt deres selvrespekt i det øvrige samfund, kan det repareres via aktiv handling igennem protest eller fornyet kamp for anerkendelse i samfundet eller i form af søgen efter anerkendelse i andre fællesskaber, herunder eksempelvis i radikale miljøer (Honneth 2006:181). Dermed kan disse unge som er marginaliserede eller miskendte genvinde anerkendelse og selvværd fra de radikale miljøer, hvor man samtidig aktivt miskender og krænker det øvrige samfunds normer og værdier (Lindekilde 2010:13).

Crone argumenterer således for, at disse subkulturer tiltrækker sårbare unge, da de unge får en politisk position, hvor de kan handle på uretfærdigheder og få status (Crone 2016:596). Dvs. de unge går fra at være 'powerless' til at få tilbudt empowerment i fællesskabet, hvor de bliver værdsat for deres politiske holdninger. Crone påpeger dog, at der opstår en kontrast hos disse radikale miljøer, da de på den ene side afviser det demokratiske politiske spil og anser det som værende i strid med deres overbevisninger, men samtidig fører de selv en politisk ideologi, hvor de bl.a. er dybt bekymrede over udenrigspolitik, krige og grusomheder begået mod muslimer ved autoritære regimer (Crone 2016:596). De unge og de radikale miljøer er således skeptiske overfor samfundets politik, hvor de føler sig fremmedgjort af den demokratiske politik, hvorfor disse unge føler en attraktion til de radikale miljøer, da de får tildelt en politisk holdning og en måde at handle imod opfattet uretfærdighed. Crone mener således, at det giver de unge en politisk holdning, som de ellers ikke ville blive anerkendt for i det øvrige samfund (ibid.).

Til trods for at disse radikale miljøer fører en politisk-religiøs ideologi, mener M.A.S., at teologien i sidste ende ikke har den store betydning for disse unge:

"De unge der blandt andet vælger at blive en del af terror netværk eller grupper er ikke nødvendigvis unge der omfavner den teoretiske religion til den grad, at de er villige til at ofre sig

selv og deres liv. For manges vedkommende handler det om, at unge mennesker vil blive anerkendt(...)" (bilag 3).

Crone mener ligeledes, at religionen i sidste ende ikke har en betydning for disse unge. I hendes undersøgelse påpeger hun, at de unges religiøse engagement spiller en mindre rolle, men mener derimod, at fænomenet radikaliserings har en stor betydning i forhold til de sociale dimensioner (Crone 2016:594,597). Når man kigger på, hvad der driver unge til at blive radikaliserede, kigger man oftest på individet og mødet med en ekstremistisk ideologi med referencer til det teologiske, hvortil individet internaliserer disse ekstreme idéer, indtil de når endemålet, terrorangreb. Crone mener dog, at de sociale dimensioner bliver undervurderet, når man skal kigge på årsager til radikaliserings. Hertil påpeger hun, at man bl.a. ikke undersøger subkulturens indflydelse, samt de rollemodeller som subkulturen tilbyder, hvor hun bl.a. understreger, at det ikke er imamer, som udfører teologisk indoktrinering (ibid.:599). Tværtimod søger disse unge oftest hen til personer, som har erfaring med eksempelvis jihadisme eller eventuelt tidligere er blevet dømt for terrorisme. Disse rollemodeller har en prestige status i de miljøer, da de enten har internationale kontakter eller er kendt i offentligheden for deres radikale synspunkter (ibid.:600).

Det må således antages, at disse individer der tilslutter radikale miljøer, tager deres kamp op om anerkendelse ved at danne en subkultur, hvor de netop møder hinanden, og hvor deres fælles udfordringer skaber et fællesskab for dem. Disse unge er ligeledes optaget af negative perceptioner af eget værd, som reflekteres fra det øvrige samfund, hvilket resulterer i, at de unge opgiver håbet, og isolerer sig fra samfundet, og vender opmærksomheden mod radikale miljøer, hvor de opnår den manglende anerkendelse (Lindekilde 2010:13).

Delkonklusion

I denne del af analysen er der taget udgangspunkt i den teoretiske diskussion om, hvilke konsekvenser det medfører, når medierne fremstiller islam og radikaliserings.

Undersøgelsen viser, at diskursen medfører et stigma blandt minoritetsgruppen, hvor samfundet bl.a. opstiller en stigmatteori, hvor der eksempelvis igennem medierne bliver fortalt om de stigmatiseredes underlegenhed, og den fare de udgør for samfundet. Analysen påpeger, at mediernes diskurs kan have en påvirkning på nogle individer fra minoritetsgruppen, herunder

særligt de sårbare unge som ikke har den fulde rygsæk med hjemmefra. Disse sårbare individer er oftest dem som er meget udsat og skrøbelige, og som søger en identitet. Men det bliver samtidig påpeget, at det ikke alle i minoritetsgruppen, der er sårbare og bliver påvirket af mediernes diskurs, hvor de bliver disponible til at blive radikaliserede. Undersøgelsen viser ligeledes, at når en ung er udfordret, og er identitetssøgende, internaliserer disse unge det stigma de har fået, hvor de i lang højere grad har svært ved at opnå et fællesskab i samfundet, hvorfor de oftest søger hen til andre fællesskaber, som deler samme oplevelse, som den der bærer rundt på et stigma.

Analysen påpeger ligeledes, at disse unge oftest føler en uretfærdighed i samfundet, som kan være en risikofaktor for, at de tilslutter sig radikale miljøer. De unge føler en manglende anerkendelse fra det øvrige samfund, hvilket kan give en følelse af ringeagt. Når disse unge ikke føler at de er på lige fod med andre borgere i samfundet, søger de hen mod nye muligheder, hvorfor de muligvis kan havne i radikale miljøer. I disse miljøer opnår de anerkendelse og er en del af et fællesskab, hvor de samtidig skaber en dikotomi mellem 'dem og os' mod samfundet. Undersøgelsen viser ligeledes, at når individet imødekommer ringeagt i form af krænkelse, kan det ødelægge individets identitet. Når de unge oplever krænkelse i solidariske sfærer i form af nedværdigelse, uretfærdigheder eller manglende tiltro til samfundet, bliver deres udvikling og potentiale i samfundet ikke-eksisterende, hvilket kan føre dem til de radikale miljøer, hvor de bliver anerkendt, og føler sig værdsat.

Analysen viser endvidere, at de radikale grupper oftest udnytter de sårbare individer til deres egen fordel for at bekæmpe en politisk ideologi. Dette gør de ved at udnytte deres sårbare følelse af at være marginaliseret, hvor de italesætter problemer med teologiske referencer for at legitimere deres retorik. Samtidig opstiller de radikale grupper også en politisk utopi for de unge, hvor de kan være en del af et teologisk samfund, hvor retfærdigheden styrer. Dermed giver de radikale grupper disse unge empowerment i fællesskabet, således de føler sig værdsat. I sidste ende handler det ikke om teologien i disse grupper men derimod om et politisk fænomen, som de radikale grupper vil gøre op med, hvor de samtidig har hinanden i fællesskabet.

Konklusion

I dette speciale er følgende blevet undersøgt; hvordan fremstilles fænomenet radikaliserings i Morgenavisen Jyllands-Posten og Politiken, og hvordan fremlægges forholdet mellem islam og radikaliserings af de udvalgte dagblade?

Specialets metodologiske tilgang har taget udgangspunkt i en kritisk diskursanalyse, herunder tekstanalyse af de respektive dagblade, hvor det empiriske materiale har taget udgangspunkt i tre terrorbegivenheder, der fandt sted i Europa i 2015. Formålet med tekstanalysen har været, at undersøge mediernes diskurs omkring fænomenet radikaliserings og italesættelse af islam og radikaliserings, hvorfor det har været relevant at tage udgangspunkt i de tidsperioder, som danner grundlag for empirien. Der er i dette speciale taget forbehold for, at retorikken i datamaterialet kan forekomme skarpere i denne specifikke periode i forhold til andre perioder. Dette kan være en begrænsning i forhold til generaliserbarheden af undersøgelsen, da diskursen kan være særlig påvirket af frygt og afmagt efter et terrorangreb. Dvs. at diskursen på fænomenet kan være anderledes i andre perioder, som dette speciale ikke tager udgangspunkt i.

For at kunne besvare specialets problemformulering, har det været relevant at undersøge, hvordan begrebet radikaliserings bliver defineret. Undersøgelsen viser, at radikaliserings før 11. september 2001 af medierne blev anvendt i lang mindre grad. Begrebet blev først sat i sammenhæng med terrorisme efter Londonangrebet i 2005, hvor man var interesseret i at undersøge, hvorfor nogle unge bliver radikaliserede og hvilke bevæggrunde der var medvirkende til deres proces, således dette kunne forebygges. Dog viser nærværende undersøgelse, at fænomenet ikke bliver studeret i objektiv forstand, da man egentlig ikke undersøger de grundlæggende årsager, som kan spille en rolle for radikaliserings. Undersøgelsen viser endvidere, at begrebet radikaliserings har to betydninger; den *relative* og den *absolutte* betydning. Den relative betydning er velkendt i offentligheden, hvor radikaliserings går fra en moderat til en ekstrem overgang i et kontinuum. Undersøgelser viser dog, at den absolutte betydning er mere tvetydig da offentligheden, herunder medierne, ikke definerer kontinuummet mellem moderat og ekstrem. Derimod bruges begrebet i sin absolutte betydning, da linjerne mellem moderat og ekstrem formodes at være åbenlyse, hvilket påfører en magt over en bestemt minoritetsgruppe. Magten opstår i en kontrolmekanisme, hvor visse former for diskurser bruges til at holde hinanden fast med eller begrænse hinanden og i det

hele taget kontrollere hinanden med. Til trods for den tvetydige definition på begrebet påpeger undersøgelsen, at definitionen på radikaliserings afhænger af konteksten, herunder sikkerhedsagendaen, integrationsagendaen og den udenrigspolitiske agenda. Nærværende undersøgelse viser, at forskellige definitioner på radikaliserings inden for dagsordnerne påfører en risiko for negativ vekselvirkning, da de er meget forskellige fra hinanden. I radikaliserings sammenhæng er problemet, at grupper som måske er et problem for integrationsdagsordenen, ikke nødvendigvis er et problem for sikkerhedsdagsordenen og vice versa. Det bliver således påpeget i undersøgelsen, at den tvetydige definition gør begrebet radikaliserings diffus.

Fænomenet radikaliserings har ført til en opfattelse af den muslimske befolkningsgruppe som 'mistænkte samfundsborgere', og diskursen viser et billede af, at islam automatisk bliver koblet på terrorisme. Nærværende speciale afdækker den diskurs medierne fremfører om en bestemt minoritetsgruppe, da undersøgelsen viser, at der fremføres en moralsk panik i samfundet. Offentlighedens diskurs er fremtrædende i medierne, hvor der bliver tegnet et billede af islam som en samfundstrussel, og hvor retorikken herom skaber en dikotomi mellem 'dem og os'. Moralsk panik kan bl.a. opstå ved at et frygtfænomen kædes sammen med en omfattende og omsiggribende diskursiv formation, hvor der bl.a. er usammenhængende fænomener som kædes sammen, hvilket skaber en omfattende frygtdiskurs i samfundet.

Mediernes indblanding i denne frygtdiskurs medvirker til at forværre problematikken, hvor minoritetsgruppen bliver stigmatiseret eller gjort til syndebukke i problemer, som opstår i et samfund, og medierne er med til at forværre denne stempling via diskursen. Der ses således en miskredit hos den muslimske befolkningsgruppe, hvorfor deres sociale identitet bliver forringet eller ødelagt som følge af omgivelsernes reaktion, kategorisering og bedømmelse – hvilket fører til et stigma hos minoritetsgruppen. Nærværende undersøgelse viser, at mediernes fremstilling af radikaliserings og terrorisme, som værende noget der udspringer fra islam, ikke er en korrekt fremstilling. Det bliver påpeget i undersøgelsen, at radikaliserings og terrorisme ikke er inspireret af teologien, men derimod af andre faktorer, som i højere grad er årsagen til radikaliserings, f.eks. politiske eller adfærdsmæssige faktorer. Radikaliserings handler derimod i højere grad om et politisk fænomen. Dog ses det i diskursen, at medier og politikere fremstiller radikaliserings som et religiøst fænomen, og derved oftere negligerer fortællingen om, at det har en politisk dimension.

Til trods for mediernes skarpe diskurs mod minoritetsgruppen, kan det have konsekvenser for nogle sårbare individer, som er skrøbelige og identitetsøgende. Når medierne er med til at stemple

minoritetsgruppen i samfundet, så de føler sig udstødt, opstår der nogle risikofaktorer hos de sårbare unge. Nogle af de unge er udfordret på mange parametre, da de ikke kan balancere mellem hjemmets normer og værdier og samfundets normer og værdier, og oftest er det disse unge, som også bliver vrede og frustrerede over mediernes diskurs. Nærværende undersøgelse peger på, at disse unge oplever en ringeagt, hvorfor de søger nye muligheder for at opnå anerkendelse. Yderligere viser undersøgelsen, at nogle unge kan søge hen mod radikale miljøer, hvor de kan se sig selv i et fællesskab, hvor de føler sig anerkendt og værdsat. De radikale miljøer udnytter ligeledes de unges skrøbelige position, og fremhæver den uretfærdighed, der er i samfundet, hvorfor de er medvirkende til at forstærke en dikotomi mellem 'dem og os'. Oftest anvender de radikale grupper teologiske referencer for at legitimere deres retorik, og undersøgelsen viser, at de fremfører en politisk ideologisk kamp, hvor de fremstiller en politisk utopi samfund for de unge, hvor religionen vil danne ramme om deres samfund, hvilket vil medføre et retfærdigt samfund, som de unge kan være en del af. Dermed giver de radikale grupper disse unge empowerment i fællesskabet, så de føler sig værdsat, så det i sidste ende ikke handler om teologien i disse grupper, men derimod om et politisk fænomen, hvor der igennem subkulturen dannes et fællesskab.

Perspektivering

Som en videreførelse af dette speciale og dens problemformulering kunne det være interessant at udvide afgrænsningen i forhold til valg af empiri. Således kunne det være en mulighed at kigge på diskursen, hvor der ikke har været en specifik hændelse, der udgør en skarp retorik i medierne, når det handler om fænomenet radikaliserings og dens kobling til islam. I denne undersøgelse fremgik det af figur 1, at perioden mellem 2013-2016 har været det år, hvor fænomenet er nævnt flest gange. Som bekendt tog dette speciale udgangspunkt i året 2015, da figur 2 viste, at medierne havde anvendt begrebet radikaliserings flest gange dette år. Det kunne derfor være interessant at undersøge diskursen i 2016, da dette år placeres som det andet højeste år, hvori medierne anvender ordet radikaliserings. Med afsæt i samme problemformulering, dog med en ny afgrænset periode, kunne det være interessant ikke alene at undersøge mediernes diskursorden, men samtidig også undersøge om medierne er med til at skabe en frygtdiskurs omkring en bestemt befolkningsgruppe i samfundet, og om diskursen er ligeledes med til at stigmatisere minoritetsgruppen. Formålet er således den samme som i dette speciale, dog med udgangspunkt i en anden tidsperiode, således det kan ophøje nærværende konklusions generaliserbarhed.

Endvidere bliver der desuden påpeget i konklusionen, at fænomenet radikaliserings ikke er inspireret af teologien, men derimod i højere grad handler om et politisk fænomen. Med denne nye viden kunne det ligeledes være interessant at lave yderligere undersøgelser omkring fænomenet radikaliserings i politisk perspektiv, hvorfor de grundlæggende 'root-causes' med fordel kunne undersøges, særligt da det ifølge forskere ikke er noget, der bliver undersøgt helt til bunds. Hertil kunne det være interessant at kigge på den diskursorden, der er omkring fænomenet, og hvordan man håndterer forebyggelsesarbejdet inden for området. Udgangspunktet kunne være at kigge på de handlingsplaner, som er udgivet af regeringen, hvor man kunne undersøge, hvordan forskellige instanser forebygger radikaliserings, og hvordan man finder frem til hovedårsagerne til, at nogle individer slutter sig til radikale miljøer. Det kunne således være interessant at undersøge radikaliseringsdiskursen i forhold til, om man ser det som et politisk fænomen eller som et teologisk fænomen.

Litteraturliste

Bøger & forskningsartikler:

- Andersen, B. L., Binderkrantz, S. A. & Hansen, M. K. (2012): *"Metoder i Statskundskab 2. udgave"*. Hans Reitzels forlag
- Andersen, S. (2009): *"Radikal" og "radikalisering" i lutherske politisk teologi* i Knudsen, Tonny Brems, Pedersen, Jørgen Dige & Sørensen, Georg (2009): *"Danmark og de fremmede. Om mødet med den arabisk-muslimske verden"*. Forfatterne og Academica. Aarhus.
- Babra, T. (2010). *"Introduction To applying Social Eork Theories and Methods"*. McGraw-Hill Education. New York
- Beck, U. (2002): *"The Terrorist Threat. World Risk Society Revisited"*. Theory, Culture & Society, 19 (4): 39-55.
- Birkler, J. (2005): *"Videnskabsteori"*. Mundgaard Danmark. København.
- Bryman, A. (2004): *"Social Research Methods – second edition"*. Oxford University Press Inc. New York.
- CERTA Intelligence & Security (2016): *"Modstandskraft mod radikaliserings og voldelig ekstremisme. Et eksplorativt studie af modstandskraft i udvalgte danske lokalmiljøer"*. Trygfonden. Virum.
- Cohen, S. (2002): *"Folls devils and moral panic third edition"*. Routledge Classics. New York.
- Christensen, A. B., Jørgensen, S., Olesen, S. P. & Rasmussen, T. (2015). *"Viden og videnskabsteori i socialt arbejde"*. Hans Reitzel. København
- Collin, F. (2003). *"Konstruktivisme"*. Roskilde Universitetsforlag. Frederiksberg.
- Crone, M. (2009): *"Den saudiske forbindelse: Islamisme, salafisme og jihadisme på nordlige breddegrader"* i Knudsen, Tonny Brems, Pedersen, Jørgen Dige & Sørensen, Georg (2009): *"Danmark og de fremmede. Om mødet med den arabisk-muslimske verden"*. Forfatterne og Academica. Aarhus.
- Crone, M. (2016): *"Radicalization revisited: violence, politics and the skills of the body"*. International Affairs, 92(3): 587–604
- Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) (2009): *"Diskursen om radikaliserings"*. Konference referat. Dansk Institut for Internationale Studier. Købehavn.
- Tilgængelig på:
https://www.diis.dk/files/media/publications/import/jst_diskursen_om_radikalisering_web.pdf
- Den Danske Ordbog. *ordnet.dk*. Hentede 23. Maj 2018 fra Den Danske ordbog. Moderne Danske sprog: <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?select=radikal,2&query=radikal>

- Etemadi, E. & Djuzic, M. (2016): "*Islamisk radikaliserings – forebyggelse gennem socialt arbejde*". VIA University College. Bachelorprojekt 05. januar 2016. Aarhus.
- Fairclough, N. (1995): "*Media discourse*". Arnold. London.
- Fairclough, N. (2008): "*Kritisk diskursanalyse*". Oversat af Elisabeth Halskov Jensen. København: Hans Reitzels Forlag.
- Featherstone, M., Holohan, S. & Poole, E. (2010): "*Discourses of the War on Terror: Constructions of the Islamic other after 7/7*". International Journal of Media and Cultural Politics, 6 (2): 169-186.
- Frølund Thompson, P. J. (2005): "*Magt. En introduktion*". Hans Reitzels Forlag. København.
- Goffman, E. (2009): "*Stigma. Om afvigerens sociale identitet 2. udgave*". Oversat fra engelsk af Brian Gooseman. Samfundslitteratur. København.
- Hjarvard, S. (2007): "*Den politiske presse. En analyse af danske avisers politiske orientering*". Journalistica, 5. Aarhus: Ajour: 27-53
- Honneth, A. (2006): "*Kamp om anerkendelse*". Hans Reitzels Forlag. København.
- Howarth, D. (2005). "*Diskurs – en introduktion*". Hans Reitzel
- Kundnani, A. (2012): "*Radicalisation: the journey of a concept*". Institute of Race Relations, 54 (2): 3–25
- Jacobsen, M. H. (2012): "*Adaptiv teori - den tredje vej til viden: En stående invitation til syntesesociologi*", i Antoft, Rasmus et al(2007): "*Håndværk & Horisonter. Tradition og nytænkning i kvalitativ metode*". Viborg: Syddansk Universitet
- Jacobsen, M. H. & Kristiansen, S. (2002): "*Erving Goffman - sociologien om det elementære livs sociale former*". Hans Reitzels Forlag. København.
- Jensen M. K. (2011). "*Radikalisering blandt unge muslimer i Europa*". Center for Forskning i Islamisme og Radikaliseringsprocesser Institut for Statskundskab. Aarhus.
- Justitsministeriet (Oktober 2016). "*Forebyggelse og bekæmpelse af ekstremisme og radikaliserings. National handleplan*". Hentede 2. April 2018 fra Justitsministeriet.dk: Tilgængelig: <http://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Pressemeddelelser/pdf/2016/National-handlingsplan-Forebyggelse-og-bekaempelse-af-ekstremisme-og-radikaliserings.pdf>
- Jørgensen, W. M. & Phillips, L. (1999): "*Diskursanalyse som teori og metode*". Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag Samfundslitteratur.

- Kvale S. & Brinkmann S. (2009). *Interview – Introduktion til et håndværk* 2.udgave. Hans Reitzels forlag. København
- Kundnani, A. (2012): “*Radicalisation: the journey of a concept*”. Institute of Race Relations, 54(2): 3–25.
- Kühle, L. (2011): “*Radikalisering: ekstremisme eller vækkelse. En undersøgelse af aarhusianske muslimers holdning*”, i Pedersen, H. M. & Rytter, M. (2011): “*Islam og muslimer i Danmark. Religion, identitet, og sikkerhed efter 11. september 2001*”. Museum Tusulanums Forlag. Københavns Universitet.
- Lindekilde, L. (2010): “*Forebyggelse af radikalisering, miskendelse og muslimsk minoritetsidentitet*”. Tidsskrift for Islamforskning – Islam og minoriteter, (2): 7-27.
- Mamdani, M. (2002): “*Good Muslim, Bad Muslim: A Political Perspective on Culture and Terrorism*”. American Anthropologist, 104 (3): 766-775.
- Mozaffari, M. (2013): “*Islamisme. En orientalsk totalitarisme*”. Informations forlag. København.
- Neumann, P. (2008): “*Introduction to Perspectives on Radicalisation and Political Violence*” i Papers from the First International Conference on Radicalisation and Political Violence, London 17–18 January 2008 (London: International Center for the Study of Radicalisation and Political Violence, 2008), 4: 3-7.
<http://icsr.info/wpcontent/uploads/2012/10/1234516938ICSRPerspectivesonRadicalisation.pdf>
- Nilsson, R. (2009). “*Michel Foucault en introduktion*”. Hans Reitzels forlag. København.
- Nygaard, C. (2005): “*Samfundsvidenskabelig analysemetoder 1. udgave*”. Forlaget Samfundslitteratur.
- Powell, K. A. (2011): “*Framing Islam: An Analysis of U.S. Media Coverage of Terrorism Since 9/11*”. Communication Studies, 62 (1): 90–112.
- Richter, J. (2011). “*Magt & afmagt i individets liv*”. Psyke & Logos (32): 418-431
- Roy, S. & Ross, S. D. (2011): “*The circle of terror: strategic localizations of global media terror meta-discourses in the US, India and Scotland*”. Media, War & Conflict, 4 (3): 287-301.
- Rytter, M. & Pedersen, H. M (2012): “*Fra integration til sikkerhed – med Danmark som case*”. International Politik, 01/2012 (volume 70): 97-114.
- Sedgwick, M. (2010): “*The Concept of Radicalization as a Source of Confusion*”. Terrorism and Political Violence. 22 (4), 479-494.
- Steuter, E. & Wills, D. (2008): “*At War with Metaphor. Media, Propaganda, and Racism in the War on Terror*”. Lanham, Boulder, New York, Toronto, Plymouth, UK: Lexington Books.

Suhr, C., Sinclair, K. (2016): *"Fakta og fiktion om muslimer i danske medier"*. Tidsskrift for Islamforskning 10(1) · 2016 · 134–148.

Thompson, K. (2005): *"Moralsk panik"*. Den danske udgave. Systime Academic. Aarhus.

Artikler

Ammitzbøll, Pernille & Hundevadt, Kim (2005): *"Fjenden i blandt os: De usynlige terrorister"*. 17. juli 2005 Jyllands-Posten Sektion 2 (Indblik) Side 1. 2943 ord Id: e04066ba

CNN (2001): *"Bush says it is time for action"*. Artikel publiceret i CNN den 6. november 2001. Tilgængeligt:

<http://edition.cnn.com/2001/US/11/06/ret.bush.coalition/index.html>

Davidson, Lars (2001): *"Bush' tale: >>Dette er verdens kamp<<"*. Artikel publiceret i Politiken den 21. september 2001

Tilgængeligt:

<https://politiken.dk/udland/art4945923/Bush%C2%B4-tale-%C2%BBDette-er-verdens-kamp%C2%AB>

Jacobsen, Brian Arly (2018): *"Hvor mange muslimer bor i Danmark?"* Artikel publiceret i religion.dk den 8. februar 2018.

Tilgængeligt:

<https://www.religion.dk/religionsanalysen/hvor-mange-indvandrere-lever-i-danmark>

Krogh Andersen, Peter (2015): *"Forsker: 'Naziislamisme' forvrænger en af historiens grumme forbrydelser"*. Artikel publiceret på dr.dk

Tilgængelig på:

<https://www.dr.dk/nyheder/politik/forsker-naziislamisme-forvraenger-en-af-historiens-grumme-forbrydelser>

Nielsen, Jakob & Ettrup, Erik (1999): *"Vesten tøver med hård kritik af Rusland"*. 29. september 1999 Politiken Sektion 1 Side 10. 790 ord Id:Z4854852

Nielsen, Rasmus (2008): *"DF: Træk PETs sprogmanual tilbage"*. Artikel publiceret på TV2 den 12. oktober 2008.

Tilgængeligt:

<http://nyheder.tv2.dk/nyheder/article.php/df-tr%C3%A6k-pets-sprogmanual-tilbage>

Schou, Kim, Bendix, Mads, Boel & Jensen, Inge, Haandsbæk (2018): *"De 10 største religioner i verden"*. Artikel publiceret i religion.dk den 16. januar 2018

Tilgængeligt:

<https://www.religion.dk/viden/de-10-st%C3%B8rste-religioner-i-verden>

Winter, Bent (2011): *"Læserne vælger avis efter partifarve"*. Artikel publiceret i Berlingske 3. sektion den. 30. maj 2011.

Tilgængelig:

http://cvap.polsci.ku.dk/forskning/valgkamp/presse/L_serne_v_lger_avis_efter_partifarve_-_CVAP_i_Berlingske.pdf

Artikler fra Morgenavisen Jyllands-Posten:

Bock, Mette (2015): ” *Vigtige strejf af nuancer*”.

16. februar 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 32 (Debat). Folketingsmedlem (LA).415 ord Id: e4d2696c

Borg, Orla (2015):”*Muslimere skal ud af offerrollen og selv tage ansvar*”.

20. februar 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 8. 1823 ord Id: e4d7efb6

Borg, Orla. (2015): ”*Ville far radikaliserer søn?*”.

1. marts 2015 Jyllands-Posten Sektion 2 (Indblik) Side 4. 2011 ord Id: e4e22bbf

Bramming, Torben (2015): ”*Islamisme, ytringsfrihed og muslimerne*”.

14. januar 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 24 (Debat) sognepræst Ribe og Seem Puggaardsgade 3, Ribe. 552 ord Id: e4c577bc

Frank, Kasper (2015): ” *Debattører uenige om svar på terror*”.

16. februar 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 17. 475 ord Id: e4d2692a

Granum-Jensen, Jørgen (2015). ”*De politiske korrekte og islam*”.

19. februar 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 26 (Debat) Formand for Fælleskomitéen for Israel Bøgegårdsvej 60, Sønderø.365 ord Id: e4d72a2c

Hvass, Jesper (2015): ”*Naser Khader vender i skyggen af terror tilbage til politik for De Konservative*”.

18. februar 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 10 (Indland) 1251 ord Id:e4d515cb

Jalving, Mikael (2015): ” *Vi skal tage Danmark tilbage*”.

17. april 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 32 (Debat) 746 ord Id: e4f5c617

Johansen, Martin (2015): ”*Er det tonen, islam eller samfundets skyld?*”.

17. februar 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 8. 1352 ord Id: e4d2cb4a

Morgenavisen Jyllands-Posten (2015): ”*Danske muslimers bud på verden efter angrebet på Charlie Hebdo*”.

20. januar 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 4 (Indland) 1696 ord Id: e4c7e95e

Morgenavisen Jyllands-Posten (2015): ” *En ny slags krig*”.

16. februar 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 30 (Debat) 580 ord Id: e4d26958

Morgenavisen Jyllands-Posten (2015): ”*Et eget ansvar*”.

18. februar 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 20 (Debat) 582 ord Id: e4d51d97

Morgenavisen Jyllands-Posten (2015). ”*Sandheden om islam*”.

19. februar 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 26 (Debat) 336 ord Id: e4d72a27

Morgenavisen Jyllands-Posten (2015): ”*S for strammer*”.

24. marts 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 20 (Debat) 555 ord Id: e4ed3a4d

Morgenavisen Jyllands-Posten (2015): "*Muslimsk vækkelse*".

14. oktober 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 22 (Debat) 578 ord Id: e542b686

Khader, Naser (2015): "*Koranen trænger til et serviceeftersyn*".

15. januar 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 31 (Debat). 1010 ord Id: e4c5e3a9

Khader, Naser (2015): "*Mange års arrogant naivisme i forhold til islamisme*".

20. februar 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 25. 944 ord Id: e4d7f005

Nielsen, Nina Lærke (2015): "*Islamkritikeres gæld*".

14. januar 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 24 (Debat) 261 ord Id: e4c577be

Sørlander, Kai (2015): "*Islamisk terrorisme og politisk idékamp*".

17. februar 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 21 (Debat) filosof forfatter. 1304 ord Id: e4d2c9ee

Artikler fra Politiken:

Astrup, Søren (2015): "*Ekstremisme: Politikerer er rystede over rabiate muslimer*".

21. februar 2015 Politiken Sektion 1 Side 6. 711 ord Id: e4d86b3e

Blok Thomsen, Claus (2015): "*PET bruger både pisk og gulerod mod terrorister*".

13. januar 2015 Politiken Sektion 1 Side 8. 785 ord Id: e4c504d0

Cohen, Roger (2015): "*Hvorfor tør Thorning og Obama ikke erkende, at islam og Vesten er i krig?*".

21. februar 2015 Politiken Sektion 2 (Debat) Side 2. 1024 ord Id: e4d8681a

Elkjær Bruun, Jane (2015): "*Portræt: Han får kvalme af islam*".

20. januar 2015 Politiken Sektion 1 Side 4. 440 ord Id: e4c7e9ba

Heinskou, Nilas & Klarskov, Kristian (2015): "*Måling: 6 af 10 forventer ny terror*".

20. februar 2015 Politiken Sektion 1 Side 5.. 746 ord Id: e4d7f3e2

Hergel, Olav (2015): "*Men det var Omar der skød*".

22. februar 2015 Politiken Sektion 3 (PS) Side 1. 3941 ord Id: e4d8b325

Hussein, Tarek (2015): "*Er drab på civile en del af islam?*".

19. februar 2015 Politiken Sektion 2 (Kultur) Side 7 (Debat) Stud. Jura.. 822 ord Id: e4d73ede

Iqbal, Kamran (2015): "*Unge muslimer nås via håb, ikke fordømmelse*".

14. februar 2015 Politiken Sektion 2 (Debat) Side 5 (Debat) Bestyrelsesmedlem & formand for medie-og politiudvalget, Det islamiske trossamfund i Danmark. 477 ord Id: e4d1ea21

Kaymaz, Baris (2015): "*Islam er ikke terror*".

17. februar 2015 Politiken Sektion 2 (Kultur) Side 5 (Debat), Socialrådgiver. 378 ord Id: e4d2ce8c

Madsen, Kristian. (2015): "*Værdikamp om islam er ved at ramme USA*".

24. februar 2015 Politiken Sektion 1 Side 2. 919 ord Id: e4d991e7

Mahmoud, Firas. Forozan, Rosa. Parwani, Khaterah & Awad, Haifaa (2015): "*Muslimere: Et angreb på vores værdier*".

10. januar 2015 Politiken Sektion 2 (Debat) Side 1. 353 ord Id: e4c419f2

Nielsen, Nina Lærke (2015): "*Islamkritikeres gæld*".

14. januar 2015 Jyllands-Posten Sektion 1 Side 24 (Debat) 261 ord Id: e4c577be

Politiken (2015): "*Fælles front*".

9. januar 2015 Politiken Sektion 1 Side 1 372 ord Id: e4c3a358

Politiken (2015): "*Os og dem truer alle*"

14. januar 2015 Politiken Sektion 1 Side 1 330 ord Id: e4c57881

Rothstein, Mikael (2015): "*Der findes ingen religiøs basisform*".

16. januar 2015 Politiken Sektion 2 (Kultur) Side 6 (Debat), PH. D., Lektor, religionshistoriker, SDU. 755 ord Id: e4c68887

Schmidt Legarth, Anders & Sheikh, Jakob. (2015): "*Fængselsbetjente: For lidt fokus på radikaliserings*".

28. februar 2015 Politiken Sektion 1 Side 5. 763 ord Id: e4e1e5a1

Sheik, Jakob (2015): "*På sikret institution: Walid afværger ekstremismen i tide*".

13. november 2015 Politiken Sektion 1 Side 8 (Danmark). 841 ord Id: e54fd58c

Skjoldager, Morten & Hvilsom, Frank (2015): "*Hvad skaber en terrorist?*"

14. januar 2015 Politiken Sektion 1 Side 1. 2088 ord Id: e4c579a2

Soei, Aydin (2015): "*Den forråede subkultur skaber grobund for terror*"

18. februar 2015 Politiken Sektion 2 (Kultur) Side 7 (Debat). 2224 ord Id: e4d521ca

Thorsen, Nils (2015): "*Stool ikke på nogen*".

21. februar 2015 Politiken Sektion 3 (Kultur) Side 10. 3703 ord Id: e4d867d9